

02.04. | 19

Temarapport Friluftsliv / by- og bygdeliv KU E18 Dørdal – Grimstad

Dok-F-006

Verdivurdering og konsekvensutredning for tema friluftsliv / by- og bygdeliv

Dokumentinformasjon

Oppdragsnr:	616937
Prosjektfasenr	119103
Oppdragsnavn:	Kommunedelplan for E18 Dørdal – Grimstad
Dokument nr.:	Dok-F-006
Filnavn	Dok-F-006 Friluftsliv, by- bygdeliv.docx

Revisjonsoversikt

Revisjon	Dato	Revisjon gjelder	Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av
0	15.02.19	Foreløpig utkast	H. Alnæs	I. J. Jokstad	A. Fyksen
1	02.04.19	Planforslag til høring	H. Alnæs	I. J. Jokstad	A. Fyksen

Forord

Nye Veier har ansvaret for planlegging og utbygging av utvalgte strekninger av E18 i Telemark og Aust-Agder. For strekningene Dørdal – Tvedestrand og Arendal – Grimstad starter planprosessen med kommunedelplan, som skal avklare og fastsette korridor for videre planlegging og utbygging. Asplan Viak og Rambøll er engasjert av Nye Veier for gjennomføringen av planarbeidet. Planleggingen er et prøveprosjekt hvor Nye Veier lager kommunedelplan, det vises til Meld. St. 25 (2014-2015) På rett vei - Reformen i veisektoren. De berørte kommunene har etablert et interkommunalt plansamarbeid etter reglene i plan- og bygningsloven kapittel 9.

I henhold til reglene i plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredninger skal det gjennomføres en konsekvensutredning som grunnlag for planbehandlingen.

Konsekvensutredningen er basert på vedtatt planprogram for E18 Dørdal – Grimstad, datert 23.01.2019.

Utredningsarbeidet har pågått i perioden mai 2018 til mars 2019. I forbindelse med høring og offentlig ettersyn av planprogrammet har det vært åpne møter i alle berørte kommuner og kommunepolitikere har blitt holdt løpende orientert om arbeidet.

Fagrapporten Friluftsliv/ by- og bygdeliv er én av fem ikke-prissatte fagrapporter. Arbeidet med rapporten har pågått fra august 2018 til februar 2019. Den er utarbeidet av landskapsarkitektene mnlr Hanne Alnæs og Ingvild Johnsen Jokstad fra Asplan Viak. Ane Fyksen fra Asplan Viak har vært disiplinert for ikke-prissatte temaer.

Prosjektleder for Nye Veier har vært Solfrid Førland. Rådgivergruppa har vært ledet av oppdragsleder Kristi K. Galleberg fra Asplan Viak og assisterende oppdragsleder Elisabeth O. Herstad fra Rambøll.

Kristiansand, 2. april 2019.

INNHOLD

1	SAMMENDRAG FRILUFTSLIV / BY- OG BYGDELIV	6
1.1	BAKGRUNN OG MÅL FOR PROSJEKTET	6
1.2	VEISTANDARD OG UTFORMING	7
1.3	EKSEMPELLINJER SOM ER UTREDET	8
1.4	PLANPROGRAMMET – KRAV OG OPPFØLGING	9
1.5	METODE OG FORUTSETNINGER.....	9
1.6	SAMMENSTILLING AV KONSEKVENNS FOR DELSTREKNING DØRDAL – TVEDESTRAND	10
1.7	SAMMENSTILLING AV KONSEKVENNS FOR DELSTREKNING ARENDAL – GRIMSTAD.....	15
1.8	SKADEREDUSERENDE TILTAK	18
1.9	MILJØOPPFØLGING OG FØRINGER FOR REGULERINGSPLAN	18
2	INNLEDNING	19
2.1	BAKGRUNN FOR TILTAKET	19
2.2	BESKRIVELSE AV TILTAKET	19
2.3	EKSEMPELLINJER SOM ER UTREDET	24
2.4	REFERANSEALTERNATIVET	32
2.5	KRAV OG RETNINGSLINJER.....	32
2.6	AVGRENSING AV FAGOMRÅDET	33
3	METODE	34
3.1	METODE FRILUFTSLIV / BY- OG BYGDELIV.....	35
4	OVERORDNETE TREKK	37
4.1	GENERELL BESKRIVELSE	37
4.2	INFLUENSOMRÅDE	38
5	VERDIVURDERING AV DELOMRÅDER	39
5.1	KUNNSKAPSGRUNNLAGET	39
5.2	REGISTRERING	39
5.3	INDELING AV DELOMRÅDER OG DELSTREKNINGER.....	39
5.4	VERDIKART FOR DELSTREKNING DØRDAL – TVEDESTRAND	41
5.5	VERDIVURDERINGER DELSTREKNING DØRDAL – TVEDESTRAND	43
5.6	VERDIKART FOR DELSTREKNING ARENDAL – GRIMSTAD	48
5.7	VERDIVURDERINGER DELSTREKNING ARENDAL – GRIMSTAD.....	50
6	PÅVIRKNING OG KONSEKVENNS.....	54
6.1	PÅVIRKNING OG KONSEKVENNS DELSTREKNING DØRDAL – TVEDESTRAND	54
6.2	PÅVIRKNING OG KONSEKVENNS DELSTREKNING ARENDAL – GRIMSTAD.....	95
6.3	PÅVIRKNING OG KONSEKVENNS FOR KRYSSLØSNINGENE	126
7	SAMLET KONSEKVENNSUTREDNING	129
7.1	SAMMENSTILLING AV KONSEKVENNS FOR DELSTREKNING DØRDAL – TVEDESTRAND	129
7.2	SAMMENSTILLING AV KONSEKVENNS FOR DELSTREKNING ARENDAL – GRIMSTAD	134
7.3	NASJONALE MÅL.....	137
7.4	OPPFØLGING AV PLANPROGRAM	137
7.5	USIKKERHET	138
7.6	KONSEKVENNSER I ANLEGGSPERIODEN	140
7.7	SKADEREDUSERENDE TILTAK	140

8	MÅLOPPNÅELSE.....	142
8.1	MÅLOPPNÅELSE FRILUFTSLIV / BY- OG BYGDELIV	142
9	MILJØOPPFØLGING	142
10	KILDER.....	143

1 Sammendrag Friluftsliv / by- og bygdeliv

1.1 Bakgrunn og mål for prosjektet

Regjeringen har gjennom Meld. St. 25 (2014-2015) vedtatt å etablere et utbyggingselskap for vei. Med bakgrunn i dette ble Nye Veier AS etablert.

E18 fra Langangen til Grimstad er en del av porteføljen til Nye Veier AS.

Planen omfatter strekningene Dørdal – Tvedestrand og Arendal – Grimstad og er et prosjekt der Nye Veier utarbeider kommunedelplan.

Formålet med planarbeidet er å sørge for at nødvendige juridiske arealavklaringer er på plass slik at det kan bygges en firefelts motorvei mellom Dørdal og Grimstad. Prosjektet er delt i to parseller, E18 Dørdal – Tvedestrand og E18 Arendal – Grimstad. Mellom disse to parsellene ligger E18 Tvedestrand – Arendal, som er under utbygging.

Figur 1-1:Dagens E18 er markert med rødt i oversiktskartet. Strekningene Dørdal-Tvedestrand og Arendal-Grimstad inngår i planarbeidet.

Kommunedelplanen er en overordnet plan. Hensikten med planen er å få fastsatt et båndlagt område i en korridor som kan gi et samfunnsmessig lønnsomt veiprojekt og fastsette rammer for utarbeidelse av reguleringsplan. Videre detaljering til en konkret veilinje/trasé for E18 Dørdal – Grimstad vil skje i arbeidet med reguleringsplanen.

Prosjektet skal oppnå følgende samfunns mål:

1. Planprosjekt E18 Dørdal-Grimstad skal bidra til at de sektorpolitiske målene i NTP 2018-29 nås.
2. Planprosjekt E18 Dørdal – Grimstad skal skape et transportsystem som er sikkert og fremmer verdiskaping i regionen ved å binde sammen bo- og arbeidsmarkedet.
3. Planprosjekt E18 Dørdal – Grimstad skal legge til rette for at det nye transportsystemet for strekningen E18 Dørdal – Grimstad blir samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Berørte kommuner er organisert i et interkommunalt plansamarbeid. I Styret sitter ordførerne fra de berørte kommunene. Arendal er representert ved varaordfører. I Plankoordineringsgruppa sitter representanter fra administrasjonen i kommunene. I tillegg møter representanter fra berørte statlige og regionale myndigheter. Det interkommunale

plansamarbeidet har ansatt en egen koordinator som fungerer som sekretær og administrator for plansamarbeidet.

Oppstart av planarbeidet ble varslet 15.05.2018, og planprogrammet ble fastsatt 23.01.2019.

1.2 Veistandard og utforming

Det skal planlegges for firefelts motorvei som muliggjør hastighet opptil 130 km/t. Høyeste tillatte hastighet i Norge er 110 km/t, men det er ønskelig å legge til rette for en framtidig økning av fartsgrensen.

Eksempellinjer for ny vei er tegnet ut med veigeometri som muliggjør hastighet opptil 130 km/t. Veigeometrien er i utgangspunktet bestemt gjennom gjeldende vegnormaler. For utforming av veier med hastighet over 110 km/t finnes det ikke krav til veigeometri i norske vegnormaler. Veigeometrien er derfor beregnet ut ifra kjente størrelser som fart, friksjon, fartstillegg og sikkerhetsfaktorer. I tillegg er det sett på veigeometri fra naboland som har tillatt hastighet på 130 km/t.

Veiklasse H3nv med asfaltert veibredde på 21,5 m er lagt til grunn for utredningene.

Når hastigheten på veien skal økes fra 110 km/t til 130 km/t, er det litt andre krav til utforming av veien. Dette er i hovedsak økt veibredde, krav til stoppsikten øker, som igjen fører til slakere stigningsforhold og slakere kurver. Det båndlagte området ivaretar muligheten for å gjøre disse tilpassingene i reguleringsplanfasen.

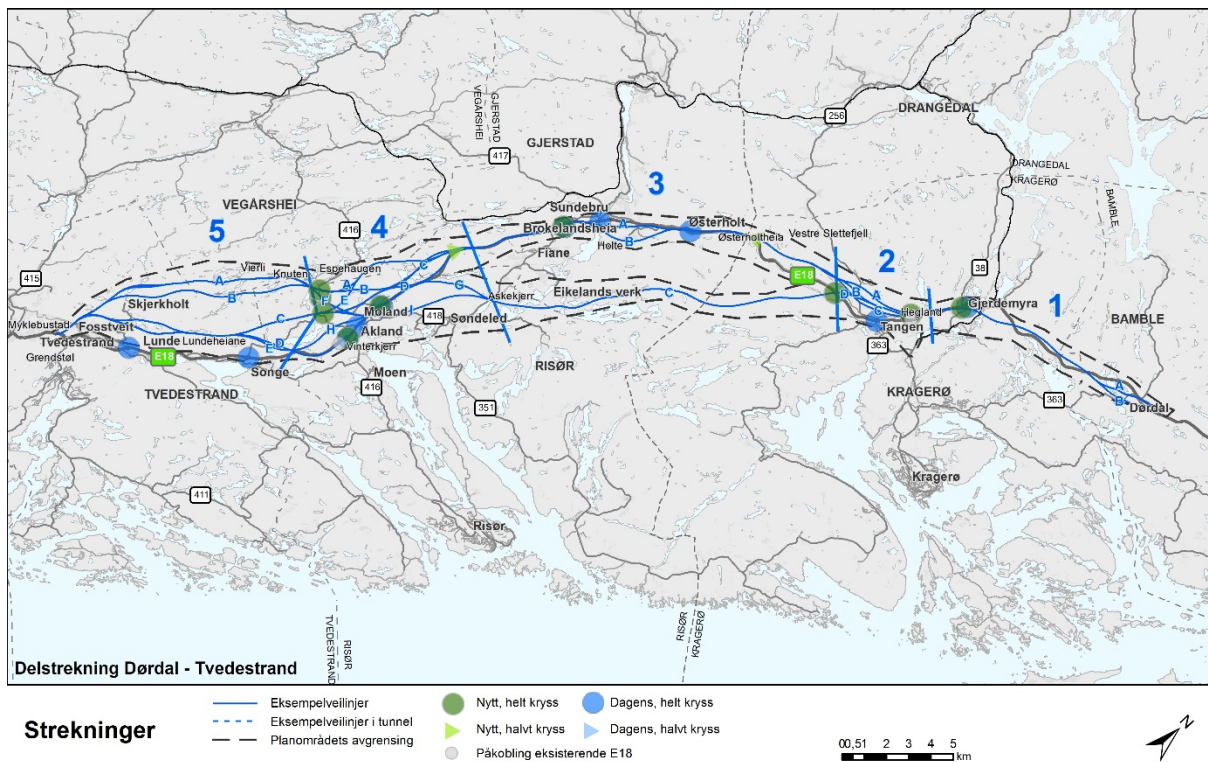

Figur 1-2: Tverrprofil veiklasse H3nv

1.3 Eksempellinjer som er utredet

Underveis i planarbeidet har det vært arbeidet med å finne de beste eksempellinjene som skal konsekvensutredes. Noen alternativer er forkastet før full konsekvensutredning er gjennomført. Disse er vurdert til å medføre så store og åpenbare ulemper for trafikkmessige hensyn og miljøverdier at det ikke er hensiktsmessig å gjøre full konsekvensutredning for disse. Ulempene er blant annet at alternativene får en dårligere utforming enn andre alternativer, at de berører delområder med stor verdi, de har høy kostnad, de er vanskelige å bygge og liknende.

Innenfor parsellene Dørdal-Tvedestrand og Arendal-Grimstad er det konsekvensutredet en rekke eksempellinjer. Totalt er det 13 eksempellinjer som kan kombineres til 268 ulike kombinasjonslinjer. For å kunne navngi og skille disse linjene fra hverandre og synliggjøre konsekvensene på en god måte, er parsellene delt inn i delstrekninger.

Figur 1-3: Kart over parsell Dørdal - Tvedestrand med inndeling i delstrekninger og eksempellinjer. Parsellen Dørdal – Tvedestrand er delt inn i 5 kortere delstrekninger.

Figur 1-4: Kart over parsell Arendal – Grimstad med inndeling i delstrekninger og eksempellinjer. Parsell Arendal – Grimstad er delt inn i 3 kortere delstrekninger.

1.4 Planprogrammet – krav og oppfølging

Konsekvenser er utredet i henhold til planprogram fastsatt av det interkommunale planstyret 23.02.2019.

Vedtatt planprogram fastslår at følgende skal utredes for tema Friluftsliv / by- og bygdeliv og inngå i vurderingen av tiltakets konsekvenser:

- Barn og unges interesser; skoler, barnehager, lekeplasser og aktivitetsområder
- Friluftslivsområder
- Utearealer som er allment tilgjengelige
- Forbindelseslinjer for myke trafikanter
- Lydbilde
- Skadereduserende tiltak for friluftsliv / by- og bygdeliv; barrierevirkning, skjermingstiltak, erstatningsarealer

1.5 Metode og forutsetninger

Konsekvensutredningen er utarbeidet etter metoden i Håndbok V712 Konsekvensanalyser som også danner metodegrunnlag for det fastsatte planprogrammet.

Metoden i Håndbok V712 Konsekvensanalyser består av flere trinn. I første trinn utføres verdivurderinger som gjelder hvor stor betydning et område har i et nasjonalt perspektiv. Deretter utføres en fagspesifikk vurdering av hvordan det samme området påvirkes som følge av det planlagte tiltaket; ny E18. Påvirkning vurderes i forhold til referansealternativet. Til slutt sammenstilles verdi og påvirkning og konsekvensen er resultatet av en vurdering av om ny E18 vil medføre bedring eller forringelse i et område.

Det gjøres oppmerksom på at tiltakets påvirkning er beskrevet og vurdert på bakgrunn av eksempellinjer, mens det i kommunedelplanen vil bli vedtatt korridorer for veien. I reguleringsplanen, som er neste planfase, vil veilinjene bli ytterligere optimalisert og justert innenfor den korridoren kommunedelplanen har avsatt til veiformålet.

1.6 Sammenstilling av konsekvens for delstrekning Dørdal – Tvedestrand

Tabell 1 Sammenstilling av konsekvens, strekning 1: Dørdal- Grøtvann

STREKNING 1: DØRDAL - GRØTVANN											
ID	Delområde navn	Ref- alt	A	B	C	D	E	F	G	H	I
DT 01	Dørdal	0	(-)	(+)							
DT 02	Bakkevannet	0	0	0							
DT 03	Postvegen	0	(--)	(--)							
DT 04	Landsverk, Hullvann	0	(-)	(-)							
DT 05	Farsjø, Gjerdevann, Grøtvann Tisjø, Brei-ungen, Tyvann	0	(-)	(-)							
	Avveining	0	Påvirkningen på delområde 2, 3, 4 og 5 er tilnærmet like i begge alternativene og vurderingene her er derfor ikke beslutningsrelevante for rangeringen. Påvirkningen på Bakkevannet innenfor delområde 1 Dørdal som et sammenhengende friluftsmiljø og konsekvensen for bebyggelsen i nord (Bakkegrenda) er tillagt størst vekt i vurderingen.								
	Samlet vurdering	0	Noe negativ	Ubetydlig							
	Rangering		2	1							
	Forklaring til rangering		Ubetydlig til noe forbedring for Bakkegrenda. Vil berøre og splitte Bakkevannet.	Noe forbedring for Bakkegrenda. Vil i mindre grad berøre Bakkevannet.							

Tabell 2 Sammenstilling av konsekvens, strekning 2: Grøtvann – Tangen Vest

STREKNING 2: GRØTVANN – TANGEN VEST											
ID	Delområde navn	Ref- alt	A	B	C	D	E	F	G	H	I
DT 05	Farsjø, Gjerdevann, Grøtvann, Tisjø, Breiungen, Tyvann	0	(-)	(-)	(--)	(-)					
DT 06	Tangen Vest, Kil	0	(+)	(+)	(-)	0					
DT 07	Fikkjebakke	0	0	0	0	0					
DT 08	Vestre Slettefjell	0	0	0	0	(-)					
	Avveining		Påvirkning på bygdesamfunn/ tettsteder er tillagt størst vekt i vurderingen								
	Samlet vurdering		Ubetydlig	Noe Negativ	Middels negativ	Noe Negativ					
	Rangering		1	2	4	3					
	Forklaring til rangering		Legges på baksiden av Åsen som skjermer veianlegget fra tettstedet Sannidal. Nærføring til enkeltstående gårdsbruk. Minst negativ konsekvens for bygdesamfunn/ tettsteder enn øvrige alternativer	Legges på fremsiden av Åsen. Nærføring til spredt boligbebyggelse, men mindre negativ konsekvens for bygdesamfunn/ tettsteder enn alternativ C og D.	Bygdesamfunn ved Heglandsveien blir inneklemt mellom dagens E18 og framtidig E18. Vil kunne påvirke lydbilde og opplevelse smiljø ved Sannidal bygdetun og Sannidal kirkegård (to miljøer som vanskelig kan erstattes).	Bygdesamfunn ved Heglandsveien blir delvis inneklemt mellom dagens E18 og framtidig E18. Nærføring til Miljøgården (et miljø som delvis kan erstattes). Bryter Gamle Sørlandske som forbinder bygda/bygder.					

Tabell 3 Sammenstilling av konsekvens, strekning 3: Tangen Vest – Skorstøl

STREKNING 3: TANGEN VEST - SKORSTØL											
ID	Delområde / navn	Ref-alt	A	B	C	D	E	F	G	H	I
DT 08	Vestre Slettefjell	0	(-)	(-)	0						
DT 09	Østeholtheia	0	0	0	(--)						
DT 10	Holtefjorden, Øygardsheia, Svart.	0	0	(-)	(--)						
DT 11	Gjerstad vannet, Sundebru/ Sundåsen	0	(--)	(-)	0						
DT 12	Brokelandsheia sentrum	0	0	0	0						
DT 13	Fiane	0	0	0	(+)						
DT 14	Brokelandsheia	0	0	0	0						
DT 15	Skjerkholt, Moland	0	0	0	(-)						
	Avveining		<p>Påvirkningen på delområde 8, 9, 12, 13, 14 og 15 er like i alternativ A og B og vurderingene her er derfor ikke beslutningsrelevante for rangeringen mellom A og B.</p> <p>Påvirkningen på de store, sammenhengende, og delvis upåvirkta utmarksområdene innenfor delområde 9, 10 og 11 er tillagt størst vekt i vurderingen. Disse utmarksområdene er delt i 3, men utgjør mer eller mindre sammenhengende områder uten klare grenseskiller. Eksempelveilinjas plassering fra der A og B skiller lag ved gamle Sørlandske, fram til Holtefjorden er ulike og denne strekningen vektlegges.</p>								
	Samlet vurdering		Noe Negativ	Noe Negativ	Middels negativ						
	Rangering		1	2	3						
	Forklaring til rangering		<p>Påvirker i liten grad et stort og sammenhengende nærturterreng. Alternativ A er noe bedre for tettstedet Holte da linja kommer noe lenger vekk fra bebyggelsen i tettstedet og fordi det blir noe mindre fragmentering av området mellom Holte og E18. Forskjellene mellom A og B er marginale.</p>	<p>Påvirker i liten grad et stort og sammenhengende nærturterreng. Alternativ B er noe dårligere for Holte da linja kommer litt nærmere bebyggelsen. Bebyggelsen langs Bjørndalen vil bli liggende klemte mellom eksist. og ny E18. B anses som marginalt dårligere enn A.</p>	<p>Punkterer og påvirker et stort og sammenhengende nærturterreng med store friluftsverdier på land og til vanns. Betydelig endring av lydbildet på hele strekning en. Stor endring i forhold til dagens situasjon</p>						

Tabell 4 Sammenstilling av konsekvens, strekning 4: Skorstøl – Lindland

STREKNING 4: SKORSTØL - LINDLAND											
ID	Delområde/ navn	Refalt	A	B	C	D	E	F	G	H	I
DT 15	Skjerkholt, Moland	0	(--)	(--)	(-)	(-)	(--)	(--)	(-)	(-)	(--)
DT 16	Søndeled, Akland	0	0	0	0	0	0	0	0	(+)	0
	Avveining	0	Påvirkningen av det store, sammenhengende og delvis upåvirkede utmarksområdet vest for dagens E18 er tillagt størst vekt i vurderingen. Dermed andre friluftsområder øst for dagens E18.								
	Samlet vurdering	0	Middels negativ	Middels negativ	Noe Negativ	Noe Negativ	Middels negativ	Middels negativ	Noe Negativ	Ubetydelig	Middels negativ
	Rangering		7	9	4	2	8	5	2	1	5
	Forklaring til rangering		I stor grad sammenfallende med E. Ikke tett på folks nærtutring i område ved Fjærbuheia.	Utgjør en strekning på om lag 7 km vest for dagens E18 som legges i delvis uberørt terreng med store friluftsinntresser. Stor påvirkning for Molandsvann og områdene sørover.	Utgjør en strekning på om lag 5 km vest for dagens E18 som legges i delvis uberørt terreng med store friluftsinntresser. Stor påvirkning for Molandsvann men mindre påvirkning sørover.	Berører i liten grad det store, sammenhengende og delvis upåvirkede utmarksområdet vest for dagens E18, men noe barrierevirking. Påvirker ikke områder øst for dagens E18 av betydning	Utgjør en strekning på om lag 7 km som legges i delvis uberørt terreng med store friluftsinntresse. Mindre påvirkning for Molandsvann enn alternativ B. Tett på folks nærtutring i område ved Fjærbuheia.	Berører i liten grad området vest for dagens E18. Påvirker friluftsområde og nærtutring for beboere i Søndeled og omegn øst for dagens E18 som utgjør ca 3,5 km i delvis uberørt terreng.	Berører ikke området vest for dagens E18 men påvirker friluftsområde og nærtutring for beboere i Søndeled og omegn øst for dagens E18. Området er i dag påvirket av høyspentledning og dagens E18	Berører ikke det store, sammenhengende og delvis upåvirkede utmarksområdet vest for dagens E18. Vurdert som beste alternativ da det gir bedrede forhold fot Søndeled.	I stor grad sammenfallende med alternativ F. Rangeres likt

Tabell 5 Sammenstilling av konsekvens, strekning 5: Lindland – Tvedestrand

STREKNING 5: LINDLAND - TVEDESTRAND											
ID	Delområde/ navn	Ref- alt	A	B	C	D	E	F	G	H	I
D T 15	Skjerkholt Moland	0	(--)	(--)	(-)	(-)	(-)				
D T 17	Songe	0	(+)	(+)	(+)	(-)	(-)				
D T 18	Lundeheian e Høgås Ljøstad	0	(--)	(--)	(---)	(---)	(--)				
	Avveining		Eksempellinje A og B går gjennom et stort, uavbrutt skogsområde med til dels store friluftsverdier. Samlet sett er B marginalt bedre enn A fordi den legger seg langs en høyspenttrasé, og er mindre inngripende, men lokalt dårligere for områder ved Skjerkholtgårdene. Hensynet til Skjerkholtgårdene er tillagt størst vekt ved sammenligning mellom A og B.		Eksempellinje C, D og E berører Åsvannet med særskilt stor verdi, men også andre områder med til dels store friluftsverdier tilknyttet tettstedene. Eksempellinjene C, D og E blir større barrierer for tilgangen til nære turområder for lokalbefolkningen mellom Røysland i nord til Fosstveit i sør. Verdiene langs C, D og E er derfor tillagt størst vekt ved den samlede vurderingen. Det er knyttet usikkerhet til hvorvidt Åsvannet (lokalt område) skal tillegges så stor verdi, sammenlignet med de mange andre verdiene i Delområde 18. Selv om alternativ A og B er rangert høyest med middels negativ konsekvens, er konsekvensen betydelig for enkeltområder.						
			De to vestre eksempelveilinjene A og B rangeres først opp mot de tre østre eksempelveilinjene C, D og E. Store sammenhengende friluftslivsområder blir delt av A og B. Det som likevel er avgjørende i den samlede vurderingen, er at alternativ A og B gir bedre forhold for flere av bomiljøene i delområdet, og minst negative konsekvenser for bomiljøene i Bordalen, Lindal, Fjellstad, Grændsen og minst negative konsekvenser for friluftsliv knyttet til Åsvannet.								
	Samlet vurdering		Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Stor negativ	Middels negativ				
	Rangering		1	2	4	5	3				
	Forklaring til rangering		Påvirker ikke Åsvannet. Påvirker ikke Skjerkholtgårdene eller bygdemiljøene mellom Røysland og Fosstveit. Berører dog store friluftslivsområder	Påvirker ikke Åsvannet. Nærføring til Skjerkholtgårdene og vil påvirke et bygdemiljø visuelt hvor det drives gårds- turisme og er aktivt bygdemiljø. Påvirker ikke bygdemiljøene mellom Røysland og Fosstveit. Berører dog store friluftslivsområder	Åsvannet med bade-plasser og møte-plasser splittes visuelt ved framføring av bru. Noe bedre enn fylling som i alternativ D. Barriere for tilgang til nære turområder for lokalbefolkningen	Åsvannet med bade-plasser og møte-plasser splittes av fylling. Bomiljø er i Bordalen/ Lindalen blir berørt. Barriere for tilgang til nære turområder for lokalbefolkningen.	Åsvannet med bade-plasser og møte-plasser forstyrres av ny linje, men den fysiske vei-plasseringen kommer noe lenger vekk enn C og D. Bomiljø er i Bordalen/ Lindalen blir berørt. Forstyrer miljøet ved Skjerkholtgårdene, men i mindre grad enn alternativ B. Barriere for tilgang til nære turområder for lokalbefolkningen				

Tabell 6 Strekninger med høyest rangering for delstrekning Dørdal – Tvedestrand

TEMA Friluftsliv / by- og bygdeliv		
Strekning nr.	Strekning navn	Eks. linje
Strekning 1	Dørdal - Grøtvann	B
Strekning 2	Grøtvann – Tangen Vest	A
Strekning 3	Tangen Vest - Skorstøl	A
Strekning 4	Skorstøl - Lindland	H
Strekning 5	Lindland – Tvedestrand	A
Forklaring: For Strekning 4 vil strekningen i eksempellinje G sør Aspelund være bedre enn eksempellinje H fordi den ligger langs eksisterende E18 der det allerede er utbygd, men den totale strekningen mellom Skorstøl-Lindland vil være best i eksempellinje H.		

1.7 Sammenstilling av konsekvens for delstrekning Arendal - Grimstad

Tabell 7 Sammenstilling av konsekvens for strekning 21: Arendal – Asdal

STREKNING 21: ARENDAL - ASDAL								
ID	Delområde/ navn	Ref alt	A	B	C	D	E	F
AG 01	Arendal sentrum		(-)	(-)				
AG 02	Heidalen, Myra, Bråstad		0	0				
AG 03	Åsbieskogen, Biejordene		0	0				
AG 04	Stoa og Kloderborg pukkverk		0	0				
AG 5a	Stampefoss, Sørsvatn		0	0				
	Avveining		Likeverdige alternativer. Begge følger langs dagens trasé.					
	Samlet vurdering		Ubetydlig	Ubetydlig				
	Rangering		1	1				
	Forklaring til rangering		A og B er like	A og B er like				

Tabell 8 Sammenstilling av konsekvens for strekning 22: Asdal – Temse

STREKNING 22: ASDAL - TEMSE								
ID	Delområde navn	Ref alt	A	B	C	D	E	F
AG 5a	Stampefoss, Sørsvatn	0	0	0	0			
AG 5b	Kloderborg, Høyåsen	0	0	0	0			
AG 6a	Rannekleiv, Bjorbekk Vrengen	0	0	0	0			
AG 6b	Natvig, Nedenes	0	0	0	0			
AG 7	Gjennestad, Øyestad, Rykene, Tingstveit	0	(---)	(--)	0			
AG 8	Temse, Bringsvær	0	(--)	(--)	0			
AG 9	Lia, Birketveit, Fevikmarka	0	0	0	0			
AG 10	Fevik	0	0	0	0			
	Avveining							
	Samlet vurdering		Middels negativ	Noe Negativ	Ubetydlig			
	Rangering		3	2	1			
	Forklaring til rangering		Nærvirkning til friluftslivs-områder, flere gårdsbruk, bygdelivet på Helle og Sjur Nerstens vei, Vestlandske hovedveg	Påvirker mindre bebygde områder enn A. Påvirker noe jakt-områder.	Følger langs eksisterende E18. Inngrepene vil skje i allerede påvirkete områder. Økt nærvirkning til Huselands-tjenn			

Tabell 9 Sammenstilling av konsekvens for strekning 23: Temse - Grimstad

STREKNING 23: TEMSE - GRIMSTAD								
ID	Delområde navn	Ref-alt	A	B	C	D	E	F
AG 8	Temse, Bringsvær	0	(-)	(--)	(--)	(--)	(-)	(-)
AG 10	Fevik	0	0	0	0	0	0	0
AG 11a	Fjæreheia, Dømmesmoen	0	0	(---)	(--)	0	0	0

AG 11b	Frivoll, Vik	0	0	0	0	0	0	0
AG 12	Grimstad sentrum	0	0	0	0	0	0	(-)
AG 13	Rore, Bergemoen, Landvik	0	(--)	(--)	(--)	0	0	0
AG 14	Tønnevoll	0	0	0	0	0	0	0
	Avveining							
	Samlet vurdering		Noe Negativ	Stor negativ	Middels negativ	Noe negativ	Ubetydelig	Noe negativ
	Rangering		4	6	5	2	1	3
	Forklaring til rangering		Lang tunnel. Dagsone ne berører gårdsbebyggelse på Bringsvæær og gårds-/boligbebyggelse på Berge. Ny E18 skaper ytterligere barriere i tillegg til de som finns i dag.	Lengst dagsoner. Korte tunneler. Kommer tett på mange attraktive FBB-områder med høy bruksintensitet. Ny E18 skaper ytterligere barriere i tillegg til de som finns i dag. Kraftigst barrierevirkning av alle alternativene.	Lange dagsoner og middels lange tunnelstrekninger. Ny E18 skaper ytterligere barrierevirkning i tillegg til de som finnes fra før. Kraftig barrierevirkning, men noe mindre enn B.	Dagsonen går i natur- og tur-områder i nord. Lang tunnel.	Dagsonen går langs eksisterende E18. Alternativet gir minst barrierevirkning, støy og arealbeslag av samtlige alternativer. Lang tunnel.	En kort tunnelstrekning Lange dagsoner langs eksisterende E18. Barrierevirkningen er mindre enn i alt. A, B og C fordi linja stort sett følger langs dagens E18.

Tabell 10 Strekninger med høyest rangering for delstrekning Arendal - Grimstad

TEMA Friluftsliv / by- og bygdeliv		
Strekning nr.	Strekning navn	Eks. linje
Strekning 21	Arendal - Asdal	A /B
Strekning 22	Asdal- Temse	C
Strekning 23	Temse – Grimstad	E
Forklaring: På Strekning 21 har de to eksempeillinjene tilnærmet like konsekvenser. På Strekning 22 vil inngrepene skje i allerede påvirkete områder. På Strekning 23 går alle eksempeillinjene gjennom områder med store og svært store verdier. Lange tunnelstrekninger berører minst områder, altså A, D og E. Eksempeillinje E har en kombinasjon av lang tunnelstrekning og dagsoner som ligger i allerede påvirkete områder og gir dermed minst negative konsekvenser for delstrekningen.		

1.8 Skadereduserende tiltak

Gjennom hele planprosessen har det vært jobbet jevnlig og tett tverrfaglig for å redusere de negative konsekvensene av en ny E18. For å unngå de verste konsekvensene er noen linjer blitt silt ut eller flyttet.

De skadereduserende tiltakene er generelle fordi dette er et kommunedelplannivå og usikkerhet rundt endelig plassering av veilinja er stor.

En ny fire felts motorvei vil medføre barrieredverking. Veien kan avskjære folks tilgang til rekreasjonsarealer, kutte snarveier, dele friluftsområder og begrense bevegelsesmulighetene. Det vil være flere generelle skadereduserende tiltak for å redusere barrieredverking, endring av støybilde, beslaglegging av arealer, mm. Dette kan for eksempel være å etablere tunnel, kulvert eller bru der veien vil krysse etablerte kommunikasjonslinjer. Videre vil lengden på tunneler og bruer være avgjørende for hvor stor konsekvensgraden blir.

Generelt er det viktig å opptre så arealminimerende som mulig i både anleggs- og driftsfasen slik at minst mulig arealer blir berørt.

Der det er etablerte friluftslivs- og aktivitetsområder som blir sterkt berørt vil det være aktuelt med skadereduserende tiltak i hvert enkelt tilfelle. Det gjelder f. eks. for lysløyper, lekeplasser og balløkker. Hvis det er aktuelt med erstatningsområder, må lokaliseringen og etableringen utredes nærmere i reguleringsplanfasen.

Der eksisterende vei skal breddeutvides vil det være viktig å vurdere hvilken side utvidelsen skal skje. Det vil være et skadereduserende tiltak å legge utvidelsen på den siden av veien der det er registrert lokaliteter med minst verdi.

1.9 Miljøoppfølging og føringer for reguleringsplan

Inneværende fase er en oversiktsplan hvor kunnskapsstatus må være god nok til å sikre beslutningsgrunnlag for valg av korridor. Etter at valg av korridor er avgjort vil det være nødvendig med videre miljøoppfølging, bl.a. ved at datagrunnlaget i konsekvensutredningen forsterkes for den valgte traséen. Følgende forhold vil være særlig viktig i det videre arbeidet med tema friluftsliv / by- og bygdelig på reguleringsplannivå:

- Direkte involvering av barn og unge
- Plassering av massedepotier, anleggsveier, rigg- og driftsområder
- Plassering av kryss
- Utstrekning av tunneler og bruer for å redusere barrieredverking
- Erstatningsarealer
- Støyberegninger og støyskjermingstiltak
- Plassering av krysningspunkter (over- og underganger) for å redusere barrieredverking
- Miljøprogram i kommunedelplanen
- Miljøoppfølgingsplan i reguleringsplanen

2 Innledning

2.1 Bakgrunn for tiltaket

Kommunedelplanen med konsekvensutredning gjelder strekningen E18 Dørdal-Grimstad. Nye Veier har ansvar for utbygging av E18 fra Langangen til Grimstad til firefelts motorvei hvor E18 Dørdal – Grimstad inngår.

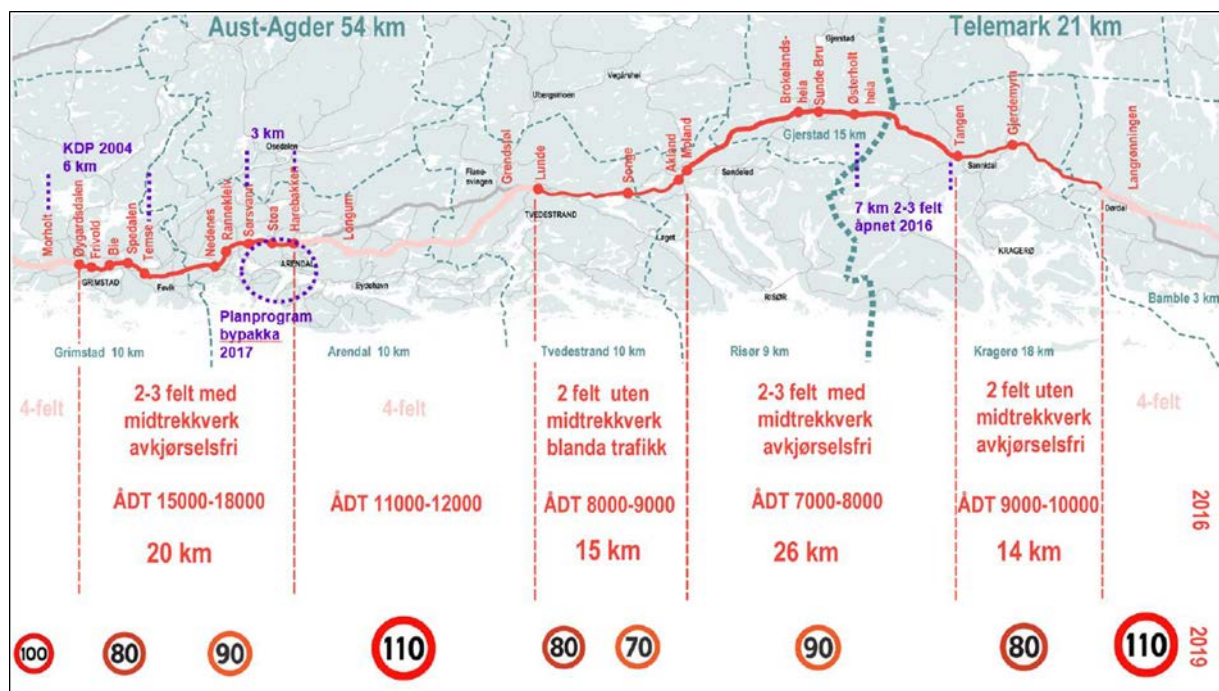
Formålet med ny E18 er å:

- Binde sammen regionene
- Utvikle bo- og arbeidsmarkedet i regionen
- Sikre gode rammebetingelser for næringslivet
- Redusere reisetiden
- Øke trafikksikkerheten

Planleggingen av E18 mellom Dørdal og Grimstad baserer seg på konseptvalgutredningen (Kvu) og kvalitetssikring av konseptvalg (KS1) for strekningen E18 Langangen – Grimstad fra 2008/2009. Konseptet med 4-felts motorvei i dagens trase med utbygging når de ulike strekningene ble samfunnsøkonomisk lønnsomme, ble vedtatt av regjeringa i 2010. Samfunnsøkonomisk lønnsomhet legges til grunn for en eventuell utbygging av veianlegget.

2.2 Beskrivelse av tiltaket

Dagens E18 innenfor planområdet ligger i fylkene Telemark og Aust-Agder. Veien går gjennom kommunene Bamble, Kragerø, Gjerstad, Risør, Tvedestrand, Arendal og Grimstad med varierende standard, fartsgrense og trafikkmengder, se figur under.

Figur 2-1: Illustrasjon av dagens E18 innenfor planområdet med veistandard og trafikkmengde (trafikkmengde oppgitt for 2016).

Dagens E18 har ikke tilfredsstillende standard på strekningen og planarbeidet skal resultere i en kommunedelplan for en firefelts motorvei.

Kommunedelplanen med konsekvensutredning omfatter de to delstrekningene E18 Dørdal – Tvedestrand og Arendal – Grimstad. Mellom disse er E18 Tvedestrand – Arendal under bygging. Planområdet dekker 8 kommuner – Vegårshei kommer i tillegg til de 7 kommunene dagens E18 går gjennom.

For å finne fram til planområder som oppfyller prosjektmålene på best mulig måte, og for å redusere antall planområder som skal utredes, ble det som en innledning til planprosessen høsten 2018 gjennomført en silingsprosess i prosjektet. For dokumentasjon av silingsprosessen og tilhørende detaljer, se:

DOK-B002 – E18 Dørdal – Grimstad, Silingsrapport, vedlegg til planprogram, 19.10.2018

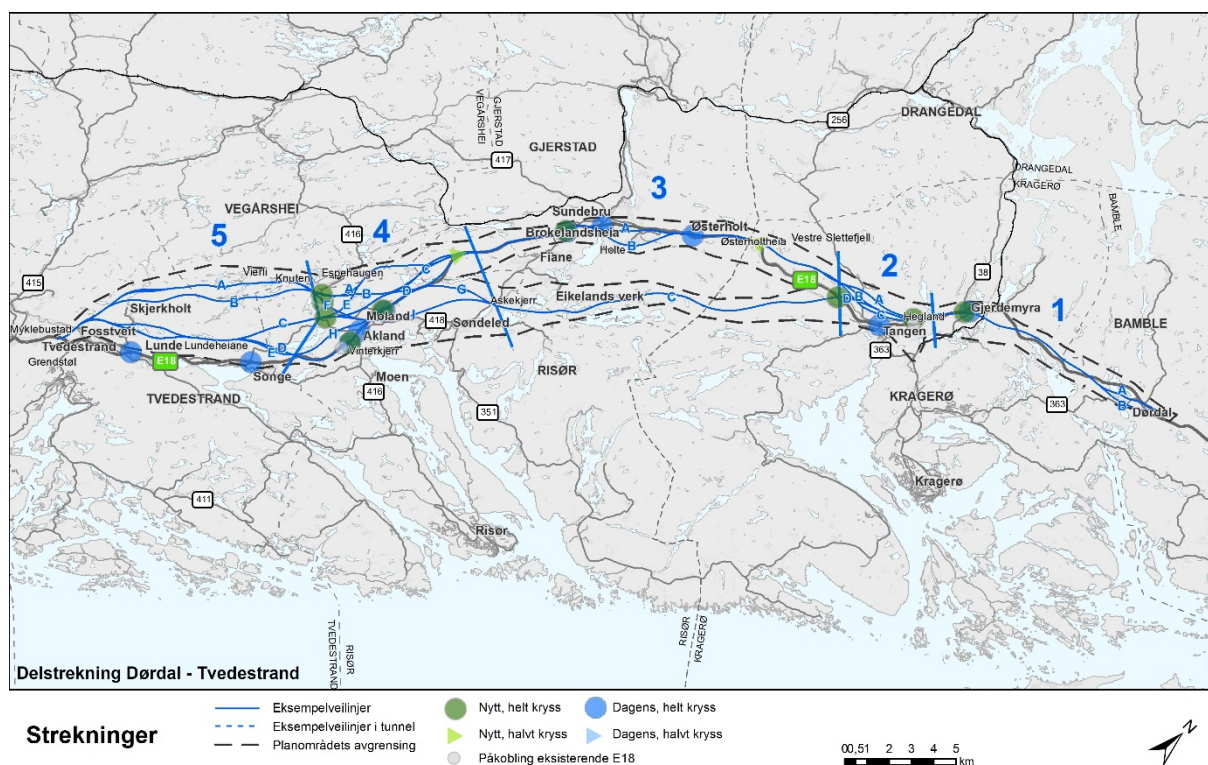
DOK-B005 - E18 Dørdal – Grimstad, Utredninger som grunnlag for siling, datert 19.10.2018

Resultatene fra silingsprosessen har dannet grunnlaget for fastsetting av planprogram og det videre arbeidet med konsekvensutredningen. Innenfor planområdet har det vært arbeidet med å justere og optimalisere eksempellinjer som grunnlag for framtidig båndlagt område.

For å vurdere ulike kombinasjonsmuligheter av eksempellinjer, er de to delstrekningene delt inn i kortere strekninger; fem mellom Dørdal og Tvedestrand og tre mellom Arendal og Grimstad.

Delstrekningen Dørdal – Tvedestrand består av disse strekningene:

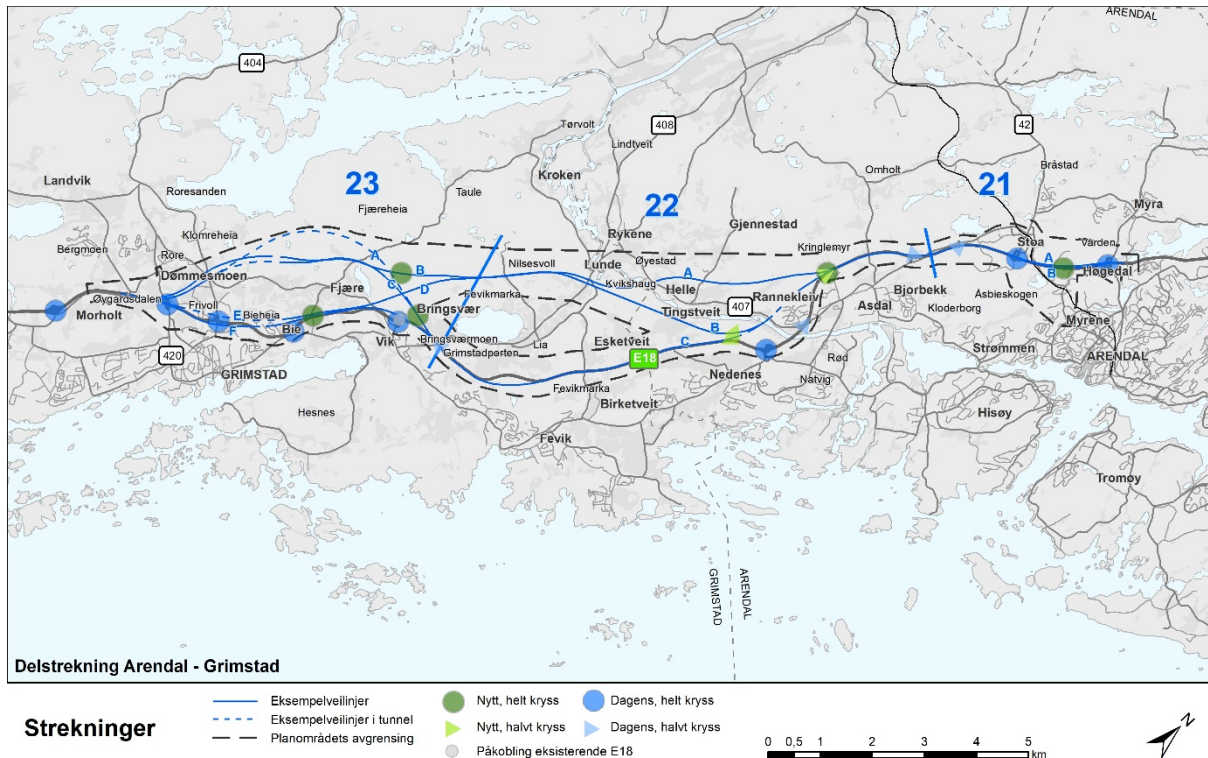
- Strekning 1: Dørdal – Grøtvann
- Strekning 2: Grøtvann – Tangen vest
- Strekning 3: Tangen vest – Skorstøl
- Strekning 4: Skorstøl – Lindland
- Strekning 5: Lindland – Tvedestrand

Figur 2-2: Kart over delstrekning Dørdal - Tvedestrand med inndeling i strekninger og eksempellinjer. Delstrekning Dørdal – Tvedestrand er delt inn i 5 kortere strekninger. Eksempellinjene innenfor hver strekning betegnes med en bokstav A til I avhengig av antall

Delstrekningen Arendal – Grimstad består av disse strekningene:

- Strekning 21: Arendal – Asdal
- Strekning 22: Asdal – Temse
- Strekning 23: Temse – Grimstad

Figur 2-3: Kart over delstrekning Arendal – Grimstad med inndeling i strekninger og eksempellinjer. Delstrekning Arendal – Grimstad er delt inn i 3 kortere strekninger. Eksempellinjene innenfor hver strekning betegnes med en bokstav A til F avhengig av antall e

Innenfor hver av de 8 strekningene finnes mellom 1 og 9 eksempellinjer som er beskrevet og utredet. Inndelingen i strekninger er slik at det er mulig å kombinere forskjellige eksempellinjer i de ulike strekningene.

Grunnlaget for konsekvensutredningen

Grunnlaget for konsekvensutredningen er:

- Samhandlingsportal (GIS)
- Plan- og profiltegninger (såkalte B-tegninger) av eksempellinjer basert på Novapoint-modell hvor vei, skråningsutslag og veiskjæringer er vist, samt bruer og tunneler med forslag til lengder
- InfraWorks-modell (3D)

Tiltaket er å betrakte som mulige veikorridorer hvor eksempellinjer er illustrert. Korridorenes bredde vil fastsettes i kommunedelplanen slik at veilinja kan optimaliseres og plasseres innenfor den tilgjengelige veikorridoren i reguleringsplanfasen.

For nærmere innsyn i eksempellinjene, se medvirkningsportalen:

<https://rambollglobal.maps.arcgis.com/apps/Cascade/index.html?appid=d89ad84ce0f1424d8c38e835029344ba>

Standard og utforming, geometriske parametere

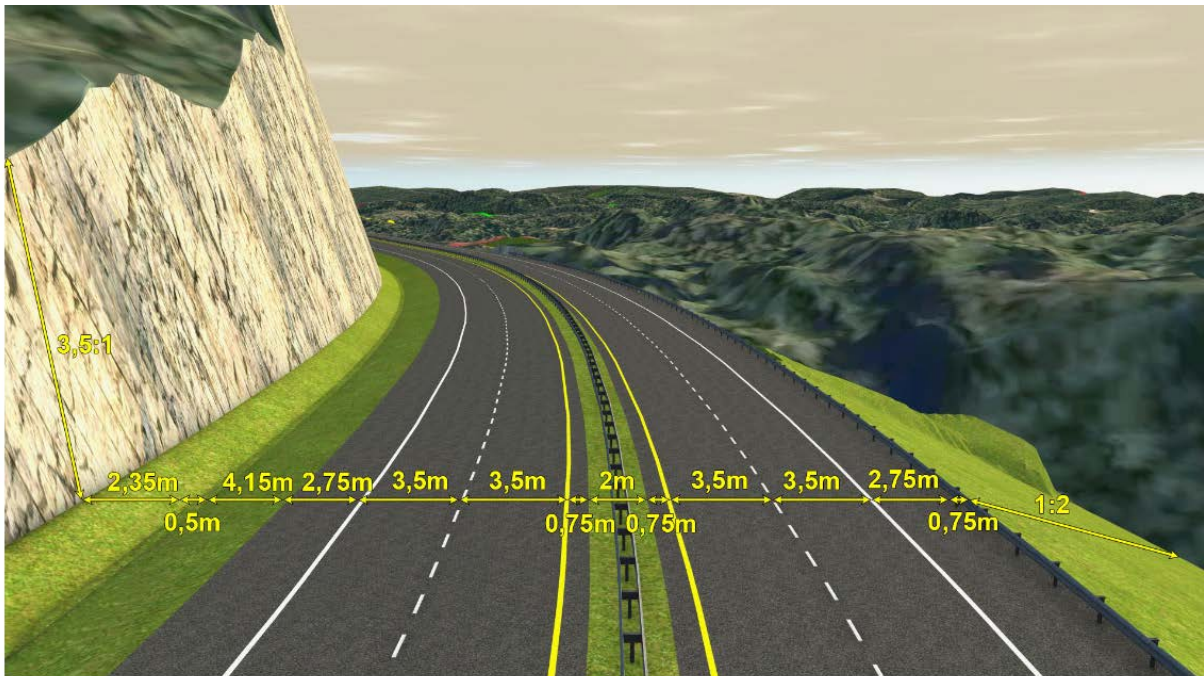
Det skal planlegges for firefelts motorvei som muliggjør hastighet opptil 130 km/t. Høyeste tillatte hastighet i Norge er 110 km/t, men det er ønskelig å legge til rette for en framtidig økning av fartsgrensen.

Eksempellinjer for ny vei er tegnet ut med veigeometri som muliggjør hastighet opptil 130 km/t. Veigeometrien er i utgangspunktet bestemt gjennom gjeldende vegnormaler. For utforming av veier med hastighet over 110 km/t finnes det ikke krav til veigeometri i norske vegnormaler. Veigeometrien er derfor beregnet ut ifra kjente størrelser som fart, friksjon, fartstillegg og sikkerhetsfaktorer. I tillegg er det sett på veigeometri fra naboland som har tillatt hastighet på 130 km/t.

Når hastigheten på veien skal økes fra 110 km/t til 130 km/t, er det litt andre krav til utforming av veien. Dette er i hovedsak økt veibredde, krav til stoppsikten øker, som igjen fører til slakere stigningsforhold og slakere kurver.

Veiklasse H3nv med asfaltert veibredde på 21,5 m er lagt til grunn for utredningene. Denne veiklassen har i korte trekk følgende utforming:

- Veifylling/ jordskjæring legges med helningsgrad på 1:2
- Fjellskjæring legges med helningsgrad på 10:1
- Dersom fjellskjæringen er høyere enn 10 m, sprenges det et innhugg (pall) på 5 meters bredde i fjellskjæringen som sikring mot steinsprang
- Sikkerhetssone 10 m ut fra den ytterste kjørebanelikanten, der det ikke skal finnes gjenstander eller terreng som er farlig dersom et kjøretøy kjører ut

Figur 2-4: Tverrprofil veiklasse H3nv

Kryssløkalisering

Forslag til ny veinormal legger opp til at skal det være minimum 5 km mellom kryssene for en vei med denne standarden. Alternative kryssløkaliseringer er utredet på et overordnet nivå med nødvendig tilkobling til lokalveinettet. Endelig plassering og utforming av kryss fastsettes først i reguleringsplan.

Viltkryssing /faunapassasjer

Behovet for faunapassasjer der viltet kan krysse over ny vei vil bli utredet og fulgt opp i arbeidet med utarbeidelse av planforslaget. Det vil også være aktuelt å sette krav til funksjonen for disse kryssingene (f.eks. at de skal være tilrettelagt for hjortevilt). Detaljert utforming og nøyaktig plassering vil først bli bestemt gjennom reguleringsplanfasen.

Massehåndtering

Generelt gir tiltaket store masseoverskudd, og i utgangspunktet er det vurdert at alle de utredete eksemplinjene gir masseoverskudd når konsekvens av tiltaket skal vurderes. Behov for og lokalisering av deponiområder skal utredes.

Overvannshåndtering

Det er strenge krav til håndtering av overvann fra veier med høy trafikk. Det forutsettes at alt overvann fra veien i dagsonen blir rensed for miljøgifter og partikler før utslipp (to-trinns rensing iht. Statens vegvesens håndbok N200 Vegbygging). To-trinns rensing betyr både rensing av partikler og løste stoffer.

Det forutsettes lukket overvannssystem for oppsamling av tunnelvaskevannet. Tunnelvaskevannet ledes til rensesystemer for behandling og rensing før videreføring og utslipp. Valg av rensemetode og prinsipp for oppsamling av veivann bestemmes først i forbindelse med reguleringsplan.

Andre tiltak

Følgende tiltak er ikke kjent på dette utredningsnivå/planstadiet og vil bli utredet nærmere i senere utredninger / planfaser:

- Anleggs- og riggområder
- Anleggsveier og nye lokalveier som ikke er koblet til kryssløsninger
- Nye driftsveier som skadereduserende tiltak for landbruket
- Støyskjermingstiltak
- Kollektivknutepunkt
- Renseløsninger/basseng for overvann

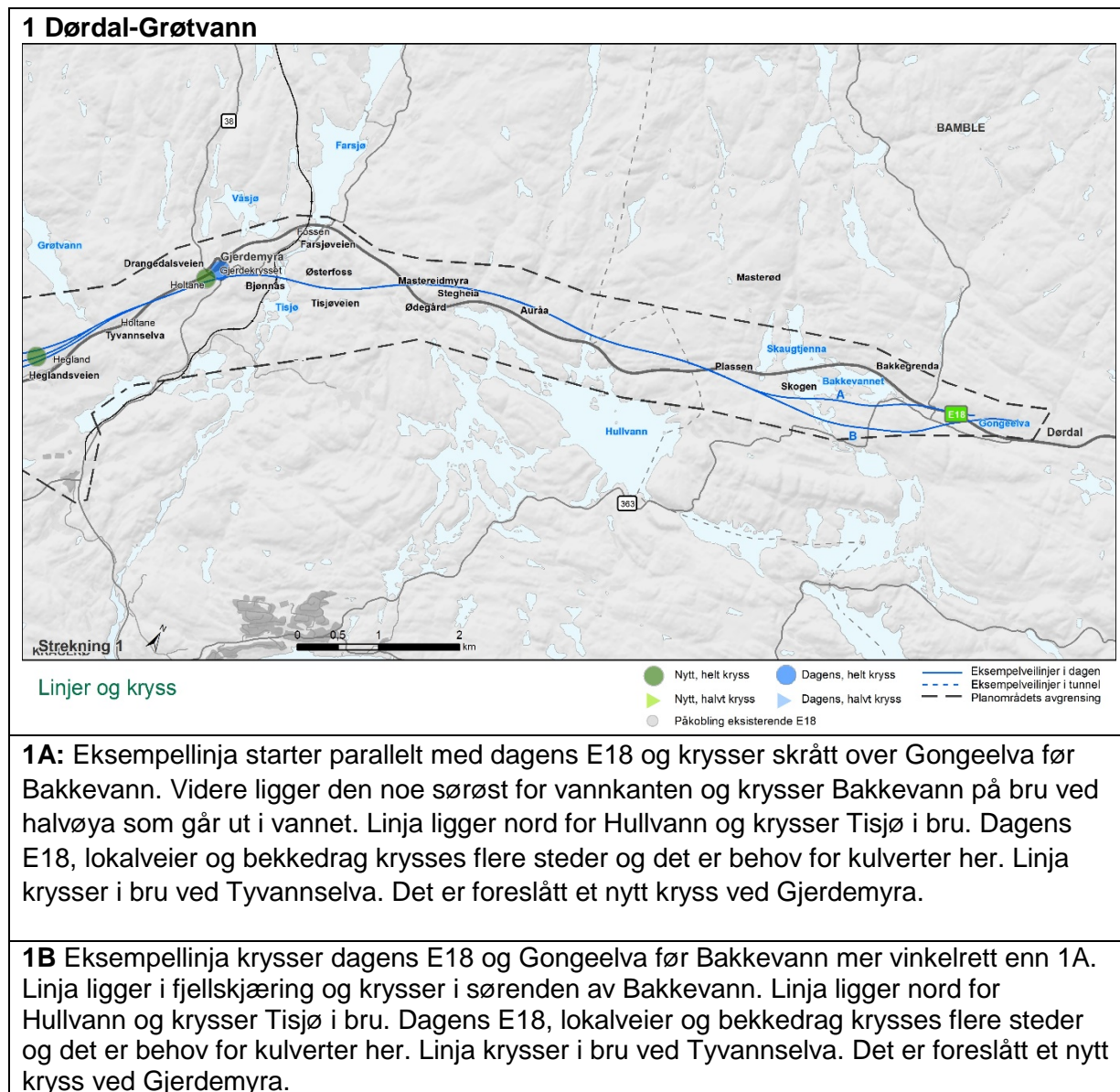
2.3 Eksempellinjer som er utredet

Innenfor delstrekningene Dørdal-Tvedestrand og Arendal-Grimstad er det utredet en rekke eksempelveilinjer.

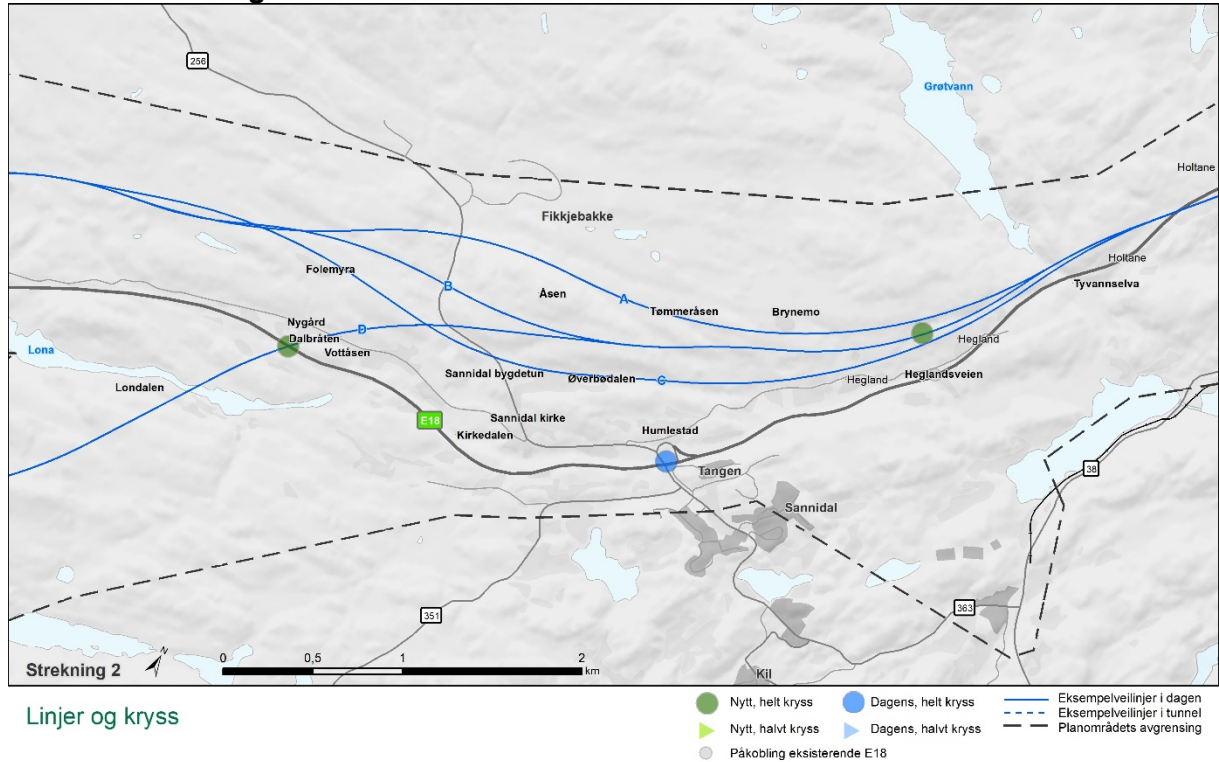
2.3.1 Dørdal-Tvedestrand

Delstrekningen Dørdal – Tvedestrand er delt inn i disse 5 strekningene:

1. Dørdal-Grøtvann
2. Grøtvann- Tangen vest
3. Tangen vest -Skorstøl
4. Skorstøl-Lindland
5. Lindland-Tvedestrand

2 Grøtvann – Tangen vest

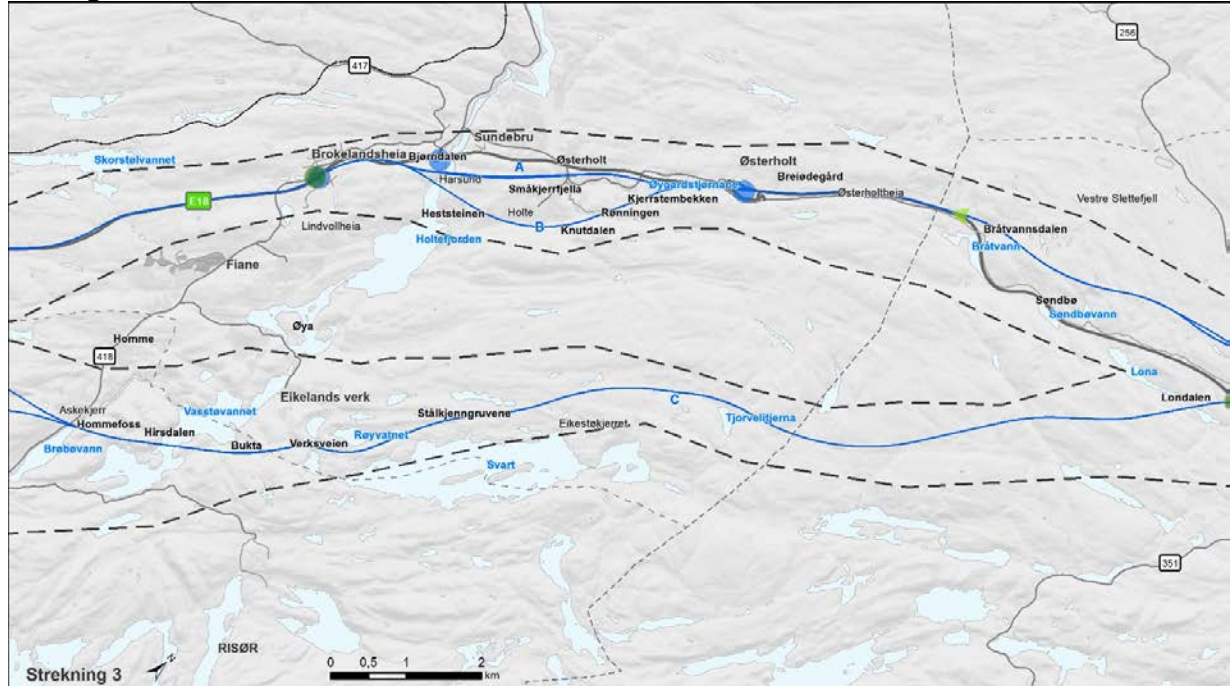
2A: Fra Tyvannselva ligger store strekninger av eksempellinja i skjæring frem til Fikkjebakke, hvor den krysser Kvennvassselva i bru. Linja berører areal ved industriområdet Fikkjebakke. Linja kan kombineres med et kryss ved Hegland, Fikkjebakke eller et halvt kryss ved Østerholt (fylkesgrensa).

2B: Eksempellinja er lagt noe lenger sør enn 2A. Eksempellinja er i hovedsak lagt i skjæring, men det kupert terrenget gjør at det også er en del fyllinger på strekningen. Linja går i bru over fv.256 og Kvennvassselva like sør for Fikkjebakke. Linja kan kombineres med et kryss ved Hegland, Fikkjebakke eller et halvt kryss ved Østerholt (fylkesgrensa).

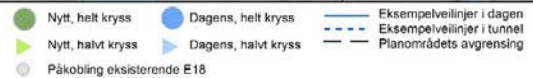
2C: Den sørligste av de vurderte eksempellinjene. Krysser fv.256 og har nærføring til Sannidal kirkested. Linja kan kombineres med et kryss ved Hegland, Fikkjebakke/Tangen eller et halvt kryss ved Østerholt (fylkesgrensa).

2D: Eksempellinja følger 2B til før fv. 256, men svinger deretter sørøstover. Linja ligger godt i terrenget, men har nærføring til Sannidal kirkested. Linja kan kombineres med et kryss ved Hegland eller ved Dalbråten (der linja krysser dagens E18).

3 Tangen vest – Skorstøl

Linjer og kryss

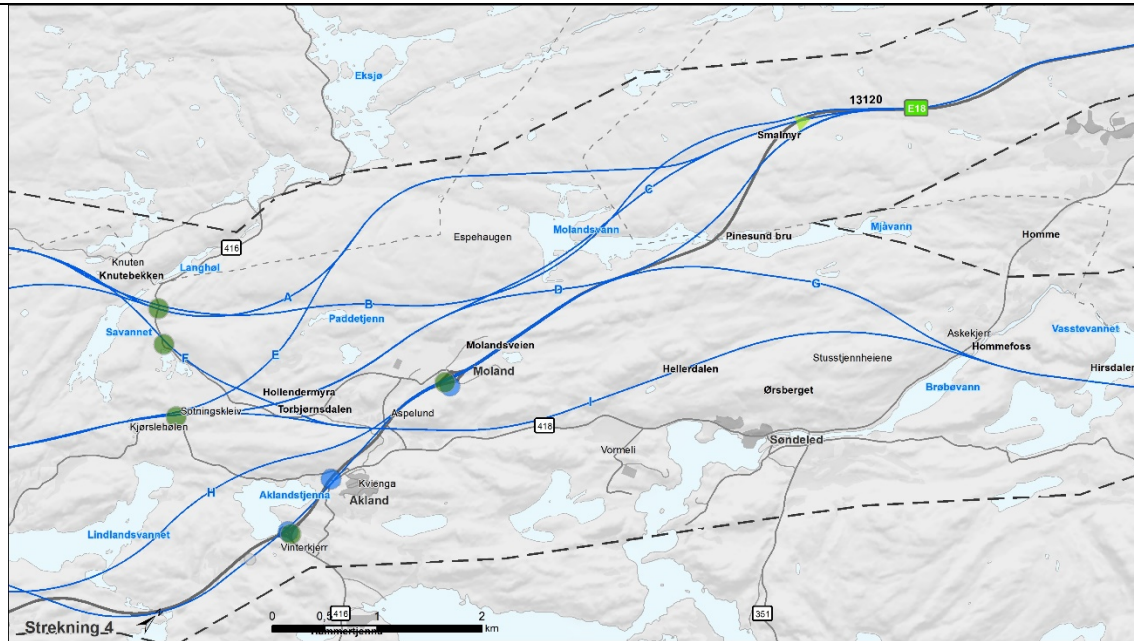

3A: Vestover fra Sannidal ligger denne eksempellinja noe nord for dagens E18. Fram til kommunegrensa går den gjennom kupert terreng som gir lang stigning før linja igjen går ned mot Bråtannsdalen og dagens E18. Videre vestover ligger linja nær dagens E18 fram til Østerholt, deretter i bru over til Sundebru. Linja går videre gjennom Brokelandsheia og deretter langs dagens E18. Linja har et kryss ved Brokelandsheia, omtrent i dagens kryss.

3B: Denne eksempellinja følger 3A langs store deler av strekningen, men skiller seg fra denne ved å svinge sør for Småkjerrfjella og følge sørsiden av daldraget frem til kryssning av Holtefjorden ved Harsund, noe sør for 3A. Herfra svinger linja opp til dagens E18 noe før Brokelandsheia. Linja har et kryss ved Brokelandsheia, omtrent i dagens kryss.

3C: Eksempellinja går sørover fra Sannidal og krysser Lona og Londalen i bru. Linja går gjennom småkupert terreng med bekkedrag i bunn, følger terrengryggen langs vestsiden av Svart og krysser Verksveien og deretter Vasstøvatnet i bru. Videre ligger linja på sørsiden av Eikelands verk. Etter kryssing av Vasstøvatnet går linja inn i en tunnel på ca. 400 meter.

4 Skorstøl-Lindland

Linjer og kryss

4A: Eksempellinja ligger i fjellskjæringer på store deler av strekningen, alternativt avbrutt av kort tunnel. Linja er det vestligste alternativet på denne strekningen og svinger inn i Vegårshei kommune før den fortsetter i bru over Savannet. Linja har mulighet for kryss nordøst for Savannet.

4B: Eksempellinja har start og slutt som 4A. Eksempellinja krysser over Molandsvann i to lange bruer. Ligger med fjellskjæring i sidebratt terreng, fortsetter i bru over Savannet. Linja har mulighet for kryss nordøst for Savannet.

4C: Eksempellinja følger eksempellinje 4B til nord for Molandsvann og krysser Molandsvannet i bru. Videre til Moland der den passerer vest for industriområdet på en stor fylling. Linja kobles deretter sammen med linje 4E og 4I. Linja har mulighet for halvt kryss ved Smalmyr og kryss ved Sotningskleiv.

4D: Eksempellinja følger dagens E18, men kurvene slakes ut. Den krysser Molandsvann i bru vest for dagens E18 og har start- og slutt punkt som linje 4C. Linja har mulighet for kryss ved Sotningskleiv.

4E: Eksempellinja går felles med linje 4A, men fortsetter sør ved Paddetjenn og krysser over fv.416 før den kobles mot linje 4C og 4I ved Sotningskleiv. Linja har mulighet for halvt kryss ved Smalmyr og kryss ved Sotningskleiv.

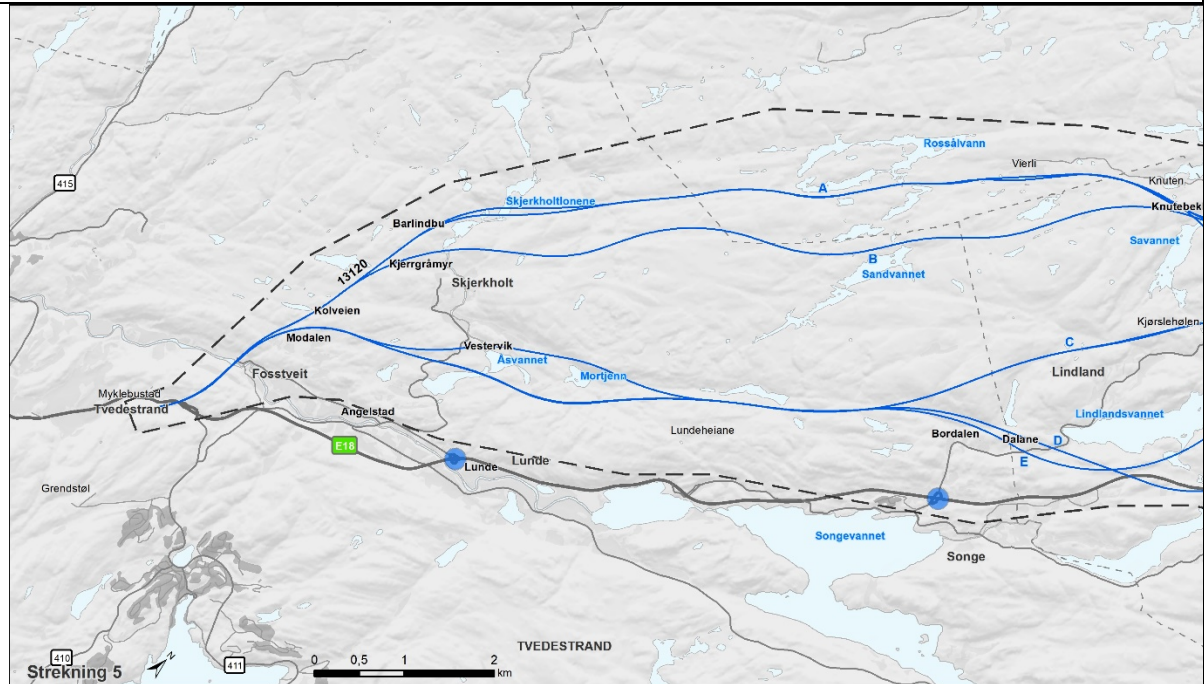
4F: Eksempellinja går i bru over Brøbøvann ved Hommefoss og passerer på heia på vestsida av Søndeled. Ligger videre på vestsida av fv. 418 fram til den krysser dagens E18 sør for Moland og kobles sammen med 4A og 4B. Linja har mulighet for helt kryss ved Sotningskleiv.

4G: Eksempellinja passerer på heia vest for Søndeled og deretter langs østsida av Molandsvannet og deretter inn på dagens E18. Ligger i hovedsak langs dagens E18 videre sørover. Linja har kryss ved Moland og Vinterkjerr.

4H: Eksempellinja går i bru over Molandsvann, svinger på vestsida av dagens E18 og Aklandstjenna og følger videre østsida av Lindlandsvannet. Ligger i hovedsak langs dagens E18 til Asplund. Linja har mulighet for kryss ved Moland.

4I: Eksempellinja går i bru over Brøbøvann ved Hommefoss. Ligger sammen med linje 4F til den krysser dagens E18 rett nord for Akland. Linja fortsetter sørvestover og går sammen med linje 4C og 4E ved Sotningskleiv. Linja har mulighet for kryss ved Sotningskleiv.

5 Lindland-Tvedestrand

Linjer og kryss

- Nytt, helt kryss
- Dagens, helt kryss
- ▲ Nytt, halvt kryss
- ▲ Dagens, halvt kryss
- Påkobling eksisterende E18
- Eksempellinjer i dager
- Eksempellinjer i tunnel
- Planområdets avgrensing

5A: Eksempellinja går vest inn i Vegårshei etter Savannet. Den går i bru ved Skjerkholtelvene og elva lenger sør. Linja ligger tett på Skjerkholt-vassdraget.

5B: Eksempellinja ligger der høyspenttrasé går i dag og følger tilnærmet kommunegrensa. Linja har en tunnel på ca. 600 m, samt to kortere tunneler. Den ligger tett på Skjerkholt-vassdraget og Skjerkholtgrenda.

5C: Eksempellinja ligger i heia mellom Savannet og Lindlandsvannet, og går i bru over Kjørslehølen. Den går i tunnel sørvest for Lindland på ca. 1 km. Linja går videre felles med 4D og 4E på vestsiden av Lundeheiane, og krysser Åsvannet i bru og elva like vest for Fosstveit.

5D: Eksempellinja går på østsiden av Lindlandsvannet, videre i ca 1 km lang tunnel og deretter felles med 4E opp i Lundeheiane, på østsiden av tjernene i området. Linja ligger i kupert terreng med noen større fyllinger og med en kort tunnel.

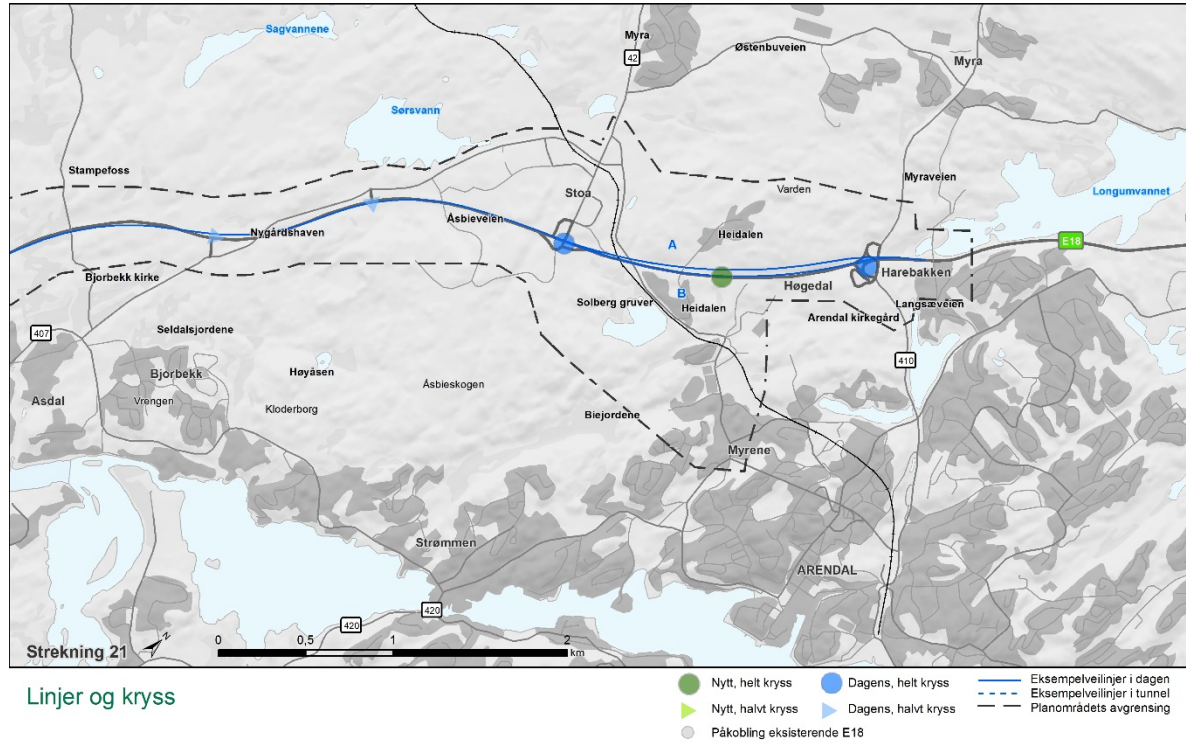
5E: Linja går sammen med 4C og 4D før Lundeheiane, men skiller seg fra disse ved å gå vest for Åsvannet. Flere korte tunneler og kort bru ved Åsvannet inngår i denne linja.

2.3.2 Arendal - Grimstad

Delstrekningen Arendal – Grimstad består av disse 3 strekningene:

- 21. Arendal – Asdal
- 22. Asdal – Temse
- 23. Temse – Grimstad

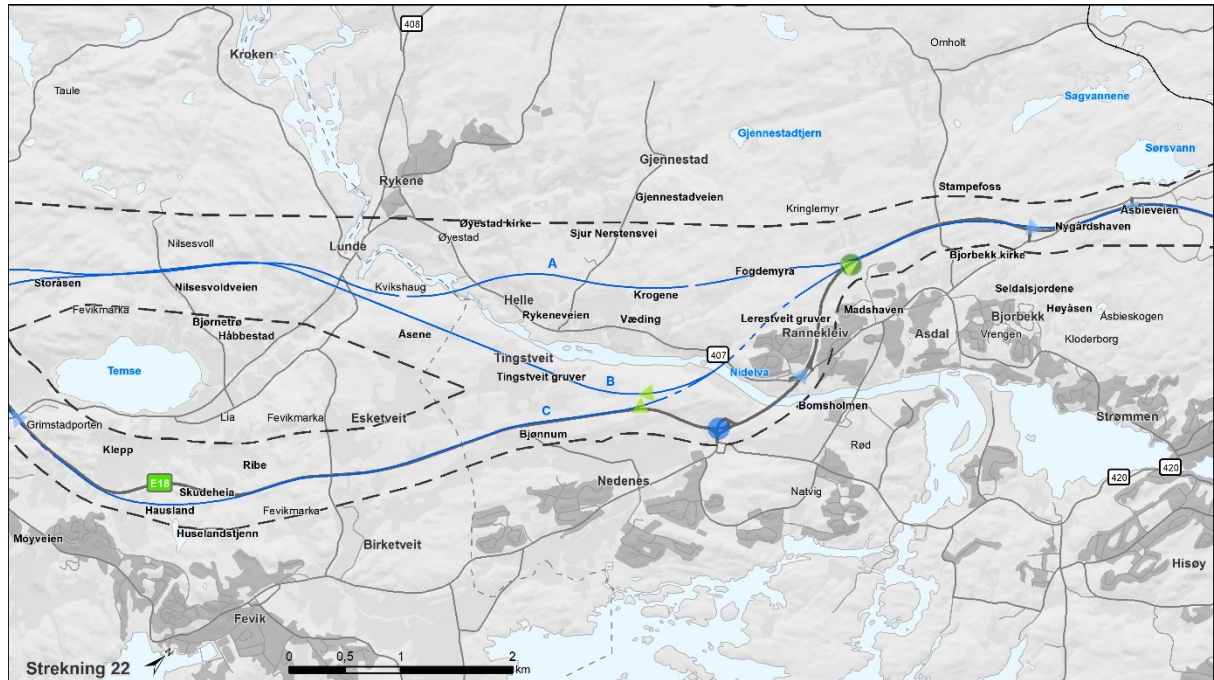
21 Arendal-Asdal

21A: Eksempellinja kobler seg på traséen som er under bygging ved Harebakken og legges like vest for dagens E18. Dagens E18 på strekningen får ny funksjon som lokalvei. Linja har mulighet for halve kryss ved Harebakken og Stoa, eller fullt kryss ved Heidalen.

21B: Dagens E18 benyttes som nordgående kjøreretning og nye sørgående kjørefelt legges parallelt med eksisterende E18 på vestsiden av denne. Linja har mulighet for halve kryss ved Harebakken og Stoa, eller fullt kryss ved Heidalen.

22 Asdal – Temse

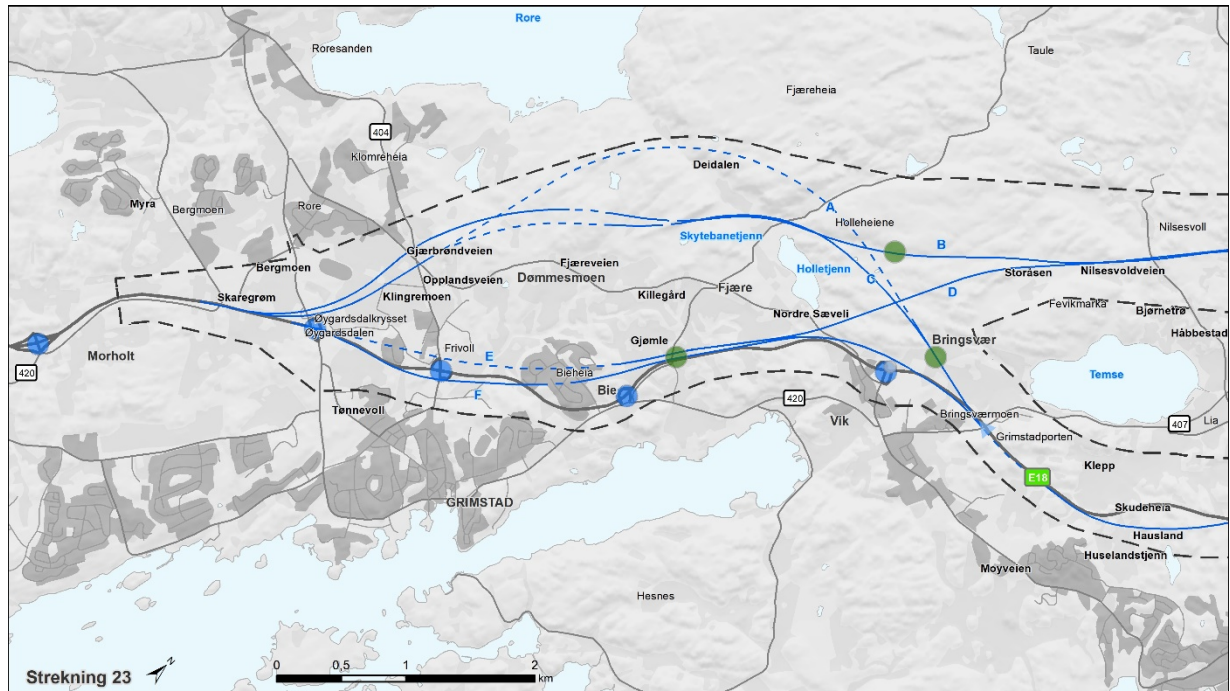
Linjer og kryss

- Nytt, helt kryss
- Dagens, helt kryss
- ▲ Nytt, halvt kryss
- ▲ Dagens, halvt kryss
- Påkobling eksisterende E18
- Eksempelveilinjer i dagen
- - - Eksempelveilinjer i tunnel
- - - Planområdet avgrensning

22A: Linja går i tilnærmet rett linje sørvestover fra litt før Rannekleiv og krysser Nidelva ved Helle og Kvikshaug og fortsetter videre på vestsida av Temse. Linja har mulighet for kryss ved Rannekleiv.

22B: Linja krysser Nidelva noe vest for dagens E18-bru. Videre svinger linja vestover og ligger i dyp fjellskjæring forbi Tingstveit før den møter linje 22A etter Kvikshaug. Linja har mulighet for kryss ved Rannekleiv eller vest for Nedenes.

22C: Linja følger linje 22B til etter kryssing av Nidelva, fortsetter rett fram mot dagens E18 og benytter denne som en av kjøreretningene til og med Grimstadporten. Det legges til grunn at dagens tunnel kan brukes med noe oppgradering. En kortere strekning nord for tunnelen må bygges om pga tekniske krav til kurver. Linja har mulighet for kryss ved Rannekleiv eller vest for Nedenes.

23 Temse-Grimstad

Linjer og kryss

- Nytt, helt kryss
- Dagens, helt kryss
- Eksempellinjer i dagen
- ▲ Nytt, halvt kryss
- ▲ Dagens, halvt kryss
- - - Eksempellinjer i tunnel
- Planområdets avgrensing
- Påkobling eksisterende E18

23A: Linja tar utgangspunkt i dagens E18 fram til Bringsvær og går inn i heia vest for Temse. Det er lagt inn en lang fjelltunnel på ca. 3,7 km under Dømmesmoen. Tunnelen kommer ut på sørsiden av Dømmesmoen og eksempel linja går videre over jordene mot Øygardsdalen der den kobles til dagens E18. Linja har kryss ved Bringsvær.

23B: Eksempellinja går vest for Temse med to korte tunneler og deretter gjennom heia og i dyp fjellskjæring vest for tunet på Dømmesmoen. Videre mot Øygardsdalen i tilnærmet samme trasé som 23A, men noe lenger vest. Linja har kryss nord for Bringsvær.

23C: Fra Grimstadporten og Bringsvær og svinger eksempel linja seg rundt Holletjenn på nordsida. Linja går i kort tunnel under Dømmesmoen og kommer ut sør ved Gjørbrøndveien i tilnærmet samme punkt som 23A. Videre går eksempel linja over jordene mot Øygardsdalen der den kobles til dagens E18. Linja har kryss ved Bringsvær.

23D: Linja starter som 23B nordvest for Temse og går deretter skrått sørover og treffer dagens E18 ved Sæveli. Går videre felles med 23E noe vest for dagens E18. Linja har kryss ved Gjømlle/Bie.

23E: Linja starter i dagens E18 ved Grimstadporten, går deretter vest for eksisterende E18 med tunnel på ca. 2,1 km under Bieheia og Frivollområdet fram til Øygardsdalen. Linja har kryss ved Gjømlle/Bie.

23F: Linja går langs/vest for dagens E18. Har en kort tunnel under Bieheia og går videre langs og etter hvert på østsiden av dagens E18 ved Frivoll. Linja har kryss ved Gjømlle/Bie.

2.4 Referansealternativet

Referansealternativet

Referansealternativet er situasjonen som brukes til sammenligning med planlagt tiltak i utredningen. Referansealternativet er definert som dagens veisystem med framskrevet trafikk etter at E18-strekningene mellom Tvedestrand og Arendal, samt mellom Rugtvedt og Dørdal er bygget ut og åpnet.

Referansealternativet:

- Tar utgangspunkt i dagens situasjon
- Inkluderer ordinært vedlikehold
- Inkluderer korrigerende vedlikehold (reparasjoner av feil, utskifting av ødelagte deler)
- Inkluderer forebyggende vedlikehold (periodisk vedlikehold)
- Inkluderer utskiftinger/fornyelse (nødvendige reinvesteringer, oppgraderinger) for å kunne fungere i den tidsperioden som forutsettes i analysen
- Tar hensyn til andre vedtatte tiltak som er i gang eller har fått bevilgning
- Er sammenligningsgrunnlag for både prissatte og ikke-prissatte konsekvenser
- Er basert på analyseåret år 2060 for framtidig situasjon

2.5 Krav og retningslinjer

- St. meld 18, 2015-2016 «Friluftsliv- Natur som kilde til helse og livskvalitet»
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegging

Forslag til planprogram lå til høring og offentlig ettersyn fra 31. oktober til 14. desember 2018. Konsekvensutredningen bygger på krav i planprogrammet.

Hovedfokuset for konsekvensene for Friluftsliv / by- og bygdeliv er å få fram de miljømessige virkningene av prosjektet innenfor temaet.

I planprogrammet heter det at det i utredningsarbeidet skal utføres befarings i felt for supplering av eksisterende kunnskap og nærmere registrering av områder med stort konfliktpotensial, som framkommer i silingsrapporten. Det skal utarbeides registreringskart og verdikart med delområder knyttet til friluftsliv / by- og bygdeliv for planområdet og influensområdet. Videre skal tiltakets påvirkning og konsekvens for temaet vurderes. Konsekvenser er knyttet til områder der det utøves fysisk aktivitet og opphold i friluft i fritiden får miljøforandring eller endret naturopplevelse. Dersom kvaliteten på opphold utendørs grunnet støy, luftforurensning og tilgang til rekreasjonsterreng blir påvirket av tiltaket, defineres dette også som konsekvenser. Det skal vurderes om tiltaket berører barn og unges muligheter for aktiviteter ute, samt om forhold for gående og syklende blir berørt av tiltaket. Eventuelle barrierevirkning og arealforbruk som kan påvirke menneskers bruk av området og kan gi konsekvenser for friluftsliv / by- og bygdeliv skal utredes.

Mulige skadereduserende tiltak for friluftsliv / by- og bygdeliv skal beskrives og vurderes.

Konsekvensutredningen skal beskrive forhold som påvirker økosystemtjenester. Tjenestene deles i forsyvende, regulerende, opplevelses- og kunnskapstjenester, og områder for friluftsliv. I konsekvensutredningen er det vurdert at det ikke er behov for tilleggsutredninger

av områder for friluftsliv for å dokumentere bredden i økosystemtjenestene (jfr. pkt. 6.7.4 i planprogrammet), da dette dekkes i tilstrekkelig grad i beskrivelsen av konsekvensene for friluftsliv.

I høringsperioden for planprogrammet ble det gjennomført folkemøter og dialogmøter i de berørte kommunene. Hensikten var å informere og legge til rette for dialog med lokalbefolkningen, lag, foreninger, næringsliv og de som ønsket eller så behov for det. Lokalkunnskap som kom fram i møtene ble fulgt opp i arbeidet med konsekvensutredningen. Prosjektet har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.

Kommunenes representanter for barn og unge ble invitert til dialogmøte om hvordan barn og unges interesser kan ivaretas i utarbeidelse av kommunedelplanen. Det ble lagt vekt på hvordan identifisere områder som er i bruk av barn og unge hvordan denne gruppen skal ivaretas gjennom planarbeidet. Innspill fra kommunenes representanter inngår i kunnskapsgrunnlaget til utredningen innen tema friluftsliv / by- og bygdsliv. For en kommunedelplan er det først og fremst aktuelt å vurdere områder som er i bruk og eventuelle skadereduserende tiltak dersom noen av disse berøres i planen. Direkte involvering av barn og unge og eventuelle bruksregistreringer gjøres i neste planfase (reguleringsplan).

2.6 Avgrensning av fagområdet

De fem ikke-prissatte fagtemaene representerer ulike aspekter ved det naturlige – og menneskepåvirkete landskapet. Fagtemaet Friluftsliv / by- og bygdsliv representerer landskapet «slik folk oppfatter og bruker det».

Temaet Friluftsliv / by- og bygdsliv defineres i Statens vegvesens Håndbok V712 som:

- Friluftsliv: Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse
- By- og bygdsliv: Opphold og fysisk aktivitet i byer og tettsteder

Jakt og fiske blir beskrevet i friluftslivssammenheng. Utbytte av jakt og fiske i næringssammenheng som normalt beskrives under tema naturressurser er ikke beslutningsrelevant og er derfor ikke utredet spesielt.

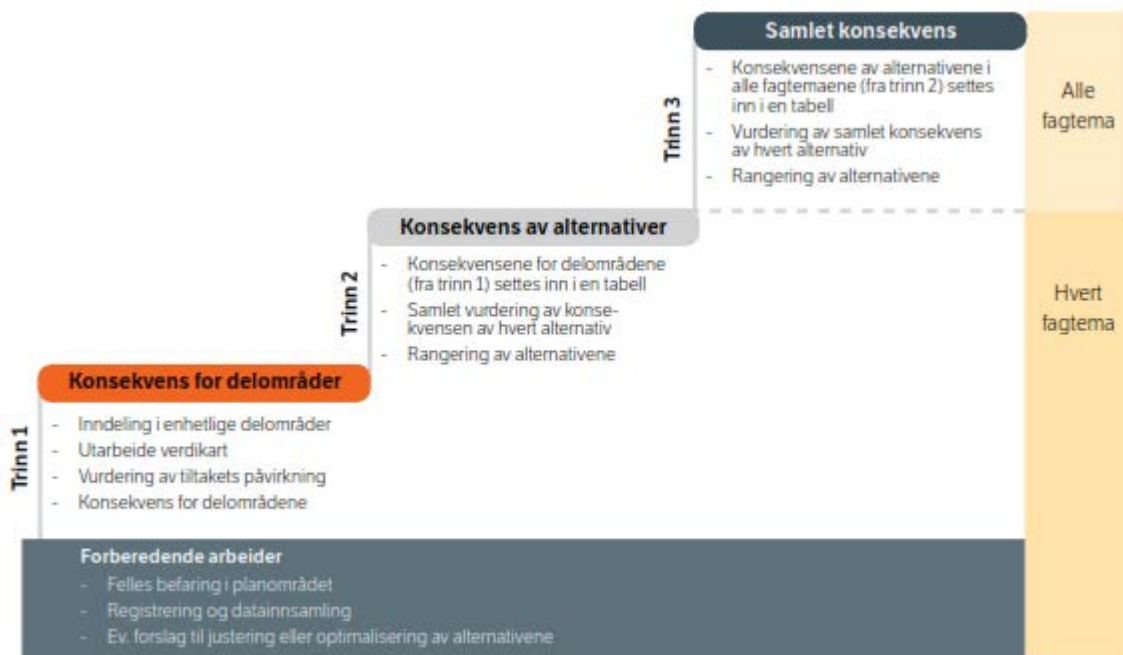
3 Metode

Konsekvensutredningen er gjennomført ihht fastsatt planprogram. Metodisk bygger konsekvensutredningen på Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser.

Trinn 1 i konsekvensutredningen er en kartlegging og karakteristikk av verdier i området med inndeling i enhetlige delområder. Deretter vurderes tiltakets påvirkning og konsekvens for hvert enkelt delområde.

Trinn 2 metoden er at konsekvensene for delområdene settes sammen for en samlet vurdering av hvert alternativ. I denne delen av analysen inngår det også å rangere alternativene innenfor hvert enkelt fag.

Trinn 3 i metoden er at konsekvensene for alternativene fra alle de 5 ikke-prissatte temaene settes sammen for en samlet vurdering og rangering av alternativene.

Figur 3-1 Hovedtrinn for vurdering av ikke-prissatte temaer. Kilde Statens vegvesens håndbok V712.

Verdivurderinger

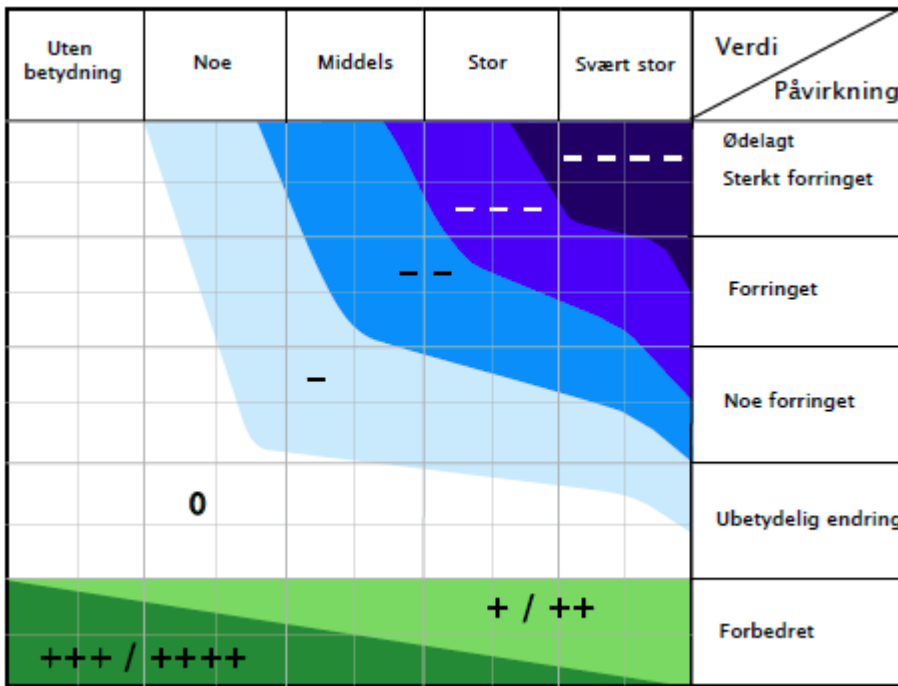
Med verdi menes en vurdering av hvor stor betydning et område har i et nasjonalt perspektiv.

Påvirkning

Med påvirkning menes en vurdering av hvordan det samme området påvirkes som følge av ny E18. Påvirkning vurderes i forhold til referansesituasjonen.

Konsekvens

Konsekvens framkommer ved sammenstilling av verdi og påvirkning – se figur under. Konsekvensen er en vurdering av om ny E18 vil medføre bedring eller forringelse i et område.

Figur 3-2 Konsekvensvifta. Konsekvensen for et delområde framkommer ved å sammenholde grad av verdi (fra uten betydning til svært stor) men grad av påvirkning (ødelagt til forbedret). Kilde Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser.

3.1 Metode Friluftsliv / by- og bygdeliv

Temarapporten følger metodikken i HB V712, kap. 6.5 Friluftsliv / by- og bygdeliv.

Registreringene er kategorisert i tråd med metodikken og inndelt i registreringskategorier, vist i figuren under.

Registreringskategori	Forklaring
Forbindelseslinjer/soner	
Ferdseisforbindelser	Sammenhengende forbindelseslinjer som brukes av gående og syklende (stier, løyper, gangveger og lignende).
Blå/grønne korridorer	Sammenhengende vegetasjonspregede forbindelsessoner som brukes av gående og syklende, samt ferdsel til vanns. Kategorien sammenfaller i stor grad med Grønncorridor i Miljødirektoratets veileder M98.
Sykelruter	Sykelruter som er en del av det offisielle vegnettet. NB! Denne kategorien benyttes bare dersom sykling ikke behandles som prissatt konsekvens. Må avklares i hvert enkelt prosjekt.
Geografiske områder	
Turområder	Fjell-, skog- og heiområder egnet for lengre turer til fots og på ski, jakt og fiske. Inkluderer også områder med tilrettelegging (merkede løyper, stier og overnattingssteder).
Utfartsområde	Store og små dagsturoområder utenfor byer og tettsteder som innbyr til spesielle enkeltaktiviteter.
Nærturterreng	Allment tilgjengelige skogsområder på mer enn 200 daa, i gangavstand fra boligområder, skoler eller barnehager. Områdene er vanligvis naturlig avgrenset av veger, bebyggelse eller dyrka mark.
Marka/bymark	Sammenhengende utfartsområder som ofte grenser til byer og tettsteder, med direkte adkomst derfra.
Urbane uteområder	Opparbeidede områder som brukes til opphold og rekreasjon, eksempelvis gater, torg, allmenninger og promenader.
Leke- og rekreasjonsområder	Leke-/ballplasser, nærmiljøanlegg, hundremeterskog, badestrender, offentlig sikrede områder, parker o.l., mindre enn 200 daa. Ligger i bebygd sone, maks. 200 m fra boliger.
Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Områder langs kyst, innsjøer og vassdrag med mulighet for allment friluftsliv. Områder på sjøen og øyer, strandsoner eller skjærgård.
Jordbrukslandskap som brukes til friluftsliv	Områder i jordbrukslandskapet med betydning for friluftsliv, med fri ferdsel til fots på frossen eller snølagt mark.
Andre rekreasjons- og friluftslivsområder	Områder om ikke lar seg plassere innenfor øvrige kategorier. Områdets egenskaper må beskrives. Kategorien brukes unntaksvis.

Figur 3-3 Registreringskategorier. Kilde Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser.

Verdi	Uten betydning	Noe verdi	Middels	Stor verdi	Svært stor verdi
Bruksfrekvens	Mindre bruk	Brukes av få	Brukes av flere	Brukes av mange	Brukes av svært mange
Betydning	Ingen betydning	Lokal betydning	Lokal/regional betydning Statlig sikret friluftsområde	Regional/nasjonal betydning Statlig sikret friluftsområde	Nasjonal/ internasjonal betydning Statlig sikret friluftsområde
Kvaliteter	Mindre attraktivt for opphold	Attraktivt for noen grupper	Attraktivt for flere	Svært attraktivt/ har særlig gode kvaliteter	Særlig attraktivt/ har unike kvaliteter
Kartlagte friluftslivsområder i Naturbase ⁴⁷		← C →		← B →	

Figur 3-4 Verdikriterier for fagtema friluftsliv / by- og bygdeliv. Kilde Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser.

Tiltakets påvirkning	Opplevelseskvalitet	Areal/omfang	Tilgjengelighet/Barriere	Bruk av området/ferdselforbindelse	Lydbilde
Ødelagt/sterkt forringet	Området er ikke lengre attraktivt	Området er ødelagt/sterkt redusert	Området er ikke lenger tilgjengelig	Området/ Forbindelseslinjen er ikke lengre egnet til aktiviteten	Området kan ikke lenger brukes pga. sterk støyplage
Forringet	Tiltaket medfører svært redusert attraktivitet	Området er redusert	Forbindelseslinjen til området har blitt vesentlig lengre (omveg) økt trafikkvolum medfører større barrierer	Tiltaket medfører svært redusert bruk	Området får et mye dårligere lydbilde
Noe forringet	Tiltaket medfører redusert attraktivitet	Området er noe redusert	Forbindelseslinjen er lagt om - medfører noe omveg økt trafikkvolum medfører barrierer	Tiltaket medfører redusert bruk	Området får noe dårligere lydbilde
Ubetydelig endring	Ingen/liten forskjell	Området er uendret	Ingen/liten forskjell	Ingen/liten forskjell	Ingen merkbar/hørbar forskjell
Forbedret	Området er mer attraktivt	Området er utvidet	Eksisterende barriere er fjernet Området har blitt mer tilgjengelig	Området/ Forbindelseslinjen er bedre egnet til aktiviteten	Området har et bedre lydbilde

Figur 3-5, Veiledning for vurdering av påvirkning. Kilde Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser.

Metodikken i Hb V712 legger opp til at verdivurderingen settes etter hvor stor betydning et område har i et nasjonalt perspektiv. For å kunne synliggjøre forskjellen i verdiene i de ulike delområdene er det i denne temarapporten benyttet et lokalt-/regionalt perspektiv (ikke et nasjonalt perspektiv) med svært stor verdi i områder med svært høy bruksintensitet og stor attraktivitet og/eller tett boligbebyggelse.

Hb V712 belyser ikke konsekvenser knyttet til veiens påvirkning på bomiljøet i like stor grad som man kan forvente. Dette innebærer at det er beskrevet noe mer om bomiljøet enn det håndboka legger opp til. Bomiljø blir her beskrevet som områder der det bor folk og deres bruk av uteområdene rundt sin bolig og i sitt nabolag.

4 Overordnede trekk

4.1 Generell beskrivelse

Utredningsområdet har en utstrekning på over syv mil i lengde og opptil fem kilometer i bredde gjennom åtte kommuner. Det er variert bruk og bruksintensitet i de ulike kommunene og områdene. I nord er det mindre registrerte friluftsområder enn i sør, og i øst er friluftslivet knyttet til mer sjørelaterte aktiviteter. Friluftslivet generelt består av tur-, jakt- og fiskeaktiviteter både sommer og vinter, og bading, padling og seiling om sommeren. I de fleste kommunene er det lysløyper med vinterkjørte skiløyper og opparbeidete turområder, turmål som utsiktspunkter og helgeåpne hytter med servering. Nær kommunesentrene er det bynært friluftsliv i mindre skala, men med høyere bruksintensitet enn utenfor byene, f.eks. Åsbieskogen i Arendal og Fevikmarka i Grimstad. Folk reiser gjerne ut av byene for å benytte friluftslivstilbudet i skog og hei og ved sjøen.

By- og bygdeliv som innebærer opphold og fysisk aktivitet i byer og tettsteder, er karakterisert av en variert struktur. Utredningsområdet går ikke gjennom sentrumsområdene i noen av byene, men gjennom eller tett forbi tettsteder og større områder med boligbebyggelse, skoler og barnehager, idrettsanlegg og nærrekreasjonsterrang. Det ligger flere skoler og barnehager med tilhørende uteoppholdsarealer i utredningsområdene. Bebygde områder har gjerne spredt bebyggelse med eneboliger/flermannsboliger og gårdsbruk og har ofte store tomter og gode arealer for uteopphold. Det ligger bebyggelse langs dagens E18 og øvrig veinett. Mye av bebyggelsen er støyskjermet fra veinettet, men det er også mye bebyggelse som har støyplasser.

I utredningsområdet er det ulik grad av verdi for friluftsliv / by- og bygdeliv fra de minst verdifulle delområdene «uten betydning» til de mest verdifulle områdene som har «svært stor verdi».

Friluftsliv drives i stor grad i nærturterreng på turveier og turstier. Stinettverk strekker seg i større eller mindre grad innover i skog- og heiområdene. Vinterstid kjøres det opp skiløyper nær byene og nær bebygde områder. Det drives tursykling i mange av de samme områdene som brukes som turområder. Det nedlagte jernbanesporet for Grimstadbanen, Postvegen, Gamle Sørlandske og Vestlandske hovedveg benyttes i dag som sykkelruter både for mosjonister og til trening, som arbeidsvei og i tursammenheng.

I vann og vassdrag drives det fiske, fortrinnsvis i de som er tilgjengelige fra vei, men også i de mer avsidesliggende. Det er flere offentlige og private badeplasser og det drives padling i mange av de større vannene.

Utredningsområdene har stor variasjon og gode muligheter for allsidig bruk. I de ubebygde områdene drives det utstrakt jakt av storvilt og småvilt og det er sterke jaktinteresser både i organiserte jaktlag og i uorganisert form.

Det er ingen alpinanlegg eller større skianlegg.

Alle byene ligger på østsiden av dagens E18 og det er ferdselsforbindelser for gående og syklende til turområder på begge sider av E18. Disse er ofte sammenfallende med

blå/grønne korridorer, men det er få eller ingen ferdselsforbindelser til vanns. Langs hovedveiene går det separate gang- og sykkelveier, mest utbygd rundt byene og mellom skoler, forretnings- og næringsområder, og boligfelt.

Det er leke- og rekreasjonsområder i tilknytning til boligområder og skoleområder i alle kommunene.

De viktigste delområdene innenfor planområdet Dørdal – Tvedestrand, er Tangen Vest i Kragerø, Brokelandsheia sentrum i Gjerstad, Akland i Risør, Songe i Risør og Tvedestrand, Sandvannet i Risør, Tvedestrand og Vegårshei, og Tvedestrand sentrum.

De viktigste delområdene innenfor planområdet Arendal – Grimstad, er Arendal sentrum, Åsbieskogen, Øyestadmarka og Rykene i Arendal, og Fjære og Dømmesmoen i Grimstad.

4.2 Influensområde

Influensområdet strekker seg ut over planområdet, da tiltaket kan påvirke bruken og opplevelsen av områder som ligger langt fra tiltaket. Veianlegget vil i enkelte områder virke som en barriere som hindrer fysisk kommunikasjon mellom områder som naturlig henger sammen. Det kan gjelde for eksempel skoleveier, snarveier, turveier og sykkelruter, badeplasser og lignende. Veien kan hindre den fysiske kommunikasjonen mellom områder der folk bor og områder de bruker, for eksempel tilgang til rekreasjonsområder. Et inngrep i deler av et sammenhengende friluftslivsområde vil ofte reduserer kvaliteten på hele området. Støy fra tiltaket kan påvirke større områder enn planområdet. Grimstad sentrum er et eksempel på et influensområde. Det ligger langt fra både den nye og eksisterende E18, men det vil bli påvirket av lokaliseringen av ny E18 og kryssplasseringene. Innbyggerne i Grimstad sentrum benytter Fevikmarka som ligger på begge sider av E18. En ny E18 gjennom Fevikmarka vil berøre tilgangen til disse rekreasjonsarealene.

5 Verdivurdering av delområder

5.1 Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget er basert på eksisterende data:

- www.arendalskart.no
- www.godtur.no
- www.naturbase.no
- www.ut.no
- Barnetråkkregistreringer
- Kartdata, ortofoto, terrengmodeller
- Kommuneplaner i respektive kommuner
- Turkart
- Temamøter med respektive fylkesmenn, fylkeskommuner og kommuner
- Innkomne merknader i medvirkningsportalen
- Innspill i åpne folkemøter
- Dialogmøter
- Tverrfaglige fora

5.2 Registrering

Verdivurderingene er basert på ovenfor nevnte data. Innbyggere og berørte parter har i medvirkningsportalen kommet med nyttig informasjon og lokalkunnskap. I tillegg til en helikopterbefaring over området er det foretatt befaringer i områder der datagrunnlaget har vært mangelfullt eller det har vært behov for feltregistreringer. Det har f.eks. vært befaring ved Bakkevannet i Bamble, på Sundebu i Gjerstad, Fikkjebakke i Kragerø, Skjerkholt i Tvedestrand, Rannekleiv, Helle og Tingstveit i Arendal, Dømmesmoen, Frivoll og Fjære i Grimstad.

Interesser knyttet til barn og unge er registrert spesielt. Det er hentet informasjon fra representanter i plankoordineringsmøtene og benyttet barnetråkkregistreringer der det er gjennomført. I tillegg er det gjort registreringer i felt, området er befart fra helikopter og det er avholdt særmøte med barn og unges representanter. Representanter fra alle skoler ble invitert til dialogmøter, avholdt i samtlige kommuner i november 2018. Representanter fra FAU ved flere skoler samt vel-foreninger, Ungdommens Bystyre (Arendal), m.fl. uttalte seg om barns bruk av oppholdsarealer. Alle rektorer på skoler og ledere av barnehager som kan tenkes å bli berørt av tiltaket ble bedt om å markere på kart eller forklare hvilke områder de mener barn og unge kan bli skadelidende av tiltaket. All informasjon som ble innhentet er vist på registreringskartene og beskrevet i verdivurderingen av delområdene.

Det er vurdert om det skulle avholdes møter med barn og unge, men konkludert med at barn og unges representanter ivaretar deres interesser godt nok i denne planfasen. Barn og unge vil bli direkte involvert i reguleringsplanfasen.

5.3 Inndeling av delområder og delstrekninger

Hele prosjektområdet er delt inn i *delområder* som har enhetlig funksjon, karakter og/eller verdi. Inndeling av delområdene er tilpasset prosjektet og plannivået man er på for strekningen Dørdal-Grimstad og kommunedelplan som skal utarbeides/fastsettes. I dette ligger en grovmasket inndeling av tilsynelatende homogene områder som beskrevet over.

Innad i delområdene kan det imidlertid være større lokale/regionale verdier. Disse er beskrevet i verdivurderingene, og tillagt vekt ved konsekvensutredningen.

Hele prosjektområdet er delt inn i *delstrekninger* som er like for alle temautredningene. Det er fem delstrekninger mellom Dørdal og Tvedestrand og tre delstrekninger mellom Arendal og Grimstad.

5.3.1 Delområder

På bakgrunn av registreringene er utredningsområdet i denne temarapporten delt inn i enhetlige delområder. Planområdet er delt inn i 37 delområder.

For delstrekning Dørdal – Tvedestrand er det til sammen 20 delområder fordelt på følgende kommuner:

- Fire i Bamble hvorav to ligger i både Bamble og Kragerø
- Syv i Kragerø hvorav to ligger i både Kragerø og Bamble og ett ligger i både Kragerø og Gjerstad
- Syv i Gjerstad hvorav ett ligger i både Gjerstad og Kragerø og ett ligger i både Gjerstad og Vegårshei/Risør/Tvedestrand
- Fem i Risør hvorav ett ligger i både Risør og Gjerstad/Vegårshei/Tvedestrand, ett ligger i både Risør og Tvedestrand og ett ligger i både Risør og Tvedestrand/Vegårshei
- Fire i Tvedestrand hvorav ett ligger i både Tvedestrand og Gjerstad/Vegårshei/Risør, ett ligger i både Tvedestrand og Risør og ett ligger i både Tvedestrand og Risør/Vegårshei

For delstrekning Arendal - Grimstad er det til sammen 17 delområder fordelt på følgende kommuner:

- Ni i Arendal hvorav ett ligger i både Arendal og Grimstad
- Ni i Grimstad hvorav ett ligger i både Grimstad og Arendal

5.3.2 Delstrekninger

For strekningen Dørdal – Tvedestrand er strekningen delt inn i følgende delstrekninger:

- Strekning 1: Dørdal – Grøtvann
- Strekning 2: Grøtvann – Tangen Vest
- Strekning 3: Tangen Vest – Skorstøl
- Strekning 4: Skorstøl – Lindland
- Strekning 5: Lindland – Tvedestrand

Strekningen Arendal-Grimstad er delt opp i 3 delstrekninger.

- Strekning 21: Arendal – Asdal
- Strekning 22: Asdal – Temse
- Strekning 23: Temse – Grimstad

Områdenes geografiske plassering er vist i temakart, *figur 9* og *figur 10*.

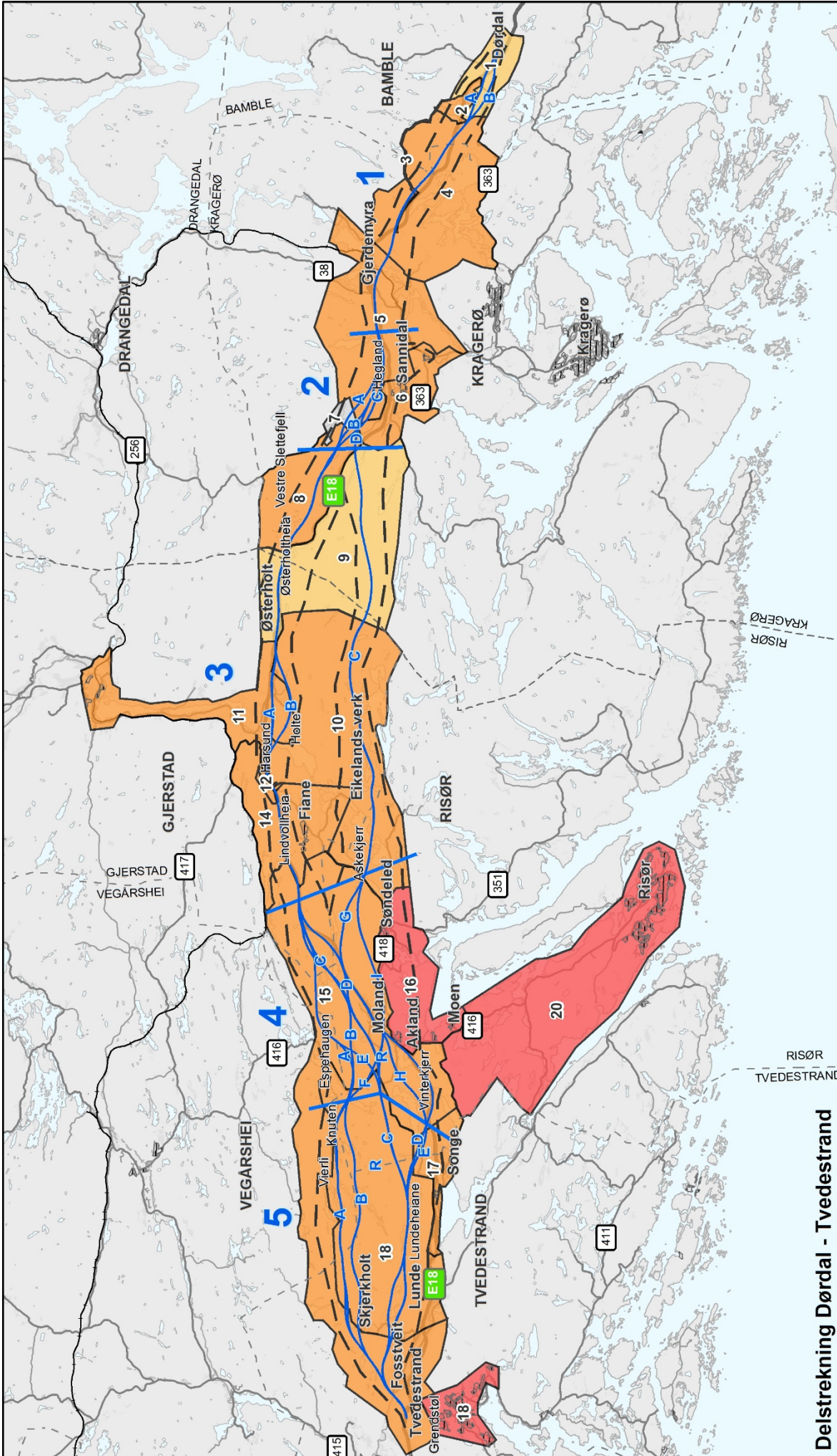
5.4 Verdikart for delstrekning Dørdal – Tvedestrand

5.4.1 Verdikart for delstrekning Dørdal – Tvedestrand

Innledningsvis på neste side er et oversiktskart over delstrekningen Dørdal – Tvedestrand. På de påfølgende sider beskrives delområdene med en forklaring på hvorfor de har fått den verdien de har.

Risørhalvøya (delområde 20) ligger utenfor utredningsområdet, men er tatt med fordi det er vurdert at befolkningen i Risør benytter områdene i innlandet i Risør/Vegårshei og Gjerstad som utfartsområde og ny E18 kan bli en barriere for tilgjengeligheten til disse utfartsområdene.

Figur 5-1 Verdikart for strekningen Dørdal – Tvedestrand vises på neste side.

- Svært stor verdi
- Stor verdi
- Middels verdi
- Noe verdi
- Uten betydning
- Tettbebyggelse
- Planområdets avgrensning
- Eksempelvelinjer
- Eksempelvelinjer i tunnel

Delstrekning Dørdal - Tvedestrand

**Fri luftsliv, by og bygdeliv
Verdivurdering**

5.5 Verdivurderinger delstrekning Dørdal – Tvedestrand

Tabell 11: Verdivurdering av delområdene på delstrekningen Dørdal - Tvedestrand

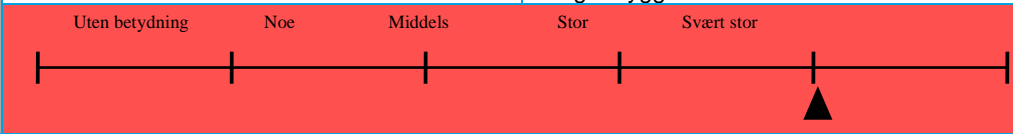
ID Navn Kommune	Beskrivelse	Verdibegrunnelse
DT 01 Dørdal Bamble kommune Verdi- vurdering	Omfatter et lite bygdesamfunn på begge sider av E18 med velforening og kretshus. Bebyggelsen omslutes av skogsterreng med flere stier. Dørdal kretshus er samlingssted for bygda.	Nærturterreng. Området er brukt av folk lokalt. Stor aktivitet knyttet til velforening og bruk av kretshus trekker verdien noe opp. Lokalt høyere verdi, dvs. middels verdi, i vannet og strandsonen. Noen få mindre bomiljøer.
DT 02 Bakkevannet Bamble kommune Verdi- vurdering	Omfatter Bakkevannet og Skaugtjenna samt noe boligbebyggelse i de nordøstre delene ved Bakkegrenda. E18 går tvers igjennom området over små øyer. Her er det tilrettelagte og attraktive rasteplasser i både sørgående og nordgående retning langs E18. Vannene benyttes til fiske og båtliv og bading, og det teltes i området.	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag. Området har stor verdi for mange veifarende langs E18 som benytter rasteplassene til rast og rekreasjon. I tillegg har området lokal verdi som fiskeressurs og friluftsområde knyttet til vann- og strandsone. Noen få mindre bomiljøer.
DT 03 Postvegen Bamble og Kragerø kommune Verdi- vurdering	Historisk ferdselsrute mellom Christiania og Stavanger fra så tidlig som 1689. Planlagt for posten, embetsmenn og militære, derav navnet. Ble opparbeidet som kjørevei (ridevei) på 1800-tallet. Strekningen mellom Bakkevannet og Auråa er restaurert av vegvesenet. Ved Tortjenn ligger Fantehelleren, et attraktivt område for rast og fiske. Utfartsparkering ved Bakkevannet og ved Auråa.	Ferdselsforbindelse. Historisk ferdselsrute som i dag benyttes av mange i regionen til turer, sykling og ridning. Strekker seg langt utover delområdet, og gir rom for sammenhengende turer på tvers av kommunegrensene. Godt merket og tilrettelagt for ferdsel med utfartsparkeringer i hver ende. Flere (kultur)historiske minner underveis gjør turen spennende og attraktiv for mange. «Postmarsjen» med utgangspunkt i Bakke gård arrangeres hver høst, med regional deltakelse.
DT 04 Landsverk, Hullvann Bamble og Kragerø kommune	Variert turområde på begge sider av E18 som omfatter Hullvann, Vesterbekkilen og store sammenhengende skogsområder med enkelt gårdsbruk. Utmarksområdene brukes til jakt og bærplukking. Benyttes bl.a. av Bastafjell jaktlag.	Turområde. Hullvann er et viktig og annerledes padleområde av lokal betydning. Stort og allsidig turområde som er viktig for mange mennesker og for mange interesser. Verdien trekkes noe ned da området har størst betydning lokalt. De viktigste områdene er knyttet til Hullvann. Noen få mindre bomiljøer.

ID Navn Kommune	Beskrivelse	Verdibegrunnelse
Verdi- vurdering	Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor 	
DT 05 Farsjø, Gjerdevann, Grøtvann Tisjø, Breiungen Tyvann Kragerø kommune	Delområdet strekker seg fra Farsjø i nord til Vadfoss i sør. Området har mange vann. Flere badeplasser, hvorav noen er offentlige og tilrettelagt med stupetårn. Gode fiskebestander gjør det viktig for fiskeinteresserte. Deler er tilrettelagt for funksjonshemmede.	Nærturterreng. Området benyttes lokalt til bading på offentlige og private badeplasser. Det utøves jakt, fiske og friluftsliv i stille natur. Størst lokal betydning. De viktigste områdene er knyttet til Farsjø, Våsjøvann og Tisjø. Noen mindre bomiljøer.
Verdi- vurdering	Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor 	
DT 06 Tangen Vest, Kil Kragerø kommune	Omfatter tettstedene Tangen Vest og Kil. Nord for dagens E18 ligger Sannidal kirke og Sannidal kirkegård. Kirkedalen med elva Lona er tilrettelagt for og nyttes til organisert friluftsliv, bl.a. flere badeplasser. Nær kirken ligger Sannidal bygdetun som er samlingsplass med flere lokale tilstelninger. På Miljøgården ytterligere vestover, har de flere aktiviteter og overnattingstilbud. Sørøst for E18 ligger Sannidal ungdomsskole og Sannidal skole, Sannidal barnehage og Sannidal idrettsanlegg. E18 kan krysses i bro ved avkjøring til Tangen Vest eller i kulvert ved Lona lengre vest. Delområdet omfatter også Lønne Golfklubb i vest og Kolbånn stadion i nordøst.	Nærturterreng/urbane uteområder. Tangen Vest og Kil er Kragerøs mest folkerike tettsteder og har et rikt og allsidig aktivitets- og opplevelsesstilbud med hensyn til friluftsliv og bygdeliv. Området brukes av mange lokalt, men trekker også folk fra regionen i form av handel og idrettsaktiviteter på fotballstadion og golfanlegg. Ungdomsskole, barneskole og barnehage benytter turplasser i nærmiljøet. Bussknutepunkt på Tangen. Skolebuss pga. trafikkfare. De viktigste områdene er knyttet skoleområder og tettbebyggelsen. Aktivt bygdeliv. Flere større bomiljøer.
Verdi- vurdering	Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor 	
DT 07 Fikkjebakke Kragerø kommune	Området er et nærings- og industriområde uten tilrettelegging for friluftsliv.	Ingen registreringskategori. Området har ingen betydning for friluftsliv eller bygdeliv da det er et bilbasert område med mye trafikk og uten tilrettelegging for utendørs opphold.
Verdi- vurdering	Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor 	
DT 08 Vestre Slettefjell Kragerø kommune	Omfatter Vestre Slettefjell og omegn. Området består av et større utmarksareal på nordsiden av dagens E18 og strekker seg fra Krokenveien ved Sannidal i øst til Bråtvannsdalen i vest. Her finnes Sannidal skytebane som har høy standard med bl.a. elektroniske skiver. Parkeringsplass ved baneområdet. I skytterhuset er det kiosk. Baneområdet er også utgangspunkt for feltløypa som ligger inntil. Krokheia Hestesportsenter er eid av fem travlag/selskap i Kragerø og nabokommunene. Det er turstier og skiløyper i området.	Utfartsområde/andre rekreasjons- og friluftslivsområder. Området har stor betydning for en liten gruppe mennesker som utøver skyting ved Sannidal skytebane. Hestesportsenteret har lokal og regional betydning Det er et vanlig godt turstinnett i området og det kjøres opp skiløyper med utgangspunkt fra Krokenveien som også Tangen Vest befolkning benytter. Noen få mindre bomiljøer.

ID Navn Kommune	Beskrivelse	Verdibegrunnelse
	Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor 	
DT09 Østerholtheia Kragerø og Gjerstad kommune	Skogsområder med mange småvann og enkle stisystemer. Omfatter Østerholtheia rasteplass langs E18, både vest- og nordgående. Rasteplassene har høy standard og er tilrettelagt for HC. Ligger ved Øygardstjørnane. Fiske og bading i Lonavassdraget og Kjølørøndvassdraget.	Turområde. Området har lite tilrettelegging for friluftsliv utover rasteplassene. Rasteplassene har verdi for de reisende langs E18, det vil si noe regional verdi, men liten lokal verdi. Fiske, bading, båtliv i Kjølørøndvassdraget. Jakt- og turterrenget i områdene langs vassdraget benyttes av lokale, men også fra resten av Kragerøregionen. Svært få bomiljøer.
	Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor 	
DT 10 Holtefjorden, Øygardsheia, Svart Gjerstad kommune	Omslutter de ubebygde arealene rundt Holtefjorden og videre nordøst mot Østerholt og vest mot Svart. Store skogsområder med småvann og en rekke stier/veier som fører tilbake til bebyggelsen ved Fiane/Holte. Båter mv. Vasstøvannet sør i delområdet inngår også. Padlevann og annet friluftsliv. Arealene tilknyttet vannet er registrert å være svært viktig. Turområder i Svarttjennheia	Nærturterreng. Området har merkete turløyper, badeplasser på vestsiden av Svart. Det drives fiske i Svart. Vasstøvannet rundt er et svært viktig friluftsområde med stor bruksfrekvens, og vest for Holtefjorden, Svarttjennheia, er det et utbredt friluftsliv. Stor opplevelsesverdi. Historisk løypenett trekker verdien opp. Svært få bomiljøer.
	Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor 	
DT 11 Gjerstadvannet Sundebru/ Sundåsen Gjerstad kommune	Omfatter landbrukseiendommer og boligbebyggelse langs Gjerstadvannet samt Sundebru og Holte. Gjerstadvannet benyttes bl.a. til padling. I nordre del av vannet ligger Øvrebygda, kommunesentrum med kommuneadministrasjonen og med nærbutikk, skole, kirke med kirkegård og Klokkegården fotballbane. Togstasjon på Sørlandsbanen. Fiane arrangerer friluftsskole med flere lokale aktiviteter. Ved Sundebru ligger Sunde skole og Abel ungdomsskole, 300 elever. Her bygges svømmehall, idrettshall, flerbrukshus (musikkens hus) og Visedalen barnehage avdeling Renstøl. Gårds- og boligbebyggelse på Holte, nord for Holtefjorden. Vestlandske hovedveg går gjennom området.	Andre rekreasjons- og friluftsområder. Variert område med rekreasjonsmuligheter både til vanns og på land. Friluftsliv/rekreasjons- og idrettsområdene brukes først og fremst av lokalt tilhørende. Skolene og barnehagen benytter området sør for E18 nærturterreng som uteaktivitetsområde og uteskole. Lokalt høyere verdi, dvs. stor verdi rundt skoleområdet. Blågrønn ferdsselsforbindelse mellom Øvrebygda og Sundebru. Turmål på Rødsknuten. Vestlandske hovedveg benyttes som turvei og sykkelvei. Holtegrenda og den øvrige gårdsbebyggelsen utgjør aktive bygdemiljøer. Flere bomiljøer; Sundebru, Østerholt, Holte, Hagane, Eikelands verk, Stifoss, mfl.
	Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor 	

<p>DT 12 Brokelandsheia sentrum</p> <p>Gjerstad kommune</p>	<p>Delområdet ligger tett inntil avkjøringa ved E18. Delområdet er svært lite. Næringssentrum i kommunen med flere gatekjøkken og cafeer, handelsfunksjoner, overnattings- og konferansetilbud. Her er nyere boligbebyggelse. Her ligger også den lille dyrehage med norske husdyr og andre eksotiske dyr. Viktig samferdselsknutepunkt mellom Oslo og Kristiansand. Brokelandsheia-dagene arrangeres i september hvert år.</p>	<p>Nærturterreng/Urbane uteområder.</p> <p>Område med høy besøksfrekvens pga. sin beliggenhet ved E18, dog ikke primært knyttet til friluftsliv. Stor attraksjonsverdi for flere typer mennesker pga. av sitt sammensatte tilbud til opphold og fysisk aktivitet. Bruksfrekvensen er økende i takt med den raske utviklingen i området. Brokelandsheia-dagene trekker ca 25.000 besøkende. Har lokal og regional betydning. Nytt, tett bomiljø.</p>
<p>Verdi- vurdering</p>		
<p>DT 13 Fiane</p> <p>Gjerstad kommune</p>	<p>Delområdet ligger sørøst for E18. Tettsted med eneboligtomter og landbrukseiendommer. Fiane skole og samfunnshus. Skolen har kunstgressbane. Flere stier og løyper i området som også forbindes videre nordvestover under E18. Padlemuligheter ved Midtvatnet.</p>	<p>Nærturterreng.</p> <p>Variert område med gode rekreasjonsmuligheter både til vanns og på land. Friluftsliv-/rekreasjons- og idrettsområdene brukes først og fremst av lokalt tilhørende. Aktivt bygdeliv. Større boligområder og bomiljø.</p>
<p>Verdi- vurdering</p>		
<p>DT 14 Brokelandsheia</p> <p>Gjerstad kommune</p>	<p>Delområdet ligger nordvest for E18. Større friluftsområde med skogsterreng og flere små og store vann, blant annet Skorstølvatnet. Det utøves orientering i området. Sommer- og vinterløyper. Gode turmuligheter på (skogsbil)vei fra Grytinggrend til Skorstølvatnet og videre sørøstover. Løypenett fra Fiane til Klavfjell.</p>	<p>Turområder.</p> <p>Brokelandsheia er et stort område som byr på mange og allsidige opplevelser i friluft. De mange sammenhengene sti- og løypesystemene har stor verdi for lokalbefolkningen i tettstedene/grendene Fiane og Gjerstad som bruker område som utfartssted. Lavvo på Klavfjellet er et turmål. Noen få bomiljøer</p>
<p>Verdi- vurdering</p>		
<p>DT 15 Skjerkholt, Moland</p> <p>Gjerstad, Vegårshei, Risør og Tvedestrand kommune</p>	<p>Stort delområde som strekker seg over 4 kommuner. Omfatter utmark og spredt bebygde området på begge sider av E18 fra Fiane i nord til Tvedestrand i sør. Moland gård har friluftsansatte knyttet til kultur. Bade- og friluftaktiviteter ved Aklandstjenna, Lindlandsvannet, Sandvann. Turområder ved Lindland. Turområde ved Vierli, rundt Rossålvann og langs hele Vegårvasstragget.</p>	<p>Utfartsområder.</p> <p>Stort, homogent område hvor det utøves jakt og fiske. Andre verdier knyttet til friluftsliv / by- og bygdeliv er av lokal karakter. Songes befolkning benytter turområdet sommer og vinter. Oppkjørte skiløyper. Aktivt bygdeliv. Noen spredte bomiljøer, tettest mellom Lunde og Fosstveit.</p>
<p>Verdi- vurdering</p>		
<p>DT 16 Søndeled - Akland</p> <p>Risør kommune</p>	<p>Omfatter flere mindre tettsteder øst for E18 som Søndeled og Akland. Flere steder har en viss kontakt med eller nærhet til fjorden. Søndeledfjorden sammen med Nordfjorden og Sørfjorden er angitt som et svært viktig friluftsområde. Omfatter Søndeled skole med fotballbane og strandvolleyball, barnehage og</p>	<p>Nærturterreng.</p> <p>Omfatter flere mindre tettsteder med allsidig friluftsliv- og bygdeliv som favner mange brukergrupper. Mange merkete løyper. Områdene har først og fremst verdi lokalt, men er også av betydning for</p>
<p>Verdi- vurdering</p>		

Verdivurdering	<p>Sønedeled kirke og kirkegård. Hasåsen ved Sønedeled er angitt som et svært viktig friluftsområde. Ved Vormeli er det kunstgressbane og en viktig skytebane i friluftssammenheng og det er camping på Rød og ved Moen, begge med badeplasser. Området ved Akland kalles Sørlandporten og omfatter veikro og bensinstasjon samt Kvienga boligområde med lekeplasser. Ormåsen ligger i tilknytning til Kvienga og er et viktig friluftsområde. Gamle Sørlandske/Postvegen brukes som ferdselsforbindelse. Området Sønedeled – Akland har merka løyper og utsiktspunkter, bl.a. Hasåsen og Gullåsen. Det er småbåthavn i Sønedeled.</p>	<p>dagsturister som besøker Sørlandsporten eller overnattingsgjester ved campingplassene samt hytteturister. Sønedeled skole benytter områdene nordvest for Sønedeledveien (Fv.418) til uteskole og friluftsliv og den gamle Postvegen fra Sønedeled til Helledal. Det er sjørelaterte friluftslivsaktiviteter i Sønedeled, som båtliv og bading. Aktivt bygdeliv. Flere større bomiljøer; fra Sønedeled til Akland.</p>
DT 17 Songe Risør og Tvedestrand kommuner	<p>Omfatter tettstedet Songe og omland. Songe har høy boligtetthet, Songe barneskole, Songe (fri-)kirke, Fjellhulen naturbarnehage ligger i nordenden av Songevannet. Songevannet er svært viktig i forhold til friluftsliv med båtsportanlegg, småbåthavn og flere badeplasser. Utgangspunkt for turområder til Sandvann og Sandvannhytta.</p>	<p>Nærturterreng. Området har liten tilrettelegging med tanke på friluftsliv og bygdeliv. Høy boligtetthet, skole, egen naturbarnehage og tilgang til Songevannet, samt muligheter for attraktivt sjørelatert friluftsliv trekker likevel verdien noe opp. Aktivt bygdeliv. Flere større bomiljøer; Røyseland, Bordalen, Songe, Sundsdalen. Flere ligger langs dagens E18.</p>
DT 18 Lundeheiane, Høgås, Ljøstad Tvedestrand, Risør og Vegårshei kommuner	<p>Stort skogsområde med flere vann det knyttes særskilt aktivitet til. Åsvannet er utfartssted for Tvedestrands befolkning, med badeplass om sommeren og skøyteis om vinteren. Arealene omkring brukes til ski, jakt, fiske og ridning, også i næringssammenheng. Sandvannet og Sandvannshytta er attraktive turmål og området er registret som et svært viktig friluftsområde. Turområder ved Lindland. Turområde ved Rossålvann. Gårdsbebyggelse på Skjerkholt.</p>	<p>Turområde. Delområdet er svært attraktivt og med utøvende friluftsliv, jakt og fiske. Brukes av en stor befolkningsgruppe og de mange verdiene knyttet til Åsvannet, Sandvannet, Rossålvannet og Lindland trekker verdien opp. Lokalt rundt Åsvannet er verdien høyere (stor). Lokal badeplass ved Kjørsleholen. Aktivt bygdemiljø på Skjerkholt. Bygdeturisme på Birgitta-tun. Noen mindre spredte bomiljøer; Lindland i nord, Skjerkholt, Fjellstad, Lunde i sør</p>
DT 19 Tvedestrand Tvedestrand kommune	<p>Omfatter Tvedestrand bysentrum og tilhørende bebyggelse og friluftslivsområder i omlandet rundt byen. I Tvedestrand finnes utendørs badepark, storsenter, idrettsanlegg, barnehage og Tvedestrand barneskole og Lyngmyr ungdomsskole, med idrettsanlegg på Ramsdalsmyra, kirkegård, hotell mv.</p>	<p>Urbane uteområder og marka/bymark. Tvedestrand er en by med mange verdier knyttet til friluftsliv og byliv. Mangfoldig tilbud til flere brukergrupper trekker verdien opp. Det er godt tilrettelagt for både landlige og sjørelaterte friluftslivsaktiviteter. Bynært område. Tett boligbebyggelse.</p>

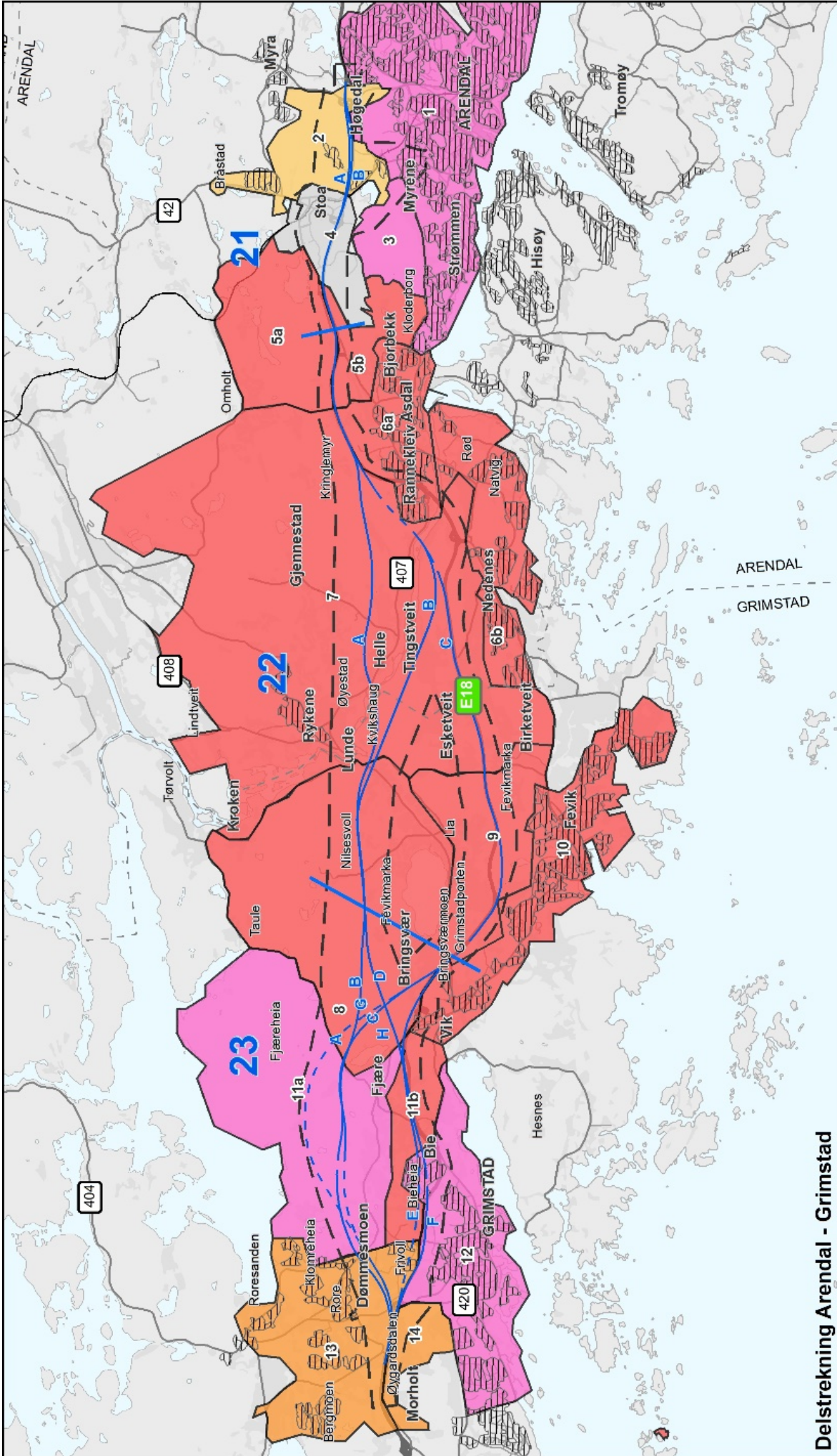
DT 20 Ref. verdikart Risør kommune	Omfatter Risør bysentrum og tilhørende bebyggelse og friluftslivsområder i omlandet rundt byen. I Risør finnes barneskole, ungdomsskole og videregående skole, idrettsanlegg, barnehager, Kirke og kirkegård, hotell mv.	Urbane uteområder og marka/bymark. Risør by har mange verdier knyttet til friluftsliv og byliv. Mangfoldig tilbud til flere brukergrupper trekker verdien opp. Det er godt tilrettelagt for både landlige og sjørelaterte friluftslivsaktiviteter. Har regional og nasjonal betydning. Turistmål, spesielt om sommeren. Tett boligbebyggelse
Verdi-vurdering		

5.6 Verdikart for delstrekning Arendal – Grimstad

5.6.1 Verdikart for delstrekning Arendal – Grimstad

Innledningsvis på neste side er et oversiktskart over delstrekningen Arendal – Grimstad. På de påfølgende sider beskrives delområdene med en forklaring på hvorfor de har fått den verdien de har.

Figur 5-2 Verdikart for strekningen Arendal – Grimstad vises på neste side.

Delstrekning Arendal - Grimstad

**Friutsliv, by og bygdeliv
Verdivurdering**

- Svært stor verdi
- Stor verdi
- Middels verdi
- Noe verdi
- Utan betydning
- Tettbebyggelse
- Planrådets avgrensing
- Eksempelviolinjer i tunnel
- Eksempelviolinjer i tunnel

5.7 Verdivurderinger delstrekning Arendal – Grimstad

Tabell 12 Verdivurdering av delområdene på delstrekningen Arendal - Grimstad

ID, navn kommune	Beskrivelse	Verdibegrunnelse
AG 1 Arendal sentrum Arendal kommune	Omfatter Arendal bysentrum og tilhørende bebyggelsen i randsonen til sentrum. I Arendal sentrum finnes kjøpesenter, Granehallen, museum, vitensenter, hoteller, sykehus, barnehager og skoler mv. Pollen er et kjent utendørs- og havneanlegg midt i sentrum med uterestauranter, scene og aktiviteter sommerstid. Arendal kirkegård med store grøntområder og med stier på kirkegården som fungerer som turområder inngår i delområdet. Ferdselsforbindelser på separate gang- og sykkelveier og fortau knytter sentrumskjernen til øvrige arealer i delområdet. Gode blå/grønne korridorer og muligheter for å komme lett ut i skjærgården. Statlig sikra friluftsområde ved Sprøkilen sørøst i Longumvannet. Vestlandske hovedveg går gjennom området.	Urbane uteområder, ferdselsforbindelser, bymark. Bysenter med mange og særlig gode kvaliteter. Pollen er kjent utenfor regionen og er et særs attraktivt uteområde som trekker mange mennesker i sommersesongen. Lokal, regional og nasjonal betydning i form av reise- og feriemål. Området har en mye brukt kirkegård og flere badeplasser. Vestlandske hovedveg er sykkelrute.
Verdivurdering		
AG 2 Heidalen, Myra, Bråstad Arendal kommune	Omfatter boligfeltet langs Østensbuveien vest for E18 og boligfeltet Heidalen. Boligfeltene er omsluttet av større friluftsområder i skogsmark med flere stier. Området deles av eksisterende E18, men har flere tverrforbindelser på gangbruer/underganger.	Nærturterreng. Området er et typisk nærturterreng som har lokal betydning. Trafikkbelastningen i området trekker verdien noe ned, mens det utbredte stinettet trekker det opp.
Verdivurdering		
AG 3 Åsbieskogen Biejordene Arendal kommune	Delområdet er et av de mest sentrumsnære turområdene i Arendal. Det er et sammenhengende friluftsområde med et utall stier og turmuligheter som brukes til sykling og turgåing. På vinteren brukes området til ski og aking. Her finnes også lekeplasser og Norac idrettsstadion med parkeringsmuligheter. Solbergvann benyttes til rast og rekreasjon. Vestlandske hovedveg går gjennom delområdet.	Marka/bymark. Sentrumsnært og attraktivt friluftsområde både lokalt og regionalt. Egnert for eldre og yngre, der bruken kan tilpasses ferdighetsnivå og interesser med lengre rundturer eller kun rekreasjon og lek. Vestlandske hovedveg er sykkelrute. Området er svært attraktivt og brukes av flere.
Verdivurdering		
AG 4 Stoa og Kloderborg pukkverk Arendal kommune	Det er i hovedsak et nærings- og forretningsområde. I sør ligger Kloderborg pukkverk.	Ingen registreringskategori. Området er mindre i bruk, har liten betydning og er lite attraktivt for opphold da det er et bilbasert område med mye trafikk og liten tilrettelegging for utendørs opphold. Pukkverket er stengt for allmenn ferdsel.
Verdivurdering		

ID, navn kommune	Beskrivelse	Verdibegrunnelse
Arendal kommune		
Verdi-vurdering		
AG 5A Stampefoss Sørsvatn	Omfatter områder rund Sagvannene, Sørsvatn. Området er forbundet med kulvert under E18 til Kloderborg og Høyåsen. Sørsvatn er populært som rekreasjonsområde og brukes både til bading og fiske. Det er opparbeidet flere badeplasser langs vannet, to med egne parkeringsplasser, den ene er tilrettelagt for funksjonshemmede. Det er mange stier mellom Sørsvatn og Sagvannene som innbyr til tur i lett kupert terreng.	Utfartsområde. Området benyttes av hele arendalsregionen og har høy bruksfrekvens og det er god tilrettelegging rundt Sørsvatn, noe som drar verdien opp.
Arendal kommune		
Verdi-vurdering		
AG 5B Kloderborg, Høyåsen	Omfatter Kloderborg og Seldalsjordene øst for E18. Området er forbundet med kulvert under E18 til Sørsvatn og Sagvannene. Seldalsjordene nyttes til skigåing og turer generelt. Brattåsen hoppbakke brukes både sommer og vinter.	Utfartsområde. Attraktivt utfartsområde i forlengelse av Åsbieskogen. Området benyttes av hele arendalsregionen og har høy bruksfrekvens. Hoppbakken benyttes av idrettslag, skoler og barnehager, samt uorganisert trening.
Arendal kommune		
Verdi-vurdering		
AG 6A Rannekleiv, Bjørbekk, Vrengen	Omfatter tettstedene Rannekleiv, Bjørbekk, Vrengen, mfl. Stor befolkningstetthet. Ved Vrengen finnes turområde ved Øyestad kirke, Lunderød friidrettsstadion og lysløype, Asdal skole med ballbaner og Gullungen barnehage. Skogområde mellom E18 og Madshaven boligfelt er mye brukt av barn. Vestlandske hovedveg går gjennom delområdet.	Marka/bymark. Det er et rikt tilbud av friluftaktiviteter til mange brukergrupper. Stor tetthet av barnetråkkregistreringer rundt Asdal skoler og Lunderød idrettsanlegg. Området brukes i hovedsak lokalt, men er også utgangspunkt for turer til tilgrensende utfartsområder som øker attraktiviteten. Vestlandske hovedveg er sykkelrute. Aktive bygdemiljøer og bygdeliv.
Arendal kommune		
Verdi-vurdering		
AG 6 B Natvig, Nedenes	Omfatter tettstedene, Natvig, Nedenes, Rød, mfl. Stor befolkningstetthet. Ved Natvig ligger Nedenes barne- og ungdomsskole samt 2 barnehager. Området innehar flere badeplasser langs Nidelva. Engene kirkegård.	Marka/bymark. Det er et rikt tilbud av friluftaktiviteter til mange brukergrupper. Området brukes i hovedsak lokalt, men er også utgangspunkt for turer til tilgrensende utfartsområder som øker attraktiviteten. Svært aktivt bygdeliv.
Arendal kommune		
Verdi-vurdering		
AG 7 Gjennestad, Øyestad, Rykene, Tingstveit	Strekker seg over et stort utmarksområde fra Løbbåsen i nord til Tingstveit i sør og inkluderer tettstedet Rykene og bygda Gjennestad. Deles av Nidelva, E18 og flere fylkesveier. Rykene nord for Nidelva har skole, bedehus, fotballbane, hoppanlegg og	Utfartsområde og ferdelsforbindelse. Attraktivt turområde som benyttes av lokalbefolkning. Speidergruppe bruker naturområdene aktivt. Gammel jernbanetrasé benyttes til turer, sykling og

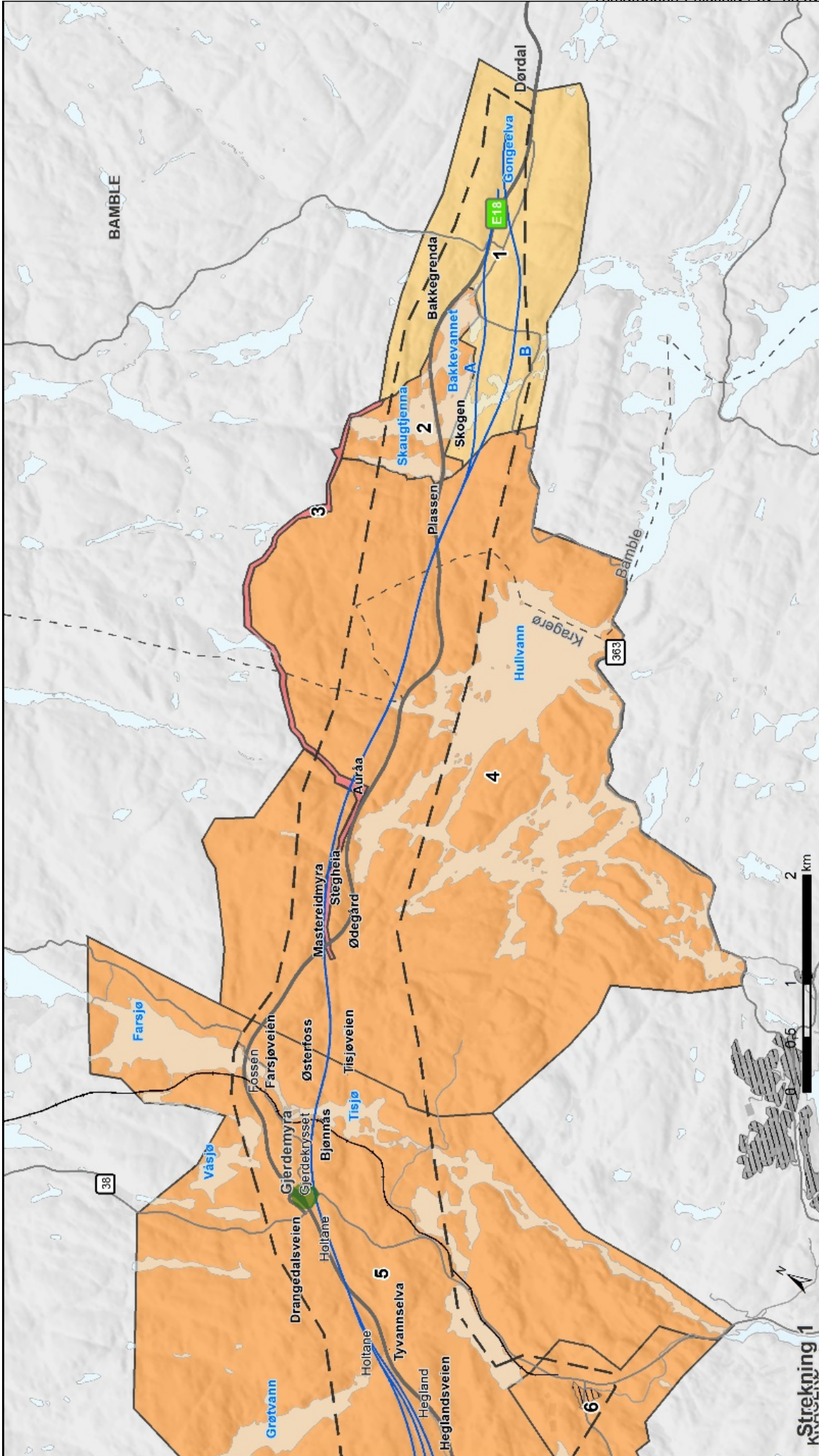
ID, navn kommune	Beskrivelse	Verdibegrunnelse
Arendal og Grimstad kommune	lysløype. Ved Gjennestad er det lekeplass og fotballbane, bedehus og forsamlingslokale. Gjennestadtjenn som ligger sentralt i Øyestadmarka er et viktig utfartssted med vaffelsalg, fiske og bading. Brukes av speidergrupper, barnehager og skoler. Attraktivt turterreng med jakt, fiske, orientering og ridning. Vestlandske hovedveg går gjennom delområdet. Sør for Nidelva er Helle og Langevoll turmål med jakt, fiske og ridning.	riding. Stor tetthet av barnetråkkregistreringer på Rykene. Vestlandske hovedveg er sykkelrute. Aktivt bygdeliv.
Verdi-vurdering		
AG 8 Temse, Bringsvær	Friluftslivsinteresser er knyttet til den vestre delen av Temse-vannet med stier og turveier/ lokalveier for sykling og ridning. Vestlandske hovedveg er sykkelrute. God sti til Storås med fin utsikt. Området brukes av skole og barnehage. Jakterreng ytterligere vest.	Utfartsområde og ferdselsforbindelse. Attraktivt turområde som benyttes av lokalbefolkning. Gammel jernbanetrasé benyttes til turer, sykling og ridning. Aktivt bygdeliv.
Grimstad kommune		
Verdi-vurdering		
AG 9 Lia, Birketveit Fevikmarka	Delområdet ligger mellom bebyggelsen i Fevik i sørøst og Temse/Fv407 i vest. E18 krysser området og er en barriere. En 4 km lysløype øst for E18 ble etablert som kompensasjon for at E18 delte Fevikmarka i to i 2009. Attraktivt turterreng. Turorientering.	Marka/bymark. Området er av stor lokal betydning og blir hyppig brukt av mange. Lysløypa har økt bruksfrekvensen og tiltrekker folk fra et større område i Grimstad.
Grimstad kommune		
Verdi-vurdering		
AG 10 Fevik	Tettstedsbebyggelse med stor befolkningstetthet. Forretninger, skoler, barnehager, idrettsanlegg og lekeplasser. Sjørelatert friluftsliv med småbåtanlegg og badeplasser. Enkelte statlige sikra friluftsområder i tilknytning til oddene øst i delområde samt Moyveien.	Urbane uteområder og strandsonen med tilhørende sjø og vassdrag. Området er av stor lokal betydning og blir hyppig brukt av mange. Det har et godt tilbud til barn og unge med mange lekeplasser. Aktivt bygdeliv.
Grimstad kommune		
Verdi-vurdering		
AG 11A Fjæreheia, Dømmesmoen	Dømmesmoen gartnerskole og parken på Dømmesmoen, og hunde- og aktivitetspark, lysløype og turområde som strekker seg til jernbanetraséen for Grimstad-Frolandsbanen som nå er turvei. I området ligger også Fjære kirke og Fjæreheia friluftscene som er underlagt teateret i Agder. Fjæreheia brukes som turområde. Vestlandske hovedveg går gjennom området.	Turområder/ nærturterreng. Turområdene brukes av svært mange og allsidigheten og det store antallet aktiviteter gjør at mange kommer langveis fra. Området har unike kvaliteter som utendørscene, lysløype, park- og hagebruksmuseum. Tettheten av attraktiviteter gjør at bruksfrekvensen er svært stor. Aktivt bygdeliv.
Grimstad kommune		
Verdi-vurdering		

ID, navn kommune	Beskrivelse	Verdibegrunnelse
AG 11B Frivoll, Vik Grimstad kommune	<p>Frivoll skole, Fjære barnehage, spredt gårds- og boligbebyggelse. Park nær Grimstad sykehjem. Noe turområder.</p>	<p>Turområder/ nærturterreng.</p> <p>Tuområdene brukes av lokalbefolkningen. Det er ikke særlig tilrettelagt, men noe stier og løyper. Området ivaretar forbindelsen mellom Grimstad sentrum og innlandsområdene der det er et større friluftslivstilbud. Aktivt bygdelig.</p>
Verdi- vurdering	<p>Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor</p>	
AG 12 Grimstad sentrum Grimstad kommune	<p>Omfatter Grimstad bysentrum og tilhørende bebyggelsen i randsonen til byen. I Grimstad finnes kjøpesenter, museum, vitensenter, hoteller, universitet og skoler mv. Grimstad havn er et kjent utendørsanlegg/havneanlegg midt i sentrum med uterestauranter og aktiviteter sommerstid. Havna er utgangspunkt for turer ut i skjærgården. Det er mange badeplasser langs sjøen.</p>	<p>Urbane uteområder.</p> <p>Bysenter med mange kvaliteter. Havna er kjent utenfor regionen og er et attraktivt uteområde som trekker mange mennesker i sommersesongen. Friområdene langs sjøen er svært attraktive. Mange tilbud til barn og unge, stor tetthet av lekeplasser, ofte knyttet opp til skoler og barnehager. Aktivt byliv.</p>
Verdi- vurdering	<p>Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor</p>	
AG 13 Rore, Bergemoen, Landvik Grimstad kommune	<p>Omfatter boligområdene Rore hageby, Berge og Myra, med gode bomiljø. I området ligger Landvik skole, kirke, travbane og nærturterreng. Det er lekeplasser og åpne arealer som egner seg for fri lek. Det er badeplasser ved Roresanden (selv om det henstilles til å ikke bade pga drikkevannskilde) og Landvik. Gang- og sykkelstier langs Opplandsveien og Gjærbrøndveien.</p>	<p>Nærturterreng.</p> <p>Ferdselsforbindelser mellom Grimstad sentrum og boligfeltene brukes av mange. Området er også rekreasjonsområde for Grimstad by. Flere badeplasser innenfor området. Flere tursykelruter. Aktivt bygdelig.</p>
Verdi- vurdering	<p>Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor</p>	
AG 14 Tønnevoll Grimstad kommune	<p>Det er noe boligbebyggelse, men lite tilrettelegging for friluftsliv. Tønnevoldskogen barnehage.</p>	<p>Nærturterreng.</p> <p>Området brukes noe av lokalbefolkningen. Barnehagen bruker de nærmeste skogområdene rundt barnehagen.</p>
Verdi- vurdering	<p>Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor</p>	

6 Påvirkning og konsekvens

6.1 Påvirkning og konsekvens delstrekning Dørdal – Tvedestrand

Innledningsvis for hver delstrekning vises et kart over delstrekningen med både verdi for delområdene og de ulike eksempelveilinjene. Deretter følger en tabell med beskrivelse av hver eksempelveilinje, påvirkning og konsekvens.

- Svært stor verdi
- Stor verdi
- Middels verdi
- Noe verdi
- Uten betydning
- Tettbebyggelse
- Nytt, helt kryss
- Dagens, helt kryss
- Dagens, halvt kryss
- Påkobling eksisterende E18
- Eksempelvelinjer i dagen
- Eksempelvelinjer i tunnel
- Planområdets avgrensning
- Fylkesgrense
- Kommunegrense

Friuftsliv, by og bygdeliv Verdivurdering

Strekning 1

6.1.1 Strekning 1: Dørdal – Grøtvann, alt. A

Tabell 13 Påvirkning og konsekvens strekning 1: Dørdal - Grøtvann, alt. 1a

Strekning 1: Dørdal – Grøtvann, alt 1a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 01 Dørdal	Eksempelveilinja vil gå sør for dagens E18 og krysse gamle Sørlandske gjentatte ganger. Nytt krysningsspunkt i bru over Bakkevannets søndre del.		(-)	Noe negativ konsekvens. Eksempelveilinja trekkes i all hovedsak sør for Bakkevannet og vil bedre støyforholdene for boligbebyggelsen på nordsiden av vannet. Samtidig vil ny E18 over Bakkevannet forsterke barrierevirkningen E18 har, der den krysser vannet og avskjærer strandsoner. Veianlegget vil gå gjennom område avsatt til turist- og fritidsbebyggelse i gjeldene kommuneplan for Bamble, og er allerede tilrettelagt for utbygging og påvirkning gjennom arealplan. Usikkerhet: Omfang av veiomlegging mht gamle Sørlandske hovedveg. Høyde på bru over Bakkevannet avgjør den fysiske barrierevirkningen.
DT 02 Bakkevannet	Selve Bakkevannet ligger dels innenfor delområde 1 og dels innenfor delområde 2. Veianleggets påvirkning for Bakkevannets søndre del er derfor beskrevet i område 1. Eksempelveilinja berører ikke delområdet fysisk.		0	Ubetydelig konsekvens. Eksempelveilinja berører ikke delområde 2 fysisk, men vil kunne gi noe bedre lydbylde for de nordre delen ved at ny trasé flyttes sør for dagens E18. Usikkerhet: Delområdet vil påvirkes negativt dersom eksempelveilinja flyttes nordover.
DT 03 Postvegen	A og B er like. Eksempelveilinja vil krysse og delvis følge Postvegen nord for dagens E18 fra Auråa og vestover mot Mastereidmyra.		(- -)	Middels negativ konsekvens. Veianlegget vil i stor grad påvirke Postvegen fra Auråa og vestover mot Mastereidmyra da store deler av turveien bygges ned. Postvegen er en historisk ferdselsrute som benyttes av mange. Ved at Postvegen bygges ned vil en sammenhengende turvei bli vesentlig avkortet og avskåret fra sitt miljø. Usikkerheter:

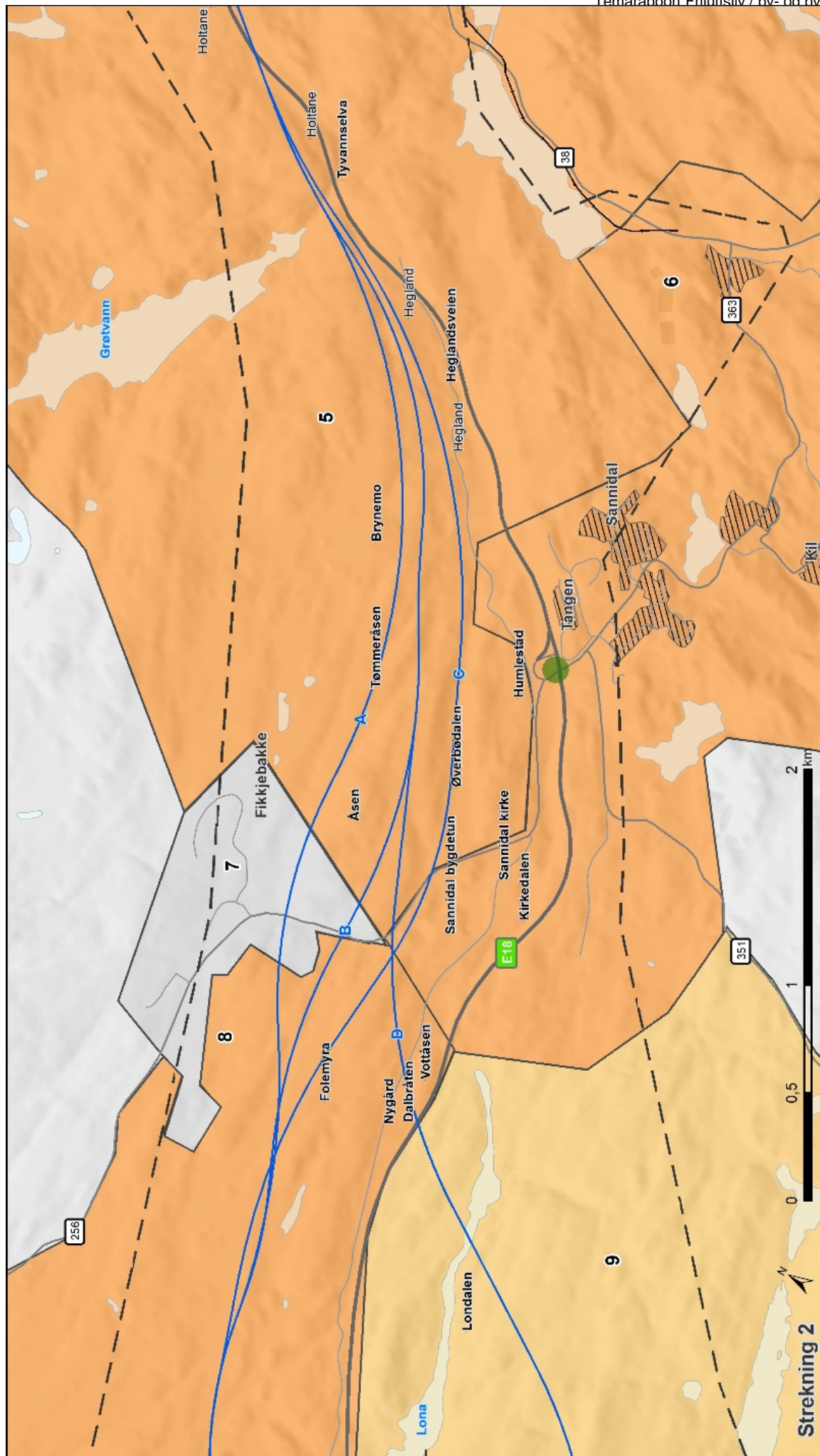
Strekning 1: Dørdal – Grøtvann, alt 1a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
				Konsekvensen avhenger av i hvor stor grad man klarer å reetablere Postvegen. Hvis det etableres sammenhengende tunnel fra Auråa og vestover kan det historiske veianlegget ivaretas. Eventuelt hvis eksempelveilinja sideforskyves mot nord og vesentlig vekk fra Postvegen kan den ivaretas både som ferdselsrute og historisk miljø.
DT 04 Landsverk, Hullvann	A og B er like. Eksempelveilinja starter litt øst for Plassen på sørsiden av dagens E18. Krysser E18 ved Plassen og legger seg nord for dagens trasé. Deretter vil eksempelveilinja gå vestover i dagsone før den i igjen krysser E18 ved Ødegård og over Mastereidmyra i dagsone.		(-)	Noe negativ konsekvens. Eksempelveilinja vil komme tett inntil gårdsbebyggelse ved Plassen. Veianlegget vil være en ytterligere barriere i et turområde på tvers av E18. Enkelte stier og turveier brytes. Jakttereng og mulighet for utøvelse av jakt påvirkes negativt ved framføring av ny vei. Ny vei vil endre lydbildet i naturopplevelsen. Positivt at veien trekkes ytterligere vekk fra Hullvann mht lydbilde for dette viktige padleområdet.
DT 05 Farsjø, Gjerdvann, Grøtvann, Tisjø, Breiungen, Tyvann	A og B er tilnærmet like. Starter ved Tisjøveien. Eksempelveilinja vil krysse Tisjø i bru. Forsetter i tosidig skjæring gjennom Bjønnås. Videreføres i dagsone øst ved Gjerdkrysset og fram til dagens E18 hvor det etableres nytt kryss. Følger i stor grad langs dagens E18 videre eller noe vest for denne.		(-)	Noe negativ konsekvens. Eksempelveilinja vil endre opplevelseskvaliteter av friluftsområdet ved Tisjøvannet generelt, og Fosseskjæra spesielt, hvor det er fiske- og padlevirksomhet. Nærføring til gårdsbebyggelse og enkelte boliger langs Tisjøveien, Farsjøveien og Drangedalsveien, samt ved Holtane på vestsiden av dagens E18.

6.1.2 Strekning 1: Dørdal – Grøtvann, alt. 1b

Tabell 14 Påvirkning og konsekvens strekning 1: Dørdal - Grøtvann, alt. 1b

Strekning 1: Dørdal – Grøtvann, alt 1b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 01 Dørdal	Eksempelveilinja vil gå sør for dagens E18 og sør for Bakkevannet. Krysser gamle Sørlandske gjentatte ganger. Nytt krysningspunkt i søndre del av Bakkevannet.		(+)	<p>Positiv konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja trekkes i all hovedsak sør for Bakkevannet og vil bedre lydbildet for boligbebyggelsen på nordsiden av vannet. Ingen viktige forbindelseslinjer brytes.</p>
DT 02 Bakkevannet	<p>Selve Bakkevannet ligger dels innenfor Delområde 1 og dels innenfor Delområde 2. Veianleggets påvirkning for Bakkevannets søndre del er derfor beskrevet i Delområde 1.</p> <p>Eksempelveilinja berører ikke delområdet fysisk.</p>		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja berører ikke Delområde 2 fysisk, men vil kunne gi noe bedre lydbilde for de nordre delen ved at ny trasé flyttes sør for dagens E18.</p> <p>Usikkerhet: Delområdet vil påvirkes negativt dersom eksempelveilinja flyttes nordover.</p>
DT 03 Postvegen	<p>A og B er like.</p> <p>Eksempelveilinja vil krysse og delvis følge Postvegen nord for dagens E18 fra Auråa og vestover mot Mastereidmyra.</p>		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Veianlegget vil i stor grad påvirke Postvegen fra Auråa og vestover mot Mastereidmyra da store deler av turveien bygges ned. Postvegen er en historisk ferdselsrute som benyttes av mange. Ved at Postvegen bygges ned vil en sammenhengende turvei bli vesentlig avkortet og avskåret fra sitt miljø.</p> <p>Usikkerheter: Konsekvensen avhenger av i hvor stor grad man klarer å reetablere Postvegen.</p> <p>Hvis det etableres sammenhengende tunnel fra Auråa og vestover kan det historiske veianlegget ivaretas. Eventuelt hvis eksempelveilinja sideforskyves mot nord og</p>

Strekning 1: Dørdal – Grøtvann, alt 1b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
				vesentlig vekk fra Postvegen, vil den ivaretas både som ferdselsrute og som historisk miljø.
DT 04 Landsverk, Hullvann	A og B er like. Eksempelveilinja starter litt øst for Plassen på sørsiden av dagens E18. Krysser E18 ved Plassen og legger seg nord for dagens trasé. Deretter vil eksempelveilinja gå vestover i dagsone før den i igjen krysser E18 ved Ødegård og over Mastereidmyra i dagsone.	<p>Sterkt forringet</p> <p>Foringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	(-)	Noe negativ konsekvens. Eksempelveilinja vil komme tett inntil gårdsbebyggelse ved Plassen. Veianlegget vil være en ytterligere barriere i et turområde på tvers av E18. Enkelte stier og turveier brytes. Jaktterreng og mulighet for utøvelse av jakt påvirkes negativt ved framføring av ny vei. Ny vei vil endre lydbildet i naturopplevelsen. Positivt at veien trekkes ytterligere vekk fra Hullvann mht lydbilde for dette viktige padleområdet.
DT 05 Farsjø, Gjerdevann, Grøtvann, Tisjø, Breiungen, Tyvann	A og B er tilnærmet like. Starter ved Tisjøveien. Eksempelveilinja vil krysse Tisjø i bru. Forsetter i tosidig skjæring gjennom Bjønnås. Videreføres i dagsone øst ved Gjerdekrysset og fram til dagens E18 hvor det etableres nytt kryss. Følger i stor grad langs dagens E18 videre eller noe vest for denne.	<p>Sterkt forringet</p> <p>Foringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	(-)	Noe negativ konsekvens. Eksempelveilinja vil endre opplevelseskvaliteter av friluftsområdet ved Tisjøvannet generelt, og Fosseskjæra spesielt, hvor det er fiske- og padlevirksomhet. Nærføring til gårdsbebyggelse og enkelte boliger langs Tisjøveien, Farsjøveien og Drangedalsveien, samt ved Holtane på vestsiden av dagens E18.

- Svært stor verdi
- Stor verdi
- Middels verdi
- Noe verdi
- Uten betydning
- Tettbebyggelse
- Nytt, helt kryss
- Nytt, halvt kryss
- Påkobling eksisterende E18
- Dagens, helt kryss
- Dagens, halvt kryss
- Påkobling eksisterende E18
- Eksempelvelinjer i dagen
- Eksempelvelinjer i tunnel
- Planområdets avgrensing
- Fylkesgrense
- Kommunegrense

Friuftsliv, by og bygdsliv Verdivurdering

Strekning 2

6.1.3 Strekning 2: Grøtvann – Tangen Vest, alt. 2a

Tabell 15 Påvirkning og konsekvens strekning 2: Grøtvann – Tangen Vest, alt. 2a

Strekning 2: Grøtvann - Tangen Vest, alt. 2a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 05 Farsjø, Gjerdevann, Grøtvann, Tisjø, Breiungen, Tyvann	Eksempelveilinja omfatter strekningen mellom Tyvannselva og Krokenveien. Eksempelveilinja vil bli liggende nord for dagens E18 og over Tømmeråsen i dels lange skjæringer og på utstrakte fyllinger.		(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Enkelte stier og skogsbilveier vil brytes på den om lag 3 km langes strekningen mellom Tyvannselva og Krokenveien. Eksempelveilinja vil gi noe nærføring til boliger ved Hegland og langs Heglandsveien. Nytt kryss ved Hegland vil gi ytterligere nærvirkning for disse boligene. Noe nærføring til gårdsbebyggelse ved Brynemo.</p>
DT 06 Tangen Vest, Kil	Tiltaket vil ikke berøre delområdet fysisk.		(+)	<p>Positiv konsekvens.</p> <p>Omlagging av E18 utenfor delområdet vil kunne gi bedre lydbilde for enkeltområder. Spesielt viktig med henblikk på Sannidal kirke, Sannidal barnehage og rekreasjonsområder langs Lonelva.</p>
DT 07 Fikkjebakke	Tiltaket vil komme tett opptil industriområde ved Fikkjebakke der eksempelveilinja ligger i bru over Krokenveien /Kvennvannselva og på fylling ut i industriområdet.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Det er ingen interesser knyttet til friluftsliv / by- og bygdeliv i delområdet.</p>

Strekning 2: Grøtvann - Tangen Vest, alt. 2a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 08 Vestre Slettefjell	Tiltaket omfatter en dagsone på om lag 1 km. Eksempelveilinja ligger nord for Folemyra.		0	Ubetydelig konsekvens. Veianlegget vil i liten grad berøre delområdet, men krysser en tursti.

6.1.4 Strekning 2: Grøtvann – Tangen Vest, alt. 2b

Tabell 16 Påvirkning og konsekvens strekning 2: Grøtvann – Tangen Vest, alt. 2b

Strekning 2: Grøtvann - Tangen Vest, alt. 2b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 05 Farsjø, Gjerdevann, Grøtvann, Tisjø, Breiungen, Tyvann	Eksempelveilinja omfatter en strekning mellom Tyvannselva og Krokenveien. Veianlegget vil ligge nord for dagens E18 og sør langs Tømmeråsen i dels lange skjæringer og på utstrakte fyllinger.		(-)	Noe negativ konsekvens. Enkelte stier og skogsbilveier vil brytes på den om lag 3 km langes strekningen mellom Tyvannselva og Krokenveien. Eksempelveilinja vil gi nærføring til boliger ved Hegland og langs Heglandsveien. Nytt kryss ved Hegland vil gi ytterligere nærvirkning for disse boligene. Noe nærføring til gårdsbebyggelse ved Brynemo. Eksempelveilinja legges over ett gårdstun i Krokenveien og i nærhet av et bolighus i samme område.
DT 06 Tangen Vest, Kil	Tiltaket vil ikke berøre delområdet fysisk.		(+)	Positiv konsekvens. Omlegging av E18 utenfor delområdet vil kunne gi bedre lydbilde. Spesielt viktig med henblikk på Sannidal kirke, Sannidal barnehage og rekreasjonsområder langs Lonelva.

Strekning 2: Grøtvann - Tangen Vest, alt. 2b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 07 Fikkjebakke	Vil bare kunne påvirke en liten del av området i sør.		0	Ubetydelig konsekvens. Det er ingen interesser knyttet til friluftsliv / by- og bygdeliv i delområdet.
DT 08 Vestre Slettefjell	Tiltaket omfatter en dagsone på om lag 1 km nord for Folemyra.		0	Ubetydelig konsekvens. Veianlegget vil i liten grad berøre delområdet men krysser en tursti.

6.1.5 Strekning 2: Grøtvann – Tangen Vest, alt. 2c

Tabell 17 Påvirkning og konsekvens strekning 2: Grøtvann – Tangen Vest, alt. 2c

Strekning 2: Grøtvann - Tangen Vest, alt. 2c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 05 Farsjø, Gjerdevann, Grøtvann, Tisjø, Breiungen, Tyvann	Eksempelveilinja omfatter strekningen mellom Tyvannselva og Krokenveien. Eksempelveilinja blir liggende parallelt med E18 fram til Hegland. Legger seg i bakkant av, eller over bebyggelsen langs Heglandsveien og følger åsen vestover gjennom Øverbødalen fram til Krokenveien. Krysser Krokenveien med bru.		(- -)	Middels negativ konsekvens. Flere stier og traktorveier brytes på den om lag 3 km lange strekningen mellom Tyvannselva og Krokenveien. Nytt kryss ved Hegland gir nærføring til boligbebyggelse. Eksempelveilinja vil stedvis følge Heglandveien og dagsonen legges over eller i nærheten av enkelte bolighus og gårdsbebyggelse ved Hegland og Nevrane. Det blir tilsvarende påvirkning for boliger og gårdsbebyggelse ved Krokenveien ved at eksempelveilinja legges tett ved eller over bebyggelsen.

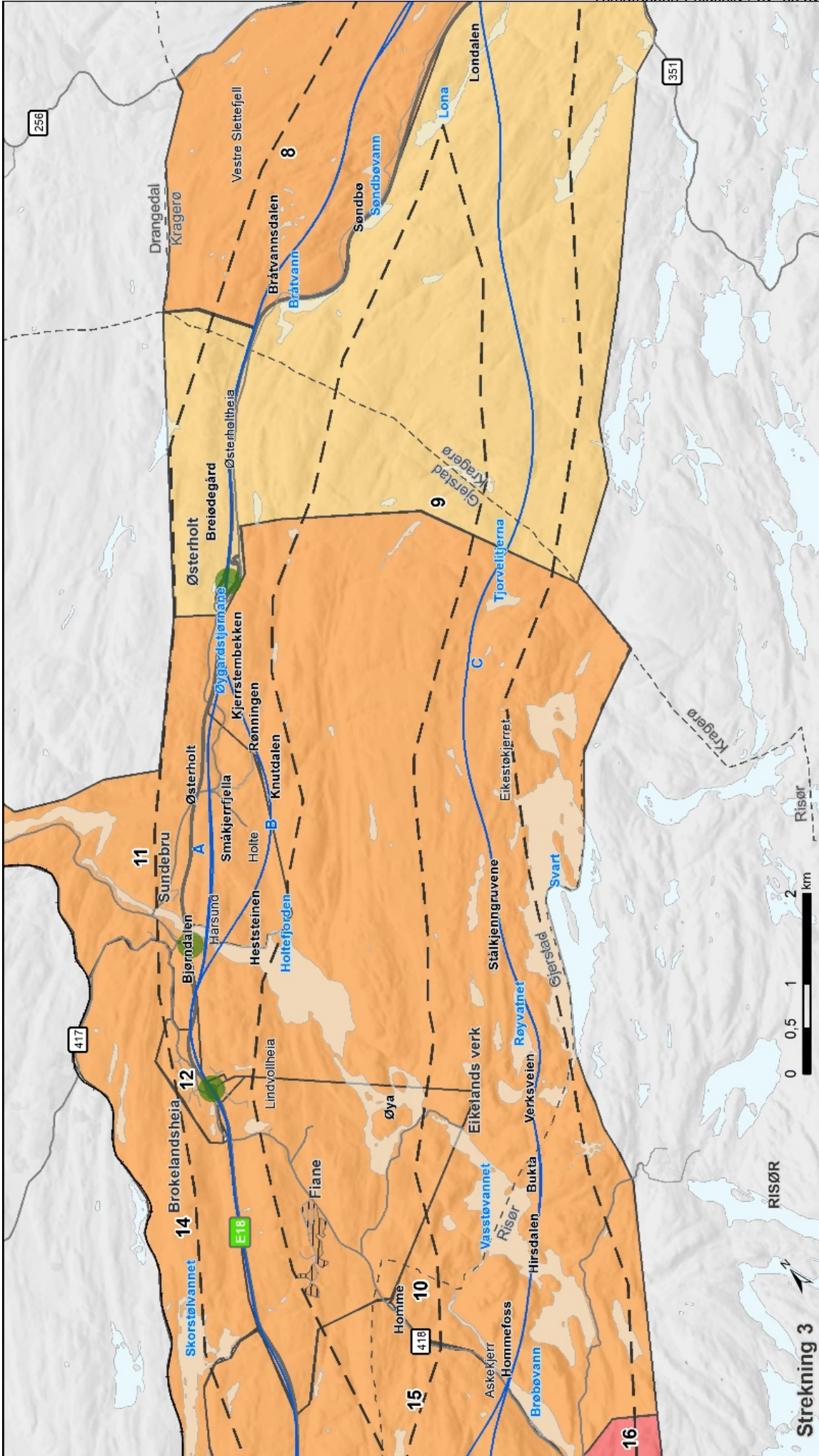
Strekning 2: Grøtvann - Tangen Vest, alt. 2c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
				Eksempelveilinja vil medføre økt støybelastning i området. Eksempelveilinjens plassering vil i stor grad føre til at bygdesamfunn bli inneklemt mellom dagens E18 og framtidig E18.
DT 06 Tangen Vest, Kil	Liten direkte berøring med delområdet. Krysset elva ved Krokenveien på omfattende fylling nord for Sannidal bygdetun.		(-)	Noe negativ konsekvens. Vil kunne påvirke lydbilde og opplevelsesmiljø ved Sannidal bygdetun og Sannidal kirkegård negativt. Dagsonen legges over bolighus langs Krokenveien og i nærføring til noen boliger langs Krokenveien.
DT 07 Fikkjebakke	Tiltaket vil ikke berøre delområdet fysisk.		0	Ubetydelig konsekvens. Tiltaket påvirker ikke delområdet.
DT 08 Vestre Slettefjell	Tiltaket omfatter en dagsone på om lag 1 km nord for Folemyra.		0	Ubetydelig konsekvens. Veianlegget vil i liten grad berøre delområdet men krysset en tursti.

6.1.6 Strekning 2: Grøtvann – Tangen Vest, alt. 2d

Tabell 18 Påvirkning og konsekvens strekning 2: Grøtvann – Tangen Vest, alt. 2d

Strekning 2: Grøtvann - Tangen Vest, alt. 2d				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 05 Farsjø, Gjerdevann, Grøtvann, Tisjø, Breiungen, Tyvann	Sammenfaller med alternativ B fram til Åsen. Eksempelveilinja omfatter en strekningen mellom Tyvannselva og Krokenveien. Veianlegget vil ligge nord for dagens E18 og sør langs Tømmeråsen i dels lange skjæringer og på utstrakte fyllinger. Kryssing av Krokenveien ved Heivadmoen på bru.		(-)	Noe negativ konsekvens. Enkelte stier og skogsbilveier vil brytes på den om lag 3 km langes strekningen mellom Tyvannselva og Krokenveien. Eksempelveilinja vil gi nærføring til boliger ved Hegland og langs Heglandsveien. Nytt kryss ved Hegland vil gi ytterligere nærvirkning for disse boligene. Noe nærføring til gårdsbebyggelse ved Brynemo. Eksempelveilinja legges tett inntil gårdstun i Krokenveien og i nærhet av bolighus i samme område.
DT 06 Tangen Vest, Kil	Veianlegget omfatter liten direkte berøring med delområdet. Eksempelveilinja krysser Kvennvannselva på bru nord for Sannidal bygdetun.		0	Ubetydelig konsekvens. Vil kunne påvirke lydbilde og opplevelsesmiljø ved Sannidal bygdetun i noen grad. Likevel vurderes avstand og lokalisering i terrenget/ landskapet å kunne forhindre vesentlige negative endringer i forhold til dagens situasjon. Stiforbindelse mellom Bygdetunet og Heivadmoen opprettholdes under bru.
DT 07 Fikkjebakke	Tiltaket vil ikke berøre delområdet fysisk.		0	Ubetydelig konsekvens. Tiltaket påvirker ikke delområdet.

Strekning 2: Grøtvann - Tangen Vest, alt. 2d				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 08 Vestre Slettefjell	Eksempelveilinja vil krysse gamle Sørlandske og dagens E18 ved Vottåsen.	<p>Sterkt forringet</p> <p>Forringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Blir liggende mellom, og tett på gårdene Vestre og Østre Dalbråten. Miljøgården er etablert nord for Vottåsen hvor det arrangeres ulike aktiviteter og er overnattingstilbud. Eksempelveilinja anses negativ for Miljøgårdens attraktivitet og handlingsrom med hensyn til ulike aktiviteter utendørs. Veianlegget blir liggende i tett nærhet til, eller dels over noen flere gårdsbruk/boligtun og bryter veisystemer som forbinder bygda/bygder. Det forutsettes imidlertid at gamle Sørlandske opprettholdes og sikres som framtidig vei.</p>

Strekning 3

Friluftsliv, by og bygdeliv
Verdivurdering

Svært stor verdi (Pink)
Stor verdi (Red)
Middels verdi (Orange)

Noe verdi (Light Orange)
Uten betydning (White)
Tettbebyggelse (Hatched)

Nytt, helt kryss (Blue circle)
Nytt, halvt kryss (Blue triangle)

Dagens, helt kryss (Green circle)
Dagens, halvt kryss (Green triangle)

Påkobling eksisterende E18 (Grey circle)

Eksempelviolinjer i dagen (Blue solid line)
Eksempelviolinjer i tunnel (Blue dashed line)
Planområdets avgrensning (Black dashed line)
Fylkesgrense (Black dash-dot line)
Kommunegrense (Black dotted line)

0 0,5 1 2 km

6.1.7 Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3a

Tabell 19 Påvirkning og konsekvens strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3a

Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 08 Vestre Slette- fjell	A og B er like Eksempelveilinja blir liggende betydelig nord for dagens E18 (+/- 500 m) i dagstrekning fra Folemyra til kommunegrense mellom Kragerø og Gjerstad. Potensielt lange skjæringer på den om lag 4 km lange strekningen.		(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja bryter flere stier og en skogsbilveier på strekningen. Vil påvirke et uberørt skogsområde og endre lydbildet og opplevelseskarakteren i utmarka. Likevel er det få mennesker som bor i og rundt området, og få registreringer som tilsier at dette er et område som blir brukt av mange. Eksempelveilinja kommer tett inntil gårdsbebyggelse ved Bråtvannsdalen og vil gi nærvirkning ved sin beliggenhet og omfang av terrengendringer.</p> <p>Usikkerheter: Utøvelse av jakt i dette området.</p> <p>Hvis eksempelveilinja flyttes ytterligere nord for bebyggelsen ved Bråtvannsdalen kan den negative konsekvensen reduseres.</p>
DT 09 Øster- holtheia	A og B er like Eksempelveilinja følger i stor grad dagens E18.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Liten endring fra dagens situasjon. Evt endringer omfatter breddeutvidelse til veianlegget. Ingen interesser knyttet til friluftsliv-, by og bygdeliv langs eksempelveilinja som blir berørt.</p>

Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 10 Holtefjorden, Øygardsheia, Svart.	<p>Berører delområdet minimalt. Unntaksvis ved Elvebakken i nord og ved Harsund i sør.</p> <p>Der eksempelveilinja starter i nord, vil den følge parallelt sør for dagens E18 om lag 600 m før den går over i Delområde 11. Ingen vesentlige endringer på denne strekningen med unntak av ny bru over Gamle Sørlandske. Sør i delområdet omfatter tiltaket ny bru over Holtefjorden ved Harsund.</p>		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Tiltaket vil endre situasjonen ved Harsund på grunn av ny bru, men brua vil ikke påvirke friluftsliv-, by- eller bygdeliv av betydning.</p>
DT 11 Gjerstad vannet, Sundebu/Sundåsen.	<p>Veianlegget strekker seg fra Østerholt til Holtefjorden sørøst for dagens E18. Eksempelveilinja blir liggende gjennom Bjørndalen hvor det er spredt bebyggelse. Bør ses i sammenheng med delområde 10.</p>		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Omlegging av E18 vil gi bedre forhold ved Sundes skole og Abel skole ved at hovedveien trekkes bort fra skolene, men skolene bruker et uteområde sørvest for dagens E18 som blir sterkt berørt. Redusert trafikk vil gi bedre støyforhold for skolene. Likevel vil den samlede belastningen for delområdet bli større enn ved dagens situasjon, da ny vei vil komme nærmere boområder /bygdesamfunn, og bli en ytterligere barriere i tillegg til dagens E18. Den vil skape negativ nærvirkning blant annet i forhold til støy.</p>
DT 12 Broke-landsheia sentrum	<p>A og B er like</p> <p>E18 blir liggende noe øst for dagens trasé.</p>		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Liten endring fra dagens situasjon.</p>

Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 13 Fiane	A og B er like E18 blir liggende i dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Liten endring fra dagens situasjon. Eventuelle endringer omfatter breddeutvidelse til veianlegget. Kan føre til endra Lydbildet for boligene ved Lindvollheia.
DT 14 Broke-landsheia	A og B er like E18 blir liggende i dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Liten endring fra dagens situasjon.
DT 15 Skjerkholt, Moland	A og B er like E18 blir liggende i dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Liten endring fra dagens situasjon.

6.1.8 Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3b

Tabell 20 Påvirkning og konsekvens strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3b

Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 08 Vestre Slette- fjell	A og B er like Eksempelveilinja blir liggende betydelig nord for dagens E18 (+/- 500 m) i dagsone fra Folemyra til kommunegrense mellom Kragerø og Gjerstad. Potensielt lange skjæringer på den om lag 4 km lange strekningen.		(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja bryter flere stier og en skogsbilvei på strekningen. Vil påvirke et uberørt skogsområde og endre lydbildet og opplevelseskarakteren i utmarka. Likevel er det få mennesker som bor i og rundt området, og få registreringer som tilsier at dette er et område som blir brukt av mange. Eksempelveilinja kommer tett inntil gårdsbebyggelse ved Bråtvannsdalen og vil gi nærvirkning ved sin beliggenhet og omfang av terrengendringer.</p> <p>Usikkerheter: Utøvelse av jakt i dette området.</p> <p>Hvis eksempelveilinja flyttes ytterligere nord for bebyggelse ved Bråtvannsdalen blir den negative konsekvensen redusert</p>
DT 09 Øster- holtheia	A og B er like Eksempelveilinja følger i stor grad dagens E18.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Liten endring fra dagens situasjon. Evt endringer omfatter breddeutvidelse til veianlegget. Det er ingen interesser knyttet til friluftsliv / by og bygdeliv langs eksempelveilinja som blir berørt.</p>

Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 10 Holtefjorden, Øygardsheia, Svart.	<p>Eksempelveilinja går vekselvis ut og inn av delområde 10 og 11.</p> <p>Eksempelveilinja tar av fra dagens E18 rett sør for Øygaardstjørnane og legger seg øst for dagens E18. Krysser Brondalen, Rønningen og Knutdalen før den treffer delområde 11. Strekningen i nord omfatter betydelige fyllinger.</p> <p>Sør i delområdet omfatter berøringen ny bru over Holtefjorden sør for Harsund.</p>		(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Tiltaket opprettholder traktorveiforbindelse langs Kjerrstembekken som er positivt med hensyn til å redusere barrierevirkning. Her blir det bru.</p> <p>Videre vil eksempelveilinja krysse over Vestlandske hovedveg (her Kvennveien) på omfattende fylling ved Rønningen. Kvennveien nyttes som sykkelrute og er en av to forbindelser til utsiktspunkt og turmål ved Rødsknuten vestfra. Den andre er via Knutdalen som også avskjæres av ny vei. Tiltaket vil omfatte betydelig nærføring til gårds- og boligbebyggelse langs Kvennveien ved Rønningen.</p> <p>Tiltaket vil endre situasjonen ved Harsund på grunn av ny bru, men brua vil ikke påvirke friluftsliv / by- eller bygdeliv av betydning.</p> <p>Usikkerhet: Hvis framføringen av Kvennveien som turvei sikres, på tvers av nytt veianlegg reduseres den negative konsekvensen.</p>
DT 11 Gjerstad vannet, Sundebu/Sundåsen.	<p>Strekning på om lag 1,5 km mellom Knutdalen og Holtefjorden.</p> <p>Ligger i dagsone i randen av bolig- og gårdsbebyggelse ved Holte. Bør ses i sammenheng med delområde 10.</p>		(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Omlegging av E18 vil gi bedre forhold ved Sunde skole og Abel skole ved at hovedveien trekkes bort fra skolene og skolenes uteområder. Redusert trafikk vil gi bedre lydbilde her. Likevel vil den samlede belastningen for delområdet bli større enn ved dagens situasjon da ny vei blir en ytterligere barriere i tillegg til dagens E18.</p> <p>Eksempelveilinja krysser Vestlandske hovedveg ved Holte, men forutsettes oppretthold da den betjener flere boligeiendommer. Tiltaket vil gripe inn i bolig/ gårdsbebyggelse ved Holte og splitte grenda og/eller legge seg over. Bebyggelsen langs Bjørndalsveien vil bli liggende klemt mellom eksisterende og ny E18.</p>

Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
				Usikkerhet: Ytterligere forskyving av eksempelveilinja østover vil bedre bomiljø og gi mulighet for tunnel gjennom en åsrygg.
DT 12 Broke-lands-heia sentrum	A og B er like E18 blir liggende noe øst for dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Liten endring fra dagens situasjon som påvirker området.
DT 13 Fiane	A og B er like E18 blir liggende i dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Liten endring fra dagens situasjon. Eventuelle endringer omfatter breddeutvidelse til veianlegget. Kan føre til endra lydbilde for boligene ved Lindvollheia.
DT 14 Broke-lands-heia	A og B er like E18 blir liggende i dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Liten endring fra dagens situasjon.

Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	A og B er like E18 blir liggende i dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Liten endring fra dagens situasjon.

6.1.9 Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3c

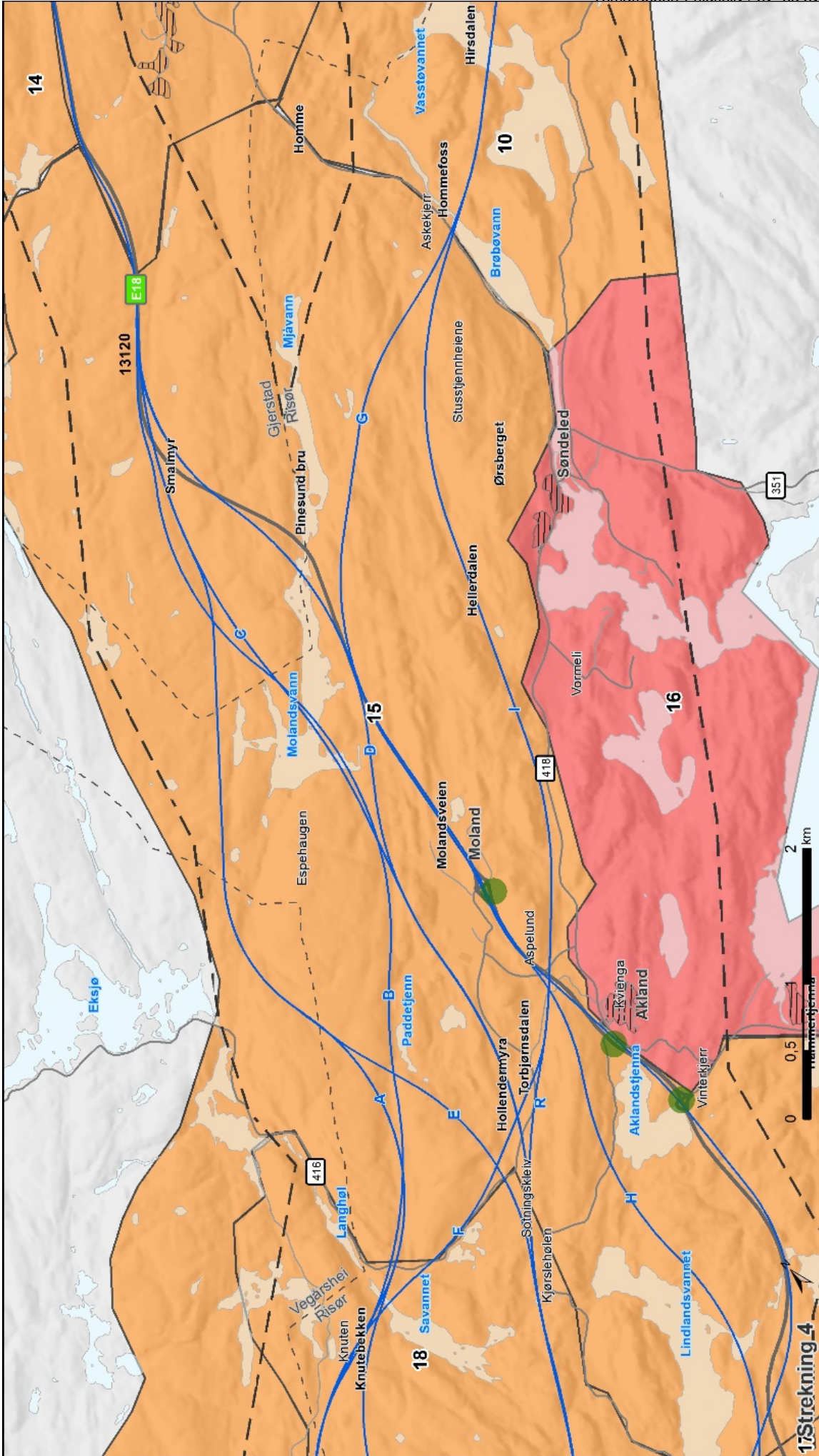
Tabell 21 Påvirkning og konsekvens strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3c

Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 08 Vestre Slettefjell	Tiltaket berører kun en liten del av området i forbindelse med kryssetablering ved Vottåsen. Bør ses i sammenheng med beskrivelse for delområde alternativ 2D.		0	Ubetydelig konsekvens. Etablering av nytt kryss ved Vottåsen vil kunne berøre boligbebyggelsen på Nygård og Dalbråten. Omfang ukjent. Samtidig vil omlegging av dagens E18 gi bedre lydbilde for enkelte boliger som ligger nær dagens E18.
DT 09 Østerholtheia	Veianlegget vil gå gjennom et uberørt utmarksområde fra Londalen ved Tangen Vest fram til Tjørvelitjerna. Dagstrekningen er om lag 6 km.		(- -)	Middels negativ konsekvens. Eksempelveilinja krysser elva Lona nær fiske- og badeplass ved Lønnerød. Avskjærer flere av de mange stiforbindelsene i området. På strekningen er det omlag 10 slike som krysses. Veianlegget vil endre opplevelseskvaliteten av et til dels uberørt turområde som brukes av mange lokale og fritidsbeboere i Kragerø. Blir liggende ca 1 km vest for Stølevann som er et padleområde. Negativt dersom eksempeilinja trekkes nærmere dette vannet.

Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 10 Holtefjorden, Øygardsheia, Svart.	Eksempelveilinja fortsetter vestover fra Tjørvelitjerna og følger vestsiden av Svart helt fram til Vasstøvannet. Krysser midten av Vasstøvannet på bru og ender ved Hommefoss.	<p>Sterkt forringet</p> <p>Foringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja ligger i et område preget av mange vann og vassdrag det er knyttet viktige friluftsinnteresser til. Svart, Lomtjerna og Vasstøvannet nevnes spesielt. Tiltaket vil endre lydbildet langs vanna og avskjærer flere stier/turveier fra Gjerstadorrådet til Svart. Veianlegget medfører stor visuell endring av et uberørt nærturterreng som brukes av lokale og fritidsbeboere i Kragerø og Gjerstad-området, inkludert Fiane, til jakt, rekreasjon og friluftsliv.</p> <p>Krysser Vasstøvannet på bru. Dette muliggjør passasje under, men vil påvirke opplevelsen av vannet som et fredelig miljø som benyttes av mange til friluftsliv.</p> <p>Usikkerhet: Hvis linja senkes i terrenget på høydedraget forbi Svart, kan synlighet og støypåvirkning reduseres. Hvis linja forskyves vestover kan man unngå å berøre et miljø med friluftsverdier.</p>
DT 11 Gjerstad vannet, Sundebu/Sundåsen.	Eksempelveilinja berører ikke delområdet fysisk.	<p>Sterkt forringet</p> <p>Foringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja legges utenom delområdet. Gir bedre lydbilde for Sunde og Abel skole pga. redusert trafikk. Tilsvarende for boliger som ligger langs dagens E18, men dårligere for gårds- og boligbebyggelsen ved Holte.</p>

Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 12 Broke-lands-heia sentrum	Tiltaket berører ikke området fysisk.		0	Ubetydelig konsekvens. Eksempelveilinja legges utenom delområdet. Har ingen påvirkning for delområdet.
DT 13 Fiane	Tiltaket berører ikke området fysisk.		+	Positiv konsekvens. Eksempelveilinja legges utenom delområdet. Reduserer trafikkstøy ved Lindtjenn med boligfelt og badeplass.
DT 14 Broke-lands-heia	Tiltaket berører ikke området fysisk.		0	Ubetydelig konsekvens. Omlegging av E18 vil ha liten innvirkning på delområdet.

Strekning 3: Tangen Vest - Skorstøl, alt. 3c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	Tiltaket berører ikke området fysisk.	<p>Sterkt forringet</p> <p>Forringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Påvirker boliger ved Hommefoss ved sin nærføring. Utgjør kun en liten del av delområdet.</p>

- Svært stor verdi
- Stor verdi
- Middels verdi
- Noe verdi
- Uten betydning
- Tettbebyggelse
- Nytt, helt kryss
- Nytt, halvt kryss
- Påkobling eksisterende E18
- Dagens, helt kryss
- Dagens, halvt kryss
- Eksempelvelinjer i dagen
- - - Eksempelvelinjer i tunnel
- - - Planområdets avgrensning
- - - Fylkesgrense
- - - Kommunegrense

Friluftsliv, by og bygdreliv Verdivurdering

6.1.10 Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4a

Tabell 22 Påvirkning og konsekvens strekning 4: Skorstøl – Lindland, alt. 4a

Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	<p>Eksempelveilinja vil gå betydelig vest for dagens E18-trasé.</p> <p>Eksempelveilinja starter ved Storemyrheia og følger dagens E18 om lag 850 m før den tar av mot vest. Eksempelveilinja legger seg videre i dalsøkket Langkoven/ Smalmyr og dernest vest for Molandsvann og Espehaugen.</p> <p>Eksempelveilinja ender i søndre del av Langhøl der veien krysser vassdraget på bru. Det etableres nytt veikryss øst for brua. Strekningen fra veikrysset og vestover ligger innenfor delområde 18 og omtales under strekning 5 av hensyn til verdisetting (turvei som går over flere områder og på begge sider av delområdet).</p>		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja griper inn i et uberørt utfartsområde og avskjærer flere stier. Kommer tett på flere vann og tjern som det er knyttet friluftsjakter til. Molandsvann vil bli mindre tilgjengelig fra vest pga. barrierevirkningen ny E18 skaper, mange stier leder hit. Tilsvarende vil friluftslivskvalitetene rundt Eksjø påvirkes ved at eksempelveilinja legges om lag 400 m fra vannets østside. Eksjø med mange holmer benyttes av bygdefolk, fritidsbeboere og tilreisende til bading, fiske og båtliv. Vannet ligger usjenert til.</p> <p>Konsekvensen vil bli ytterligere forverret dersom veien trekkes lengre vest. Jaktinteresser påvirkes ved at jaktterreng brytes opp og lydbildet endres. Traktorvei mellom Molandsvann (Snøreistjern) og Eksjø avskjæres av en stor fylling.</p> <p>Usikkerhet knyttet til om traktorveiforbindelse mellom Molandsvann (Snøreistjern) og Eksjø kan sikres som turvei.</p>
DT 16 Sønderled, Akland	Tiltaket berører ikke delområdet fysisk.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Omlegging av E18 vil ha liten innvirkning på delområdet, men redusert trafikk på dagens E18 kan gi noe bedre lydbilde for områder ved Aspelund.</p> <p>Ingen vesentlige endringer fra dagens situasjon.</p>

6.1.11 Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4b

Tabell 23 Påvirkning og konsekvens strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4b

Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	<p>Sammenfaller i stor grad med alternativ A i nordre og søndre del av strekningen.</p> <p>Eksempelveilinja vil gå vest for dagens E18-trasé. Eksempelveilinja starter ved Storemyrheia og følger dagens E18 om lag 850 m før den tar av mot vest.</p> <p>Eksempelveilinja ligger videre i dalsøkket Langkoven/ Smalmyr og avskjærer dernest Molandsvann og blir liggende øst for Espehaugen. Tangerer vestre del av Paddetjern. Eksempelveilinja ender i søndre del av Langhøl der veien krysser vassdraget på bru. Det etableres nytt veikryss øst for brua. Strekningen fra veikrysset og vestover ligger innenfor Delområde 18 og omtales under strekning 5 av hensyn til verdisetting (turvei som gå over flere områder og på begge sider av delområdet).</p>		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja griper inn i et uberørt utfartsområde og avskjærer flere stier. Kommer tett på vann og tjern som det er knyttet friluftsinnteresser til. Molandsvann avskjæres av bru som vil være mindre barriereskapende enn ved alternativ A. Likevel påvirker dette opplevelseskvaliteter rundt vannet generelt, på odder og skjær spesielt der bru etableres. Jaktinteresser påvirkes ved at jaktterreng brytes opp og lydbildet endres.</p>
DT 16 Sønderled, Akland	Tiltaket berører ikke delområdet fysisk.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Omlagging av E18 vil ha liten innvirkning på delområdet, men redusert trafikk på dagens E18 kan gi noe bedre lydbilde for områder ved Aspelund. Ingen vesentlige endringer fra dagens situasjon.</p>

6.1.12 Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4c

Tabell 24 Påvirkning og konsekvens strekning 4: Skorstøl – Lindland, alt. 4c

Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	<p>Sammenfaller i stor grad med alternativ B fram til Moland.</p> <p>Eksempelveilinja vil gå vest for dagens E18-trasé. Den starter ved Storemyr-heia og følger dagens E18 om lag 850 m før den tar av mot vest. Eksempelveilinja legges videre i dalsøkket Langkoven/ Smalmyr og avskjærer så Molandsvann og blir liggende øst for Espehaugen. Skjærer gjennom Geitfjellet og ut på langstrakt fylling vest for Moland til Hollendermyra. Krysser Fv416 og fortsetter øst for denne fram til Kjørslehølen.</p>		(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja griper inn i et uberørt utfartsområde og avskjærer flere stier. Kommer tett på vann og tjern som det er knyttet friluftstinteresser til. Molandsvann avskjæres av bru som vil være mindre barriereskapende enn ved alternativ A. Likevel påvirker dette opplevelseskvaliteter rundt vannet generelt, på odder og skjær spesielt der bru etableres. Jaktinteresser påvirkes ved at jaktterreng brytes opp og lydbildet endres. Strekningen fra Moland er i større grad allerede påvirket av høyspentlinjer, kjøreveier og bebyggelse enn den nordre delen og enn for alternativ A og B.</p>
DT 16 Sønderled, Akland	Berører ikke delområdet fysisk.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Omlagging av E18 vil ha liten innvirkning på delområdet, men redusert trafikk på dagens E18 kan gi noe bedre lydbilde for områder ved Aspelund. Ingen vesentlig endring fra dagens situasjon.</p>

6.1.13 Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4d

Tabell 25 Påvirkning og konsekvens strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4d

Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4d				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	Eksempelveilinja følger i stor grad dagens E18 fram til og forbi Molandsvann/Mjåvann. Dermed legges eksempelveilinja vest for E18 fram til Geitfjellet der den sammenfaller med alternativ C. Skjærer seg gjennom Geitfjellet og ut på langstrakt fylling vest for Moland fram til Hollendermyra. Krysser Fv.416 og fortsetter øst for denne fram til Kjørslehølen.		(-)	Noe negativ konsekvens. Eksempelveilinja følger tilnærmet dagens E18 fram til og forbi Molandsvann/Mjåvann. Avvik fra dagens trasé vurderes å være ubetydelig for friluftsliv / by- og bygdeliv, selv om dette stedvis utgjør en forskjell på 15 0m fra dagens senter. Avskjærer Moland fra Molandsvann ved å krysse Molandsveien (sti i forlengelse av denne). Strekningen fra Moland er allerede påvirket av høyspentlinjer, kjøreveier og bebyggelse. Usikkerhet: Sikre dagens forbindelse fra Moland til Molandsvann som er en av få forbindelser til Molandsvann fra sørøst.
DT 16 Sønderled, Akland	Berører ikke området fysisk.		0	Ubetydelig konsekvens. Omlegging av E18 vil ha liten innvirkning på delområdet men redusert trafikk på dagens E18 kan gi noe bedre lydilde for områder ved Aspelund. Ingen vesentlige endringer fra dagens situasjon.

6.1.14 Strekning 4: Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4e

Tabell 26 Påvirkning og konsekvens strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4e

Strekning 4: Stormyrheia - Moland, alt E				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	<p>Sammenfaller med alternativ A fram til Paddetjern. Dernest går eksempelveilinja østover fram til Kjørslehølen.</p> <p>Eksempelveilinja vil gå betydelig vest for dagens E18. Eksempelveilinja starter ved Storemyrheia og følger dagens E18 om lag 850 m før den tar av mot vest. Eksempelveilinja legges videre i dalsøkket Langkoven/ Smalmyr og dernest vest for Molandsvann og Espehaugen fram til Paddetjern. Forsetter rett sørover og krysser Fv.416 før den når Kjørslehølen.</p>		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja griper inn i et uberørt utfartsområde og avskjærer flere stier. Kommer tett på flere vann og tjern som det er knyttet friluftsjakter til. Molandsvann vil bli mindre tilgjengelig fra vest pga barrierevirkningen ny E18 skaper, mange stier leder hit. Tilsvarende vil friluftslivskvalitetene rundt Eksjø påvirkes ved at eksempelveilinja legges om lag 400 m fra vannets østside. Eksjø med mange holmer benyttes av bygdefolk, fritidsbeboere og tilreisende til bade, fiske og båtliv. Vannet ligger usjenert til. Konsekvensen vil bli ytterligere forverret dersom eksempelveilinja trekkes lengre vest. Jaktinteresser påvirkes ved at jaktterreng brytes opp og lydbildet endres. Traktorvei mellom Molandsvann (Snøreistjern) og Eksjø avskjæres av en stor fylling. Nærvirkning for boligbebyggelse på Fjærbumyra ved at veianlegget legges over denne. Traktorvei ved Sotningskleiv bygges over.</p> <p>Usikkerhet: Sikre traktorveiforbindelse mellom Molandsvann (Snøreistjern) og Eksjø som viktig turvei. Flytte eksempelveilinja vest for bolig på Fjærbumyra.</p>
DT 16 Søndeled, Akland	Berører ikke området fysisk.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Omlagging av E18 vil ha liten innvirkning på delområdet, men redusert trafikk på dagens E18 kan gi noe bedre lydbilde for områder ved Aspelund. Ingen vesentlige endringer fra dagens situasjon..</p>

6.1.15 Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4f

Tabell 27 Påvirkning og konsekvens strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4f

Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt 4f				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	Eksempelveilinja blir liggende øst for dagens E18. Starter ved Askekjerr og går vest for Stusstjennheiene, krysser Hellerdalen og fortsetter til Vormeli. Der følger eksempelveilinja Fv. 418 parallelt fram til Aspelund hvor den krysser dagens E18. Forsetter videre langs Fv. 416 fram til Langhøl.		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinjas lokalisering mellom Askekjerr og Vormeli vil påvirke friluftsområde og nærturterreng for beboere i Søndeled og omegn. Flere stier brytes, noen merket som turvei av Idun Turlag. Gullåsen er et kjent turmål med oppført lavvo. Turmålet besøkes av flere tusen pr år. Eksempelveilinja vil bryte to av stiene østfra som fører hit og dermed være en betydelig barriere i tillegg til å endre turmålet karakter ved sin nærføring. Eksempelveilinja vil legges over områder som benyttes av Søndeled skole til uteskole og friluftsliv.</p> <p>Nærføring til boliger og gårdsbebyggelse i Torbjørnsdalen der eksempelveilinja stedvis legges over bebyggelsen.</p> <p>Usikkerhet: Dersom linja og tunnel gjennom Ørsberget forskyves østover, vil den negative konsekvensen for turområder minimeres.</p>
DT 16 Sønderled, Akland	F og l er like Berører ikke området fysisk.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Omlegging av E18 vil ha liten innvirkning på delområdet, men redusert trafikk på dagens E18 kan gi noe bedre lydbilde for områder ved Aspelund. Eksempelveilinja vil legges over områder som benyttes av Søndeled skole til uteskole og friluftsliv.</p>

6.1.16 Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4g

Tabell 28 Påvirkning og konsekvens strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4g

Strekning 4: Stormyrheia - Moland, alt G				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	Eksempelveilinja starter ved Askekjerr og går vestover gjennom Krokenåsen mot dagens E18 ved Molandsvann. Følger dagens trasé videre fram til Lindlandsvannet. Etablering av nye kryss ved Moland og ved Vinterkjær.		(-)	Noe negativ konsekvens. Eksempelveilinja vil i stor grad følge dagens trasé med unntak av den ca 3 km lange strekingen fra Askekjerr og vestover til Molandsvann. Området er i dag påvirket av høyspentledninger og dagens E18. Nytt veianlegg vil avskjære enkelte stier og traktorveier til/fra Mjåvann og endre lydbildet på enkeltområder.
DT 16 Sønderled, Akland	Eksempelveilinja påvirker i liten grad delområdet.		0	Ubetydelig konsekvens. Usikkerhet: Utbedring av ny E18 i dagens trasé kan påvirke fiske- og badeplasser ved Kvennmyr negativt dersom eksempeveilinja forskyves vest. Tilsvarende positivt dersom eksempeveilinja forskyves øst.

6.1.17 Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4h

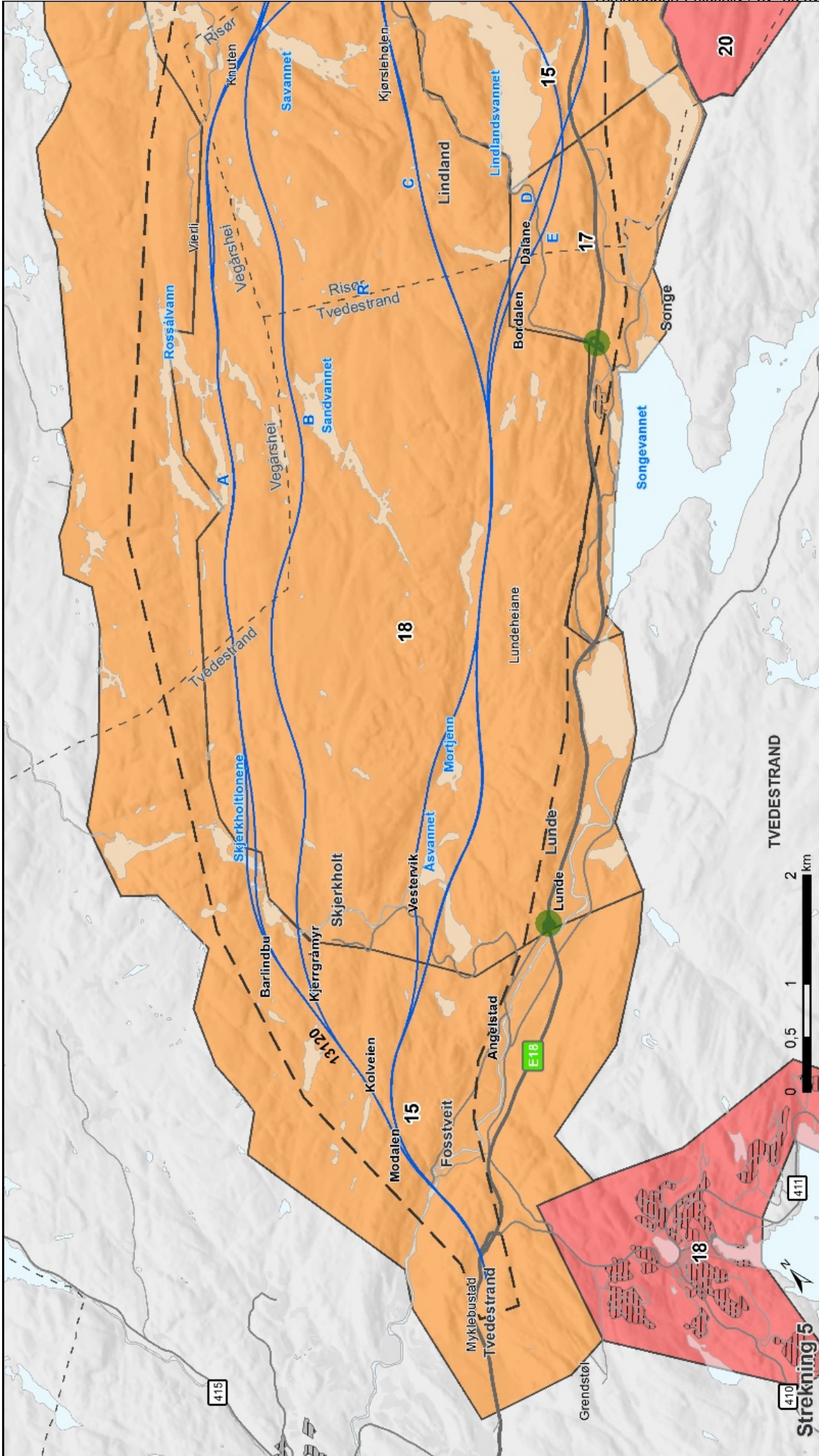
Tabell 29 Påvirkning og konsekvens strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4h

Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4h				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	Eksempelveilinja følger i stor grad dagens E18 fram til og forbi Molandsvann/Mjåvann. Fra Molandsvann og sørover forbi Moland ligger eksempelveilinja i dagens trasé. Videre går denne i en omlag 800 m lang tunnel nordvest for Aklandstjenna og over i dagsone langs østsiden av Lindlandsvannet.		(-)	Noe negativ konsekvens. Eksempelveilinja følger tilnærmet dagens E18 fram til og forbi Molandsvann/Mjåvann. Avvik fra dagens trasé vurderes å være ubetydelig for friluftsliv / by- og bygdeliv, selv om dette stedvis kan utgjøre en forskjell på 150 m fra dagens senterlinje. Ny E18 langs østsiden av Lindlandsvannet vil splitte et landskapsrom med små vann som det er knyttet bade- og fiskeinteresser til. Eksempelveilinja vil være negativ for utøvelsen av jakt- og friluftsliv området. Usikkerhet: En lengre tunnelsone sørover kan hindre splittelse av friluftsområder.
DT 16 Sønderled, Akland	Eksempelveilinja berører ikke delområdet fysisk.		(+)	Positiv konsekvens. Tiltaket vil ikke føre til endring av betydning for delområdet men kan gi bedre lydbilde ved Kvienga ved at ny E18 legges i tunnel forbi. Dette avhenger av nordre tunnelportals plassering.

6.1.18 Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4i

Tabell 30 Påvirkning og konsekvens strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4i

Strekning 4: Skorstøl - Lindland, alt. 4i				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	<p>Sammenfaller med alternativ F fram til Aspelund.</p> <p>Eksempelveilinja blir liggende øst for dagens E18. Starter ved Askekjerr og går vest for Stusstjennheiene, krysser Hellerdalen og fortsetter til Vormeli. Der følger eksempelveilinja Fv. 418 parallelt fram til Aspelund. der den krysser dagens E18 og fortsetter inn Torbjørnsdalen og videre vest til Kjørslehølen.</p>		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinjas lokalisering mellom Askekjerr og Vormeli vil påvirke friluftsområde og nærturterreng for beboere i Søndeled og omegn. Flere stier brytes, noen merket som turvei av Idun Turlag. Gullåsen er et kjent turmål med oppført lavvo. Turmålet besøkes av flere tusen pr år. Eksempelveilinja vil bryte to av stiene østfra som fører hit og dermed være en betydelig barriere i tillegg til å endre turmålet karakter ved sin nærføring. Eksempelveilinja vil legges over områder som benyttes av Søndeled skole til uteskole og friluftsliv.</p> <p>Nærføring til boliger og gårdsbebyggelse i Torbjørnsdalen der eksempelveilinja stedvis legges over bebyggelsen.</p> <p>Usikkerhet: En tunnel gjennom Ørsberget ved å forskyve eksempelveilinja østover kan minimere konflikt med turområde.</p>
DT 16 Sønderled, Akland	<p>F og I er like</p> <p>Berører ikke området fysisk.</p>		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Omlægging av E18 vil ha liten innvirkning på delområdet, men redusert trafikk på dagens E18 kan gi noe bedre lydbylde for områder ved Aspelund. Ingen vesentlige endringer fra dagens situasjon. Eksempelveilinja vil legges over områder som benyttes av Søndeled skole til uteskole og friluftsliv.</p>

- Eksempelvelinjer i dagen
- - - Eksempelvelinjer i tunnel
- - - Planområdets avgrensning
- - - Fylkesgrense
- - - Kommunegrense

- Nytt, helt kryss
- Dagens, helt kryss
- ▲ Nytt, halvt kryss
- ▲ Dagens, halvt kryss
- Påkobling eksisterende E18

- Svært stor verdi
- Stor verdi
- Middels verdi
- Noe verdi
- Uten betydning
- Tettbebyggelse

Friluftsliv, by og bygdeliv Verdivurdering

6.1.19 Strekning 5: Lindland- Tvedestrand, alt. 5a

Tabell 31 Påvirkning og konsekvens strekning 5: Lindland - Tvedestrand, alt. 5a

Strekning 5: Lindland - Tvedestrand, alt. 5a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	Eksempelveilinja omfatter dagstrekning fra Skjerkholttonene til Myklebustad der den nye eksempelveilinja koples på dagens E18.		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Fra Skjerkholttonene til Fosstveit krysser eksempelveilinja flere turstier og griper inn i et stille friluftslivsområde hvor det også utøves jakt og fiske. Nærføring til boliger ved Molandsgrend.</p> <p>Eksempelveilinja krysser Storelva ved Fosstveit i lang bru som også føres over Vestlandske hovedveg som er sykkelrute.</p>
DT 17 Songe	Eksempelveilinja berører ikke delområde fysisk.		(+)	<p>Positiv konsekvens.</p> <p>Ny E18 vil ligge vesentlig lengre vest enn dagens trasé.</p> <p>Omlegging av E18 vil bedre lydbildet for boliger som ligger langs dagens E18. Dette vil også kunne øke attraktiviteten for friluftslivet knyttet til Songevannet vest.</p>
DT 18 Lundeheiane, Høgås, Ljøstad	Eksempelveilinja ligger langt vest for dagens E18 på strekningen Savannet til Skjerkholttonene. Eksempelveilinja går gjennom et stort, uavbrutt skogsområde med til dels store friluftslivsverdier.		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Veianlegget vil ha stor påvirkning på delområdet da ny linje legges i uberørt terreng med friluftsverdier og jaktinteresser. Berører blant annet områder rundt Savannet og Rossålvann hvor det spesielt er knyttet store friluftinteresser til. Savannet/Langhøl krysset med bru og skjærer inn i Langhølnattens i sør. Videre krysses Knutebekken med utsiktspunkt og den gamle Postvegen mellom Knuten og Langhøl på en betydelig fylling. Eksempelveilinja vil påvirke Postvegen både som barriere visuelt ved sin nærføring og støy fra brua.</p> <p>Usikkerhet: Hvis det etableres tilstrekkelig bruspenn over Savannet og Knutebekken kan turveiforbindelse (Postvegen)</p>

Strekning 5: Lindland - Tvedestrand, alt. 5a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
				rundt Langhølnatten sikres og utsiktspunkt og møteplass ved Knutebekken vil i mindre grad belastes av veianlegget.

6.1.20 Strekning 5: Lindland- Tvedestrand, alt. 5b

Tabell 32 Påvirkning og konsekvens strekning 5: Lindland - Tvedestrand, alt. 5b

Strekning 5: Moland - Tvedestrand, alt B				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	Eksempelveilinja omfatter dagstrekning fra Skjerkholttonene til Myklebustad. Sammenfaller i stor grad med alternativ A, men krysser Skjerkholttonene lengre sør.		(-)	Middels negativ konsekvens. Krysser søndre del av Skjerkholttonene på bru. Blir liggende i nærføring til Skjerkholtgårdene og vil påvirke bygdemiljøer visuelt, hvor det er aktivt bygdemiljø. Fra Skjerkholttonene til Fosstveit krysser eksempelveilinja flere turstier og griper inn i et stille friluftsområde hvor det også utøves jakt og fiske. Nærføring til boliger ved Molandsgrend. Eksempelveilinja krysser Storelva ved Fosstveit i lang bru som også føres over Vestlandske hovedveg som er sykkelrute.
DT 17 Songe	Eksempelveilinja berører ikke delområde fysisk.		(+)	Positiv konsekvens. Ny E18 vil ligge vesentlig lengre vest enn dagens trasé. Omlegging av E18 vil bedre lydbildet for boliger som ligger langs dagens E18. Dette vil også kunne øke attraktiviteten for friluftslivet knyttet til Songevannet vest.
DT 18 Lundeheiane, Høgås, Ljøstad	Eksempelveilinja ligger langt vest for dagens E18 på strekningen Savannet til Skjerkholttonene. Eksempelveilinja går gjennom et stort skogsområde med til dels store friluftslivsverdier. Dog ligger den langs en eksisterende høyspentlinje og traséen		(-)	Middels negativ konsekvens. Veianlegget vil ha stor påvirkning på delområdet da ny linje legges i dels uberørt terreng med friluftslivsverdier og jaktinteresser. Berører blant annet områder rundt Sandvannet hvor det er spesielt store friluftslivsinteresser.

Strekning 5: Moland - Tvedestrand, alt B				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
	er preget av tidligere inngrep.			<p>Savannet/ Langhøl krysses med bru (ca 250 m) og skjærer inn i Langhølnattens sørside. Videre krysses Knutebekken med utsiktspunkt og den gamle Postvegen mellom Knuten og Langhøl via øya på en betydelig fylling. Eksempelveilinja vil påvirke Postvegen direkte som en barriere, men også visuelt ved sin nærføring og støy fra brua.</p> <p>Fordi veien vil komme langs en eksisterende høyspentlinje er påvirkningen ved området mindre enn i et område uten slike inngrep.</p>

6.1.21 Strekning 5: Lindland - Tvedestrand, alt. 5c

Tabell 33 Påvirkning og konsekvens strekning 5: Lindland - Tvedestrand, alt. 5c

Strekning 5: Lindland- Tvedestrand, alt. 5c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	<p>C, D og E er tilnærmet like.</p> <p>Eksempelveilinja berører delområdet på strekningen mellom Åsvannet og Myklebustad.</p>		(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja berører området i mindre grad, men vil krysse enkelte stier i området og være i betydelig nærføring til flere boliger langs Modalsveien. Det er overnattingstilbud og helserelaterte aktiviteter ved Birgitta-tun som ligger i sørenden av Åsvannet. Veilinje i nærføring til tunet vil endre lydbildet og opplevelseskvaliteter og verdi som stille område.</p>
DT 17 Songe	Eksempelveilinja berører ikke delområdet fysisk.		(+)	<p>Positiv konsekvens.</p> <p>Ny E18 vil ligge vesentlig lengre vest enn dagens trasé.</p> <p>Omlegging av E18 vil bedre lydbildet for boliger som ligger langs dagens E18. Dette vil også kunne øke attraktiviteten for friluftslivet knyttet til Songevannet vest.</p>

Strekning 5: Lindland- Tvedestrand, alt. 5c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 18 Lundeheiane, Høgås, Ljøstad	Eksempelveilinja ligger vest for dagens E18 på strekningen Savannet til Åsvannet. Starter sørøst for Savannet, går vest for Lindlands-Husfjell og over Lundeheiane fram til Åsvannet. Eksempelveilinja går gjennom et stort, uavbrutt skogsområde med store friluftslivsverdier.		(---)	<p>Stor negativ konsekvens.</p> <p>Veianlegget vil ha stor påvirkning på delområdet da ny linje legges i uberørt terreng hvor det drives jakt og friluftsliv. Eksempelveilinja vil avskjære en rekke stier og traktorveier og bli en stor barriere spesielt med hensyn til jaktinteresser som er særs utbredt. Nærføring til Hestemyr ved Lindlands-Husfjell som er viktig turmål. Stor påvirkning ved Morttjern og Åsvannet som er et populært utfartsområde med manges stier og særegent landskap. Fossen Gufsa mellom vannene er et populært turmål. Åsvannet med badeplasser og møteplasser splittes visuelt ved framføring av bru. Veianlegget vil ha betydelig nærvirkning på området med hensyn til opplevelseskvalitet.</p> <p>Usikkerhet: En lang tunnel vil redusere konfliktene ved Lindland betydelig. En kort tunnel vil redusere friluftslivet en del. Forskyving av linje noe nordover ved Åsvannet vil minimere konfliktnivå.</p>

6.1.22 Strekning 5: Lindland - Tvedestrand, alt. 5d

Tabell 34 Påvirkning og konsekvens strekning 5: Lindland - Tvedestrand, alt. 5d

Strekning 5: Moland - Tvedestrand, alt D				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	C, D og E er tilnærmet like. Eksempelveilinja berører delområdet på strekningen mellom Åsvannet og Myklebustad.		(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja berører området i mindre grad, men vil krysse enkelte stier og være i betydelig nærføring til boliger langs Modalsveien. Det er overnattingstilbud og helserelaterte aktiviteter ved Birgitta-tun som ligger i sørenden av Åsvannet. Veilinje i nærføring til tunet vil endre opplevelseskvaliteter og verdi som stille område.</p>

Strekning 5: Moland - Tvedestrand, alt D				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 17 Songe	Eksempelveilinja berører et mindre område sør for Lindlandsvannet på kommunegrensa mellom Risør og Tvedestrand.		(-)	Noe negativ konsekvens. Eksempelveilinja vil ligge over eller i sterk nærføring til boliger og gårdsbebyggelse langs Lindlandveien og i Bordalen. Liten påvirkning på delområdet for øvrig.
DT 18 Lundeheiane, Høgås, Ljøstad	Utgjør en dagsone på om lag 1 km mellom Bordalen og Stemkjerr uten spesielle verdier. Sammenfaller deretter med alternativ C ved å gå over Lundeheiane fram til Åsvannet. Eksempelveilinja går gjennom et større skogsområde med store friluftsverdier.		(- - -)	Stor negativ konsekvens. Veianlegget vil ha stor påvirkning på delområdet da ny linje legges i uberørt terreng hvor det drives jakt og friluftsliv. Eksempelveilinja vil avskjære en rekke stier og traktorveier og bli en stor barriere. Stor påvirkning ved Morttjern og Åsvannet som er et populært utfartsområde med manges stier. Fossen Gufsa mellom vannene er et populært turmål. Åsvannet med badeplasser og møteplasser splittes av fylling. Veianlegget vil ha betydelig nærvirkning på området mht opplevelses kvalitet. Lydbildet endres. Usikkerhet: Forskyving av linje noe nordover ved Åsvannet vil minimerer konfliktnivå.

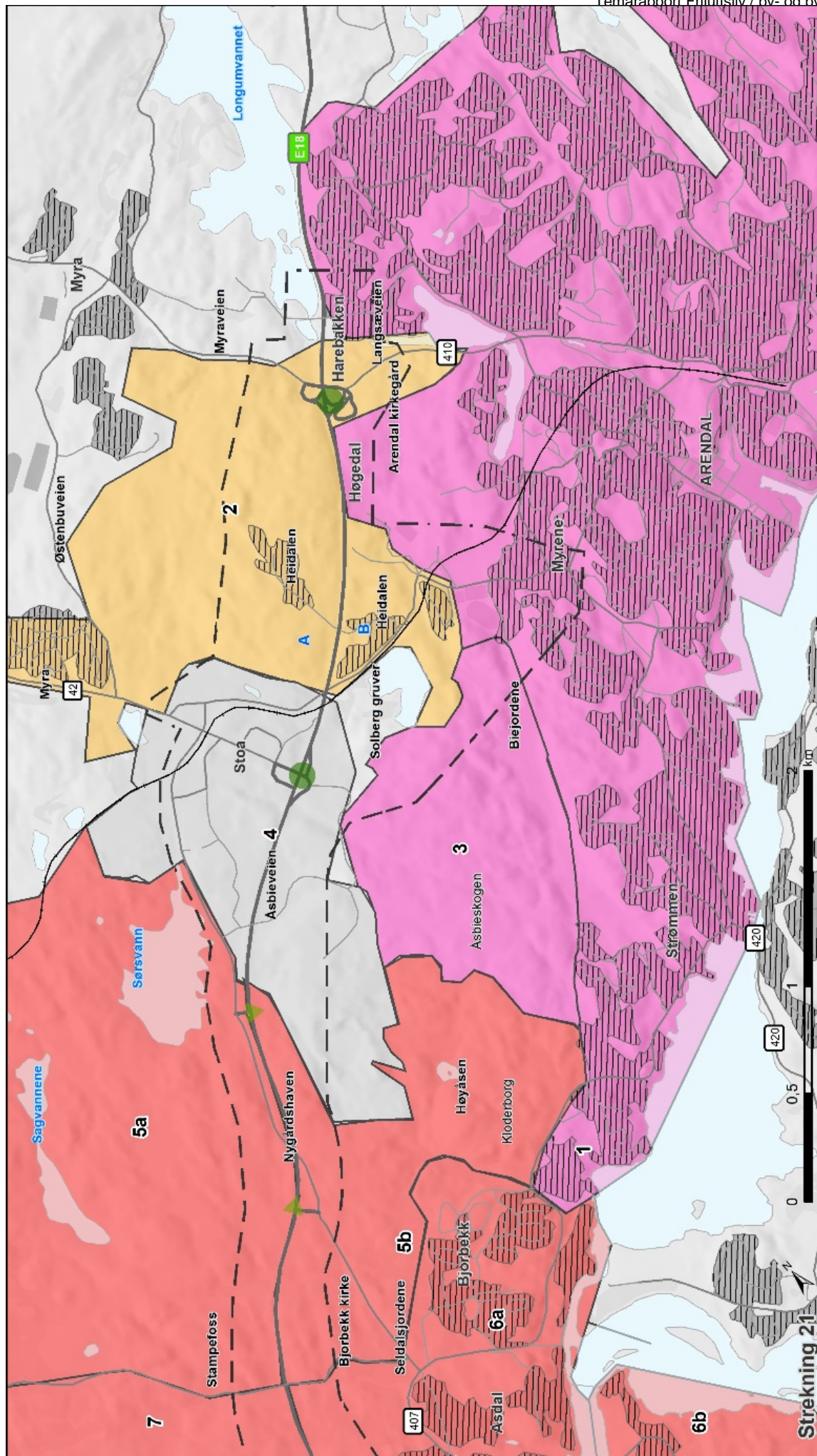
6.1.23 Strekning 5: Lindland - Tvedestrand, alt. 5e

Tabell 35 Påvirkning og konsekvens strekning 5: Lindland - Tvedestrand, alt. 5e

Strekning 5: Lindland - Tvedestrand, alt. 5e				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
DT 15 Skjerkholt, Moland	C, D og E er tilnærmet like. Eksempelveilinja berører delområdet på strekningen mellom Åsvannet og Myklebustad.		(-)	Noe negativ konsekvens. Eksempelveilinja berører området i mindre grad, men vil krysse enkelte stier i området og være i betydelig nærføring til boliger langs Modalsveien. Det er overnattingstilbud og helse-relaterte aktiviteter ved Birgittatun som ligger i sørenden av Åsvannet. Veilinje i nærføring til tunet vil endre lydbildet og opplevelses-kvaliteter og verdien som stille område.
DT 17 Songe	Eksempelveilinja berører et mindre område sør for Lindlandsvannet på kommunegrensa mellom Risør og Tvedestrand.		(-)	Noe negativ konsekvens. Eksempelveilinja er en variant av alternativ D som ligger noe lengre sør. Eksempelveilinja vil ligge over eller i sterk nærføring til boliger og gårdsbebyggelse langs Lindlandveien og i Bordalen. Liten påvirkning på delområdet for øvrig.
DT 18 Lundeheiane, Høgås, Ljøstad	Utgjør en dagsone på om lag 1 km mellom Bordalen og Stemkjerr uten spesielle verdier. Sammenfaller deretter med alternativ C ved å gå over Lundeheiane fram til Lunde og ytterligere vestover mot Morttjern. Nord for Morttjern går eksempelveilinja i en tunnel på ca 500 m. Videre i dagsone nordvest for Åsvannet og ut av delområdet.		(- -)	Middels negativ konsekvens. Veianlegget vil ha stor påvirkning på delområdet da ny linje legges i uberørt terreng hvor det drives jakt og friluftsliv. Eksempelveilinja vil avskjære en rekke stier og traktorveier og bli en stor barriere. Noe påvirkning ved Morttjern. Åsvannet med badeplasser og møteplasser forstyrres av ny linje. Attraktiv badeplass i nordenden av vannet ødelegges. Lydbildet endres Usikkerhet: Forskyving av linje noe nordover ved Åsvannet vil minimere konfliktnivå.

6.2 Påvirkning og konsekvens delstrekning Arendal – Grimstad

Innledningsvis for hver delstrekning vises et kart over delstrekningen med både verdi for delområdene og de ulike eksempelveilinjene. Deretter følger en tabell med beskrivelse av hver eksempelveilinje, påvirkning og konsekvens.

- Svært stor verdi
- Stor verdi
- Middels verdi
- Uten betydning
- Tettbebyggelse
- Noe verdi
- Dagens, helt kryss
- Dagens, halvt kryss
- Dagens, helt kryss
- Eksisterende E18
- Nytt, helt kryss
- Nytt, halvt kryss
- Pakobling eksisterende E18
- Eksempelvelinjier i dagen
- Eksempelvelinjier i tunnel
- Planområdets avgrensning
- Fylkesgrense
- Kommunegrense

Friuftsliv, by og bygdsliv Verdivurdering

Strekning 2.1

6.2.1 *Strekning 21: Arendal -Asdal, alt. 21a*

Tabell 36 Påvirkning og konsekvens strekning 21: Arendal - Asdal, alt. 21a

Strekning 21: Arendal - Asdal, alt. 21a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 01 Arendal sentrum	Eksempelveilinja vil følge dagens trasé i dagsone med breddeutvidelse på nordvestsiden. Medfører betydelig skjæring i nordvest. Delområdet blir bare berørt ved Arendal kirkegård.		(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Nærvirkning kun til Arendal kirkegård, som i dag. Kulverter og overganger på hver side av E18 vil bli lengre enn i dag.</p> <p>Boligområder, skoler, barnehager og arbeidsplasser samt friluftsområder på hver side av E18 medfører stort behov for gode kryssingspunkter.</p>
AG 02 Heidalen Myra, Bråstad	Eksempelveilinja krysser Harebakken som i dag. Den vil følge dagens trasé i dagsone med breddeutvidelse på nordvestsiden. Medfører betydelig skjæring i nordvest. Eksempelveilinja kommer noe tettere på boligfeltet Heidalen nord for eksempelveilinja, men bebyggelsen ligger svært mye høyere enn veien.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>De delene av delområdet som ligger nær E18 vil få ingen/ubetydelig konsekvens.</p> <p>Kryssing av viktige sykkelveier som Myraveien/Langsæveien og Frolandsveien ivaretas med bru.</p> <p>Boligområder, skoler, barnehager og arbeidsplasser samt friluftsområder på hver side av E18 medfører stort behov for gode kryssingspunkter. Tilgang til friluftsområdene ved Varden og Hestehagen og Heidalen nord for E18 forutsettes ivaretatt med over- eller underganger. Kulverter og overganger på hver side av E18 vil bli lengre enn i dag.</p>
AG 03 Åsbieskogen, Biejordene	Eksempelveilinja vil følge dagens trasé i dagsone. Delområdet blir ikke direkte berørt.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja kan medføre endring av lydbildet for friluftslivsområdene i Åsbieskogen og Åsbieveien.</p> <p>Usikkerhet: Antar at endringene er så små at de ikke gjør utslag for delområdet.</p>

Strekning 21: Arendal - Asdal, alt. 21a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 04 Stoa og Kloderborg pukkverk	Eksempelveilinja vil følge dagens trasé i dagsone.		0	Ubetydelig konsekvens. Det er ingen interesser knyttet til friluftsliv / by- og bygdeliv i delområdet.
AG 5a Stampefoss, Sørsvatn	A og B er like. Eksempelveilinja vil følge dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Usikkerhet: Hvis breddeutvidelse kommer på vestsiden av dagens vei vil den komme nærmere Sørsvatn der det er badeplasser og turstier.

6.2.2 Strekning 21: Arendal -Asdal, alt. 21b

Tabell 37 Påvirkning og konsekvens strekning 21: Arendal - Asdal, alt. 21b

Strekning 21: Arendal - Asdal, alt. 21b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 01 Arendal sentrum	Eksempelveilinja vil følge dagens trasé i dagsone med breddeutvidelse på sørøstsiden. Delområdet blir bare berørt ved Arendal kirkegård.		(-)	Noe negativ konsekvens. Nærvirkning kun til Arendal kirkegård, som i dag. Boligområder, skoler, barnehager og arbeidsplasser samt friluftsområder på hver side av E18 medfører stort behov for gode kryssingspunkter.

Strekning 21: Arendal - Asdal, alt. 21b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 02 Heidalen Myra, Bråstad	Eksempelveilinja vil følge dagens trasé i dagsone med breddeutvidelse mot sørøst. Eksempelveilinja kommer tettere på boligfeltet Heidalen sør for eksempelveilinja. Krysser Harebakken som i dag.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>De delene av delområdet som ligger nær E18 vil få ingen/ubetydelig konsekvens.</p> <p>Kryssing av viktige sykkelveier som Myraveien/Langsæveien og Frolandsveien ivaretas med bru.</p> <p>Boligområder, skoler, barnehager og arbeidsplasser samt friluftsområder på hver side av E18 medfører stort behov for gode kryssingspunkter. Tilgang til friluftsområdene ved Varden og Hestehagen og Heidalen nord for E18 forutsettes ivaretatt med over- eller underganger. Kulverter og overganger på hver side av E18 vil bli lengre enn i dag.</p>
AG 03 Åsbieskogen, Biejordene	A og B er like. Eksempelveilinja vil følge dagens trasé i dagsone. Delområdet blir ikke direkte berørt.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja kan medføre endring av lydbildet for friluftsområdene i Åsbieskogen og Åsbieveien/ Vestlandske hovedveg som er sykkelrute.</p> <p>Usikkerhet: Antar at endringene er så små at de ikke gjør utslag for delområdet.</p>
AG 04 Stoa og Kloderborg pukkverk	A og B er like. Eksempelveilinja vil følge dagens trasé i dagsone.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Det er ingen interesser knyttet til friluftsliv / by- og bygdeliv i delområdet.</p>

Strekning 21: Arendal - Asdal, alt. 21b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 5a Stampefoss, Sørsvatn	A og B er like. Eksempelveilinja vil følge dagens trasé.	<p>Sterkt forringet</p> <p>Forringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Usikkerhet: Hvis breddeutvidelse kommer på vestsiden av dagens vei vil den komme nærmere Sørsvatn der det er badeplasser og turstier.</p>

6.2.3 Strekning 22: Asdal – Temse, alt. 22a

Tabell 38 Påvirkning og konsekvens strekning 22: Asdal – Temse, alt. 22a

Strekning 22: Asdal - Temse, alt. 22a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 5a Stampefoss, Sørsvatn	A, B og C er like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Usikkerhet: Hvis breddeutvidelsen legges på vestsiden av dagens vei, der det er lavere verdier blir de negative konsekvensene mindre.
AG 5b Klodeborg, Høyåsen	A, B og C er like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens.
AG 6a Rannekleiv, Bjorbekk Vrengen	Eksempelveilinja går langs eksisterende trasé fra Øyestad til Asdal.		0	Ubetydelig konsekvens. Usikkerhet: Hvis breddeutvidelse kommer på østsiden av dagens vei vil den komme nærmere Lunderød idrettsanlegg, Asdal skoler, lekeplasser og Øyestad kirkegård som vil føre til noe miljøskade for disse.

Strekning 22: Asdal - Temse, alt. 22a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 6b Natvig, Nedenes	Berører ikke delområdet.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Omleggingen på en kortere strekning ved Rannekleiv og nytt krysningspunkt på bru over Nidelva (i delområde 7) medfører økt avstand til veien og dermed noe mindre belastning for bomiljøet på Rød. Lydbildet blir forbedret.</p>
AG 7 Gjennestad, Øyestad, Rykene, Tingsveit	<p>Eksempelveilinja går langs eksisterende trasé fra Øyestad til Asdal og videre i dagsone i tosidige skjæringer og mindre fyllinger. Kort tunnel, ca 150 m nord for Brentheia. Krysser Gjennestadveien og Rykeneveien (Vestlandske hovedveg). Kommer tett på og over flere bolighus og gårdsbebyggelse på Fogdemyra, langs Gjennestadveien, Rykeneveien og på Helle. Ny bru over Nidelva ved Refsnesfossen. Videre i dagsone fra Nidelva og sørover, men kort tunnel, ca 180 meter, under Åsene. Dagsonen går videre gjennom natur- og utmarksområder som benyttes til jakt. Kommer tett på flere bolighus og gårdsbruk, spesielt på Kvikshaug.</p>		(- - -)	<p>Stor negativ konsekvens.</p> <p>Dagsonene på hele strekningen skaper fysisk barriere for et betydelig antall mye brukte turstier, skiløyper og turmål og jaktområder. Kommer tett på spredt boligbebyggelse langs nesten hele strekningen. Kommer tett på lekeplass i Sjur Nerstens vei.</p> <p>Dagsone fra Nidelva og sørover svært negativt for både jakt- og turområder samt gårds- og boligbebyggelse. Krysser Vestlandske hovedveg (Rykeneveien) som er sykkelrute.</p> <p>Kommer tett på og over flere bolighus og gårdsbebyggelse på Fogdemyra, langs Gjennestadveien, Rykeneveien og på Helle. Berører skolevei for barn på Rykene skole Lydbildet forringes for flere bolighus og gårdsbebyggelse. Nærføring til og barrierevirkning for barn og unges nærområder og lekeområder på Asdal, Fogdemyr, langs Gjennestadveien Krogene, Væding, på Helle og Kvikshaug. Nærvirkning på bade plass i Nidelva ved demningen vest for Rykeneveien.</p> <p>Usikkerhet: Hvis brua forlenges over Nidelva slik at den strekker seg sammenhengende over Rykeneveien vil færre boliger bli berørt. På den annen side vil nærvirkningen bli stor og</p>

Strekning 22: Asdal - Temse, alt. 22a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
				bebyggelsen vil likevel bli kraftig berørt. Sikre tilstrekkelig over- og underganger for turstier og øvrig friluftsliv.
AG 8 Temse, Bringsvør	Eksempelveilinja Krysser Vestlandske hovedveg og går i dagsone og krysser Nilsesvoldveien på bru. Kommer tett på og over flere bolighus og gårdsbebyggelse på strekningen.		(- -)	Middels negativ konsekvens. Eksempelveilinja vil krysse store sammenhengende naturområder som benyttes til jakt og annet friluftsliv. Lydbildet blir endret. Kommer tett på turmål på Storås. Kommer tett på mange bolighus og gårdsbruk langs Gamlevei, Nilsesvoldveien og Fv407. Nærføring til og barrierevirkning for barn og unges nærområder på Lunde, Håbbestad og Nilsesvold. Krysser Vestlandske hovedveg som er sykkelrute. Området er nærturterreng også av befolkningen i Delområde 9 og 10 og veien vil bli en barriere for deres tilgang til disse friluftsområdene.
AG 9 Lia, Birkeveit, Fevikmarka	Delområdet blir ikke direkte berørt		0	Ubetydelig konsekvens. Dagens E18 vil få mindre trafikk hvis veien legges vest for Temse og dermed forbedre forholden i delområdet. Lydbildet blir bedre.
AG 10 Fevik	Delområdet blir ikke direkte berørt		0	Ubetydelig konsekvens. Dagens E18 vil få mindre trafikk hvis veien legges vest for Temse og dermed forbedre forholden i delområdet.

6.2.4 Strekning 22: Asdal – Temse, alt. 22b

Tabell 39 Påvirkning og konsekvens strekning 22: Asdal – Temse, alt. 22b

Strekning 22: Asdal - Temse, alt. 22b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 5a Stampefoss, Sørsvatn	A, B og C er like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens.
AG 5b Klodeborg, Høyåsen	A, B og C er like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens.
AG 6a Rannekleiv, Bjorbekk Vrengen	B og C er like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé. På strekningen vest for Rannekleiv (i delområde 7) vil det bli tunnel og dagsone vest for dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Omleggingen i tunnel vest for Rannekleiv vil medføre noe forbedrede forhold for noe av boligbebyggelsen på Rannekleiv. Usikkerhet: Hvis breddeutvidelse kommer på østsiden av dagens vei vil den komme nærmere Lunderød idrettsanlegg, Asdal skoler, lekeplasser og Øyestad kirkegård.

Strekning 22: Asdal - Temse, alt. 22b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 6b Natvig, Nedenes	Berører ikke delområdet.		0	Ubetydelig konsekvens. Omleggingen på en kortere strekning ved Rannekleiv og nytt krysningspunkt på bru over Nidelva (i delområde 7) medfører økt avstand til veien og dermed noe mindre belastning for bomiljøet på Rød. Lydbildet forbedres.
AG 7 Gjenne- stad, Øyestad, Rykene, Tings- veit	Eksempelveilinja går langs eksisterende trasé fra Øyestad til Rannekleiv og videre i tunnel forbi Rannekleiv. Ny bru over Nidelva vest for dagens bru. Videre i dagsone fra Nidelva og sørover, men kort tunnel, ca 340 meter, under Åsene. Dagsonen går gjennom natur- og utmarksområder som benyttes til jakt. Kommer tett på flere bolighus og gårdsbruk, spesielt på Tingstveit og Kvikshaug.		(- -)	Middels negativ konsekvens. Ny bru over Nidelva kommer tett på en bade plass. Dagsone fra Nidelva og sørover svært negativt for både jakt- og turområder samt gårds- og boligbebyggelse på Tingstveit/Tingstveitveien og Kvikshaug. Krysser Vestlandske hovedveg (Postvegen) som er sykkelrute.
AG 8 Temse, Brings- vær	Eksempelveilinja krysser Vestlandske hovedveg og går i dagsone og krysser Rykeneveien på lang bru og Nilsesvoldveien på bru. Kommer tett på og over flere bolighus og gårdsbebyggelse på strekningen.		(- -)	Middels negativ konsekvens. Eksempelveilinja vil krysse store sammenhengende naturområder som benyttes til jakt og annet friluftsliv. Kommer tett på turmål på Storås. Kommer tett på mange bolighus og gårdsbruk langs Gamlevei, Nilsesvoldveien og Fv407. Nærføring til og barrierevirkning for barn og unges nærområder på Lunde, Håbbestad og Nilsesvold. Krysser Vestlandske hovedveg som er sykkelrute. Området er nærterreng også av befolkningen i Delområde 9 og 10 og veien vil bli en barriere for deres tilgang til disse friluftsområdene .

Strekning 22: Asdal - Temse, alt. 22b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 9 Lia, Birke- tveit, Fevik- marka	Delområdet blir ikke direkte berørt		0	Ubetydelig konsekvens. Dagens E18 vil få mindre trafikk hvis veien legges vest for Temse og dermed forbedre forholden i delområdet.
AG 10 Fevik	Delområdet blir ikke direkte berørt		0	Ubetydelig konsekvens. Dagens E18 vil få mindre trafikk hvis veien legges vest for Temse og dermed forbedre forholden i delområdet.

6.2.5 Strekning 22: Asdal – Temse, alt. 22c

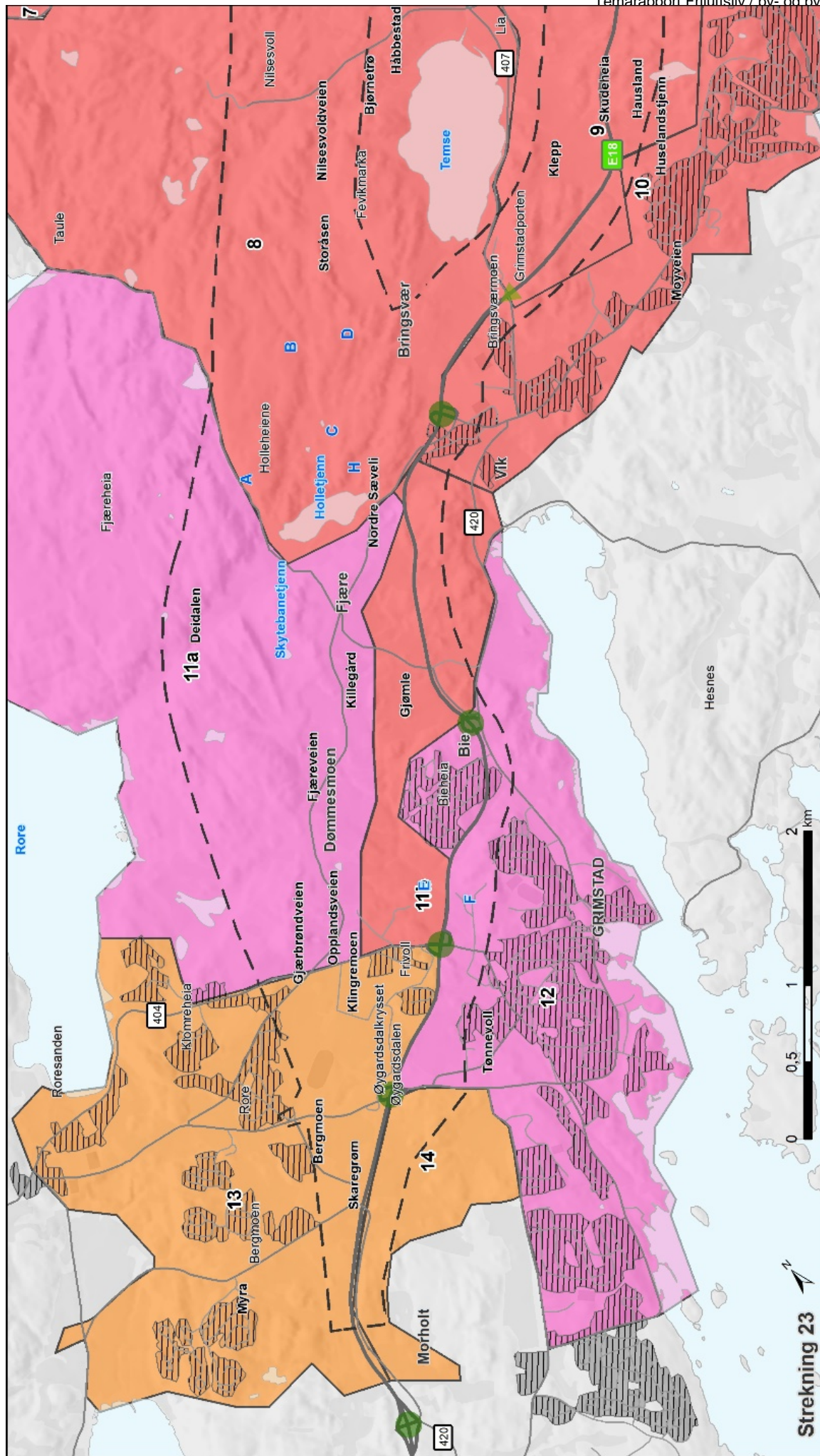
Tabell 40 Påvirkning og konsekvens strekning 22: Asdal – Temse, alt. 22c

Strekning 22: Asdal - Temse, alt. 22c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 5a Stampe- foss, Sørsvatn	A, B og C er like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Kulverter og underganger mellom friluftsområdene på hver side av E18 vil bli lengre enn i dag. Usikkerhet: Legges bredeutvidelsen på vestsiden av dagens vei, der det er lavere verdier vil de negative konsekvensene bli redusert.

Strekning 22: Asdal - Temse, alt. 22c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 5b Klodeborg, Høyåsen	A, B og C er like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens.
AG 6a Rannekleiv, Bjorbekk Vrengen	B og C er like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé. På strekningen vest for Rannekleiv (i delområde 7) vil det bli tunnel og dagsone vest for dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Omleggingen i tunnel vest for Rannekleiv vil medføre noe forbedrede forhold for noe av boligbebyggelsen på Rannekleiv. Usikkerhet: Hvis breddeutvidelse kommer på østsiden av dagens vei vil den komme nærmere Lunderød idrettsanlegg, Asdal skoler, lekeplasser og Øyestad kirkegård.
AG 6b Natvig, Nedenes	Berører ikke delområdet		0	Ubetydelig konsekvens. Omleggingen på en kortere strekning ved Rannekleiv og nytt krysningspunkt på bru over Nidelva (i delområde 7) medfører økt avstand til veien og dermed noe mindre belastning for bomiljøet på Rød.

Strekning 22: Asdal - Temse, alt. 22c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 7 Gjenne- stad, Øyestad, Rykene, Tings- tveit	Eksempelveilinja følger langs eksisterende trasé i dagsone. Ligger i ny trasé på en kortere strekning ved Rannekleiv. Nytt krysningpunkt på bru over Nidelva. Videre følger den langs dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens. Omlaggingen i forhold til dagens vei rett sør for Nidelva berører en mindre del av et jaktområde. Eksempelveilinja kommer nærmere en bade plass i Nidelva. Eksempelveilinja avskjærer noen turstier ved Tingstveitområdet.
AG 8 Temse, Brings- vær	Eksempelveilinja påvirker ikke delområdet		0	Ubetydelig konsekvens.
AG 9 Lia, Birke- tveit, Fevik- marka	Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé i stor grad med tunnel ved dagens tunnel (Grimstadporten), men med en utretting av kurvaturen ved Huselandstjenn. Kommer dermed noe nærmere dette tjernet.		(-)	Noe negativ konsekvens. Utretting av kurvaturen medfører kryssing av en lysløype på to steder. Lysløypa vil da krysses av både eksisterende og ny E18. Ytterligere noen turstier og veier blir avskåret. Nærvirkning til Huselandstjenn vil øke noe. Kulverter og underganger mellom friluftsområdene på hver side av E18 vil bli lengre enn i dag.

Strekning 22: Asdal - Temse, alt. 22c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 10 Fevik	Eksempelveilinja påvirker ikke delområdet	<p>Sterkt forringet</p> <p>Forringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	0	Ubetydelig konsekvens.

- Eksempelviolinjer i dagen
- Eksempelviolinjer i tunnel
- Planområdes avgrensing
- Fylkesgrense
- Kommunegrense

- Nytt, helt kryss
- Nytt, halvt kryss
- Påkobling eksisterende E18
- Dagens, helt kryss
- Dagens, halvt kryss

- Svært stor verdi
- Stor verdi
- Middels verdi
- Noe verdi
- Uten betydning
- Tettbebyggelse

Strækning 23

Friluftsliv, by og bygdeliv Verdivurdering

6.2.6 Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23a

Tabell 41 Påvirkning og konsekvens strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23a

Strekning 23: Grimstadporten - Øygårdsdalen, alt 23a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 8 Temse, Bringsvæ- r	Eksempelveilinja går i dagsone fra tunnelportalen ved Grimstadporten og vestover. Kryss i dagen ved Bringsvæ hvor den også krysser Vestlandske hovedveg. Videre inn i lang tunnel (ca 3600 m) fra Holleheiene.		(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Dagsonen vil komme tettere på gårdstunene på Bringsvæ enn dagens situasjon. Kryssplasseringen på Bringsvæ vil komme rett over Vestlandske hovedveg som er sykkelrute. Den vil gi større nærvirkning på Temseveien barnehage.</p> <p>Vil gi nærvirkning til friluftsliv knyttet til Holletjenn der det er fiske- og badeplasser og turstier.</p> <p>Dagsonene vil gi nærføring til og barrierevirkning for barn og unges nærområder og lekeområder på Bringsvæ.</p>
AG 10 Fevik	Eksempelveilinja tangerer delområdet ved Bringsvæmoen, men kommer inn på eksisterende trasé.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja går rett inn i tunnel ved Grimstadporten og påvirker ikke delområdet. Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet på Fjære skoler, idrettsbaner, Vikhallen og lekeplasser blir noe bedre.</p>
AG 11a Fjære- heia, Dømme smoen	Eksempelveilinja går i lang tunnel gjennom nesten hele delområdet. Søndre tunnelportal kommer ut ved Opplandsveien på Frivoll og krysser igjen Vestlandske hovedveg (Fjæreveien). Dagsonen kommer nær Grimstad travbane og gravlunden ved Grimstad kapell.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Bortsett fra kryssing av Vestlandske hovedveg berører ikke eksempelveilinja noen friluftsinnteresser da den går i tunnel.</p>

Strekning 23: Grimstadporten - Øygårdsdalen, alt 23a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 11b Frivoll, Vik	Eksempelveilinja berører ikke delområdet		0	Ubetydelig konsekvens. Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet på Fjære barnehage blir noe bedre.
AG 12 Grimstad sentrum	Eksempelveilinja berører ikke delområdet.		0	Ubetydelig konsekvens. Eksempelveilinja kommer noe lenger vekk fra Grimstad sentrum. Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet på Lekeplassene på Bieheia, Jappa skole, Fladefjell barnehage kan bli noe bedre.
AG 13 Rore, Berge- moen, Landvik	Linje A og C er like. Dagsonen kommer nær Grimstad travbane og gravlunden ved Grimstad kapell. Dagsonene legges over og i nærheten av mange bolighus og gårdsbebyggelse.		(- -)	Middels negativ konsekvens. Dagsonene vil gi nærføring til og barrierevirkning for barn og unges nærområder og lekeområder på Klomreheia, Rore, Klingremoene og Frivoll. Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet på Fjære barnehage blir noe bedre.

Strekning 23: Grimstadporten - Øygårdsdalen, alt 23a				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 14 Tønnevoll	Eksempellinje A, B og C er tilnærmet like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens.

6.2.7 Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23b

Tabell 42 Påvirkning og konsekvens strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23b

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 8 Temse, Bringsvær	Eksempelveilinja kommer i dagsone i delvis tosidige skjæringer og med fyllinger. Kryssområde ved Holletjennene.		(- -)	Middels negativ konsekvens. Gir nærvirkning til Vestlandske hovedveg som er sykkelrute. Eksempelveilinja krysser flere turstier. Både eksempelveilinja og kryssområdet vil gi nærvirkning til friluftsliv knyttet til Holletjenn der det er fiske- og badeplasser og turstier.
AG 10 Fevik	Eksempelveilinja berører ikke delområdet.		0	Ubetydelig konsekvens.

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 11a Fjæreheia, Dømmesmoen	Eksempelveilinja går i dagsone i dyp tosidig skjæring vest for Dømmesmoen. Kort tunnel, ca 300 meter under Bråstadheia og kort tunnel, ca 140 meter vest for Skytebanetjenn. Krysser lokalveien i Deidalen som er en mye brukt sykkelrute.		(--)	Stor negativ konsekvens. Dagsonen krysser noen av de mest attraktive turområdene i Grimstad. Både lysløype, turmål, tur- og ridestier vil bli delt av ny vei. De korte tunnelene ivaretar noen få turstier, men ikke alle og er av liten betydning, da tunnelportaler og lange dagsoner påvirker området negativt. Nytt trafikkbilde reduserer opplevelsen av ro og rekreasjon. Dagsonene vil gi nærføring til og barrierevirkning for barn og unges nærområder og lekeområder rundt Vestre Fjære, langs Fjæreveien og ved Dømmesmoen. Parken på Dømmesmoen brukes av folk i alle aldre.
AG 11b Frivoll, Vik	Eksempelveilinja berører ikke delområdet		0	Ubetydelig konsekvens.
AG 12 Grimstad sentrum	Eksempelveilinja berører ikke delområdet		0	Ubetydelig konsekvens.

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23b				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 13 Rore, Bergemoen, Landvik	Eksempelveilinja er det vestligste alternativet og går i dagsone over Bergemoen.		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Dagsonene vil gi nærføring til og barrierevirkning for barn og unges nærområder og lekeområder på Klomreheia, Rore, Klingremoene og Frivoll.</p> <p>Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet på Fjære barnehage blir noe bedre.</p> <p>Eksempelveilinja kommer nær Grimstad travbane.</p>
AG 14 Tønnevoll	<p>Eksempellinje A, B og C er tilnærmet like.</p> <p>Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé.</p>		0	Ubetydelig konsekvens.

6.2.8 Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23c

Tabell 43 Påvirkning og konsekvens strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23c

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 8 Temse, Bringsvør	Eksempelveilinja går i dagsone fra tunnelportalen ved Grimstadporten og vestover. Kryss i dagen ved Bringsvør hvor den også krysser Vestlandske hovedveg.		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Kryssplasseringen på Bringsvør vil komme rett over Vestlandske hovedveg som er sykkelrute.</p> <p>Vil gi nærvirkning til friluftsliv knyttet til Holletjenn der det er fiske- og badeplasser og turstier.</p> <p>Dagsonene vil gi nærføring til og barrierevirkning for barn og unges nærområder og lekeområder på Bringsvør.</p>
AG 10 Fevik	Eksempelveilinja berører ikke delområdet direkte. Ligger i stor grad i eksisterende trasé forbi delområdet, men dagsone ved Bringsvør kommer nordvest for dagens E18.		0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Eksempelveilinja kommer rett ut av tunnel ved Grimstadporten og påvirker ikke delområdet. Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet på Fjære skoler, idrettsbaner, Vikhallen og lekeplasser blir noe bedre.</p>
AG 11a Fjærehøia, Dømmesmoen	<p>En tunnel, ca 1450 m lang, forbi Dømmesmoen og en tunnel, ca 100 m lang, forbi Skytebanetjenn.</p> <p>Dagsoner ligger dypt i tosidige skjæringer. Krysser flere turstier og Deidalen som benyttes som sykkelrute.</p> <p>Tunnelportal i sør kommer ut ved boliger langs Opplandsveien.</p>		(- -)	<p>Middels negativ konsekvens.</p> <p>Barrierevirkning for friluftinteressene. Eksempelveilinja krysser viktige turstier.</p> <p>Visuell og støyeksponering ved skytebanen ved Skytebanetjenn.</p> <p>Dagsonene vil gi nærføring til og barrierevirkning for barn og unges nærområder og lekeområder rundt Vestre Fjære, langs Fjæreveien og langs Opplandsveien.</p> <p>Usikkerhet: Mulig støybelastning for Fjære kirkegård.</p>

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 11b Frivoll, Vik	Eksempelveilinja berører ikke delområdet.		0	Ubetydelig konsekvens. Eksempelveilinja kommer noe lenger vekk fra Frivoll og Vik. Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet for Fjære barnehage og noe boligbebyggelse blir noe bedre.
AG 12 Grimstad sentrum	Eksempelveilinja berører ikke delområdet		0	Ubetydelig konsekvens. Eksempelveilinja kommer noe lenger vekk fra Grimstad sentrum. Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet på Lekeplassene på Bieheia, Jappa skole, Fladefjell barnehage kan bli noe bedre.
AG 13 Rore, Berge- moen, Landvik	Linje A og C er like. Dagsonen kommer nær Grimstad travbane og gravlunden ved Grimstad kapell. Dagsonen legges over og i nærheten av mange bolighus og gårdsbebyggelse.		(- -)	Middels negativ konsekvens. Dagsonene vil gi nærføring til og barrierevirkning for barn og unges nærområder og lekeområder på Klomreheia, Rore, Klingremoene og Frivoll. Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet på Fjære barnehage blir noe bedre.

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23c				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 14 Tønnevoll	Eksempellinje A, B og C er tilnærmet like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé.		0	Ubetydelig konsekvens.

6.2.9 Strekning 23: Temse - Grimstad, alt.23d

Tabell 44 Påvirkning og konsekvens strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23d

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23d				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 8 Temse, Bringsværvær	Dagsone gjennom et naturområde med attraktive turstier. Kommer tett på Vestlandske hovedveg (Fjæreveien)		(- -)	Middels negativ konsekvens. Gir nærvirkning til Vestlandske hovedveg som er sykkelrute og Bjørkåsen som er et turmål for barnehage og lokalbefolkningen. Eksempelveilinja kommer nær og delvis over noen boliger og gårdsbebyggelsen langs Fjæreveien. Eksempelveilinja vil gi nærvirkning og barrierevirkning til friluftsliv knyttet til Holletjenn der det er fiske- og badeplasser og turstier.
AG 10 Fevik	Berøres ikke Eksempelveilinja kommer lenger vekk fra Fevik		0	Ubetydelig konsekvens. Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet på Fjære barnehage blir noe bedre.

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23d				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 11a Fjærehøia, Dømme smoen	Eksempelveilinja berører marginalt nordøstre del av delområdet		0	Ubetydelig konsekvens.
AG 11b Frivoll, Vik	D og E er tilnærmet like. Eksempelveilinja vil i stor grad følge dagens trasé fram til Sæveli. Nytt kryss på Bie. Fra Bieheia til Frivoll vil den ligge i løsmassetunnel.		0	Ubetydelig konsekvens. Dårligere situasjon for Fjære barnehage. Usikkerhet: Krysset på Bie kan komme over Fjære Barnehage. Usikkerhet rundt løsmassetunnel mellom Bieheia og Frivoll. Her kan det bli store inngrep i anleggsfasen .
AG 12 Grimstad sentrum	D og F er like. Eksempelveilinja vil i komme i lang tunnel Det vil bli fjelltunnel under av Bieheia.		0	Ubetydelig konsekvens. Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet ved Bieheia og Bie blir noe bedre. Usikkerhet: I prinsippet blir det fjelltunnel under fjell og løsmassetunnel under dyrkamark. Det er knyttet usikkerhet til om det er bolighus over noen strekninger med løsmassetunnel. Anleggsarbeidene vil bli svært omfattende.

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23d				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 13 Røre, Berge- moen, Landvik	Eksempelveilinja kommer i tunnel under Klingremoan.	Sterkt forringet Forringet Noe forringet Ubetydelig endring Forbedret	0	Ubetydelig konsekvens. Usikkerhet: I prinsippet blir det fjelltunnel under fjell og løsmassetunnel under dyrkamark. Det er knyttet usikkerhet til om det er bolighus over noen strekninger med løsmassetunnel. Anleggsarbeidene vil bli svært omfattende.
AG 14 Tønne- voll	Eksempellinje D, E og F er like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé. Utvidelse av dagens Øygardsdalkryss.	Sterkt forringet Forringet Noe forringet Ubetydelig endring Forbedret	0	Ubetydelig konsekvens.

6.2.10 Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23e

Tabell 45 Påvirkning og konsekvens strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23e

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23e				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 8 Temse, Brings- vær	E og F er like. Eksempelveilinja tangerer søndre del av delområdet med dagsone. Følger delvis langs dagens vei men med utbedring av kurvatur ved dagens kryss på Bringsværmoen. Eksempelveilinja krysser Vestlandske hovedveg på to steder.	Sterkt forringet Forringet Noe forringet Ubetydelig endring Forbedret	(-)	Noe negativ konsekvens. Dagsonen krysser Fjæreveien (Vestlandske hovedveg). Kryssutvidelse kan komme noe nærmere Fjære skoler, barnehage, Vik idrettsanlegg og lekeplasser.

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23e				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 10 Fevik	E og F er like Eksempelveilinja tangerer en liten del av delområdet. Følger delvis langs dagens vei, men med utbedring av kurvatur ved dagens kryss på Bringsværmoen.		0	Ubetydelig konsekvens. Usikkerhet: knyttet til nøyaktig plassering. Veien og /eller krysset kan komme noe nærmere skole, barnehage, lekeplasser og idrettsanlegg.
AG 11a Fjærehøia, Dømme smoen	Eksempelveilinja tangerer marginalt nordre del av delområdet, og da i dagsone langs eksisterende trasé.		0	Ubetydelig konsekvens.
AG 11b Frivoll, Vik	D og E er tilnærmet like. Eksempelveilinja vil i stor grad følge dagens trasé fram til Sæveli. Nytt kryss på Bie. Nytt kryss tett på eller over Fjære barnehage. Fra Bieheia til Frivoll vil den ligge i løsmassetunnel.		0	Ubetydelig konsekvens. Dårligere situasjon for Fjære barnehage. Usikkerhet: Krysset på Bie kan komme over Fjære Barnehage. Usikkerhet rundt løsmassetunnel mellom Bieheia og Frivoll. Her kan det bli store inngrep i anleggsfasen .

Strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23e				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 12 Grimstad sentrum	D og E er like. Eksempelveilinja vil komme i lang tunnel. Det vil bli fjelltunnel under Bieheia.		0	Ubetydelig konsekvens. Trafikkbelastningen på dagens E18 vil bli redusert og bidra til at lydbildet ved Bieheia og Bie blir noe bedre.
AG 13 Rore, Berge-moen, Landvik	Eksempelveilinja kommer i tunnel under Klingremoene.		0	Ubetydelig miljøskade. Usikkerhet: I prinsippet blir det fjelltunnel under fjell og løsmassetunnel under dyrkamark. Det er knyttet usikkerhet til om det er bolighus over noen strekninger med løsmassetunnel. Anleggsarbeidene vil bli svært omfattende.
AG 14 Tønne-voll	Eksempellinje D, E og F er like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé. Utvidelse av dagens Øygardsdalkryss.		0	Ubetydelig endring.

6.2.11 Strekning 23: Temse - Grimstad, alt.23f

Tabell 46 Påvirkning og konsekvens strekning 23: Temse - Grimstad, alt. 23f

Strekning 23: Grimstadporten - Øygårdsdalen, alt F				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 8 Temse, Bringsvæ- vær	E og F er like. Eksempelveilinja tangerer søndre del av delområdet med dagsone. Følger delvis langs dagens vei men med utbedring av kurvatur ved dagens kryss på Bringsværmoen. Eksempelveilinja krysser Vestlandske hovedveg på to steder.		(-)	Noe negativ konsekvens. Dagsonen krysser Fjæreveien (Vestlandske hovedveg). Kryssutvidelse kan komme noe nærmere Fjære skoler, barnehage, Vik idrettsanlegg og lekeplasser.
AG 10 Fevik	E og F er like Eksempelveilinja tangerer en liten del av delområdet. Følger delvis langs dagens vei, men med utbedring av kurvatur ved dagens kryss på Bringsværmoen.		0	Ubetydelig konsekvens. Usikkerhet: knyttet til nøyaktig plassering. Veien og /eller krysset kan komme noe nærmere skole, barnehage, lekeplasser og idrettsanlegg.
AG 11a Fjære- heia, Dømme smoen	Eksempelveilinja tangerer marginalt nordre del av delområdet, og da i dagsone langs eksisterende trasé.		0	Ubetydelig konsekvens.

Strekning 23: Grimstadporten - Øygårdsdalen, alt F				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 11b Frivoll, Vik	<p>Eksempelveilinja vil i stor grad følge dagens trasé. Nytt kryss på Bie. Nytt kryss tett på eller over Fjære barnehage.</p> <p>Eksempelveilinja kommer tettere på Fjære barnehage.</p>	<p>Sterkt forringet</p> <p>Foringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p> <p>Dårligere situasjon for Fjære barnehage.</p> <p>Usikkerhet: Krysset på Bie kan komme over Fjære Barnehage.</p>
AG 12 Grimstad sentrum	<p>Eksempelveilinja vil komme delvis i dagen og delvis i tunnel under Bieheia. Videre vil den krysse dagens E18 og legges øst for eksisterende trasé og deretter langs denne fram til Øygardsdalkrysset.</p>	<p>Sterkt forringet</p> <p>Foringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	(-)	<p>Noe negativ konsekvens.</p> <p>Foringelsen gjelder en mindre del av delområdet: Boligområdet på Bieheia blir redusert i areal. Flere boliger må saneres, Lekeplasser på Bieheia blir mindre attraktive for opphold og får dårligere lydbilde.</p> <p>Eksempelveilinja blir ny barriere i boligfelt på Bie.</p> <p>Eksempelveilinja kommer noe nærmere Jappa skole, Grimstad ungdomsskole og Fladefjell og Villa Matilde barnehager, Levermyr stadion og flere lekeplasser.</p> <p>Skadereduserende tiltak: Økt lengde på tunnelstrekning under Bieheia for å redusere de negative konsekvensene for boligområder med lekeplasser og uteområder.</p>
AG 13 Rore, Berge- moen, Landvik	<p>Eksempellinje D og F er like.</p> <p>Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé. Utvidelse av dagens kryss ved Frivoll.</p>	<p>Sterkt forringet</p> <p>Foringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	0	<p>Ubetydelig konsekvens.</p>

Strekning 23: Grimstadporten - Øygårdsdalen, alt F				
ID, navn	Beskrivelse av tiltaket	Påvirkning	Konsekvens	Forklaring/usikkerhet
AG 14 Tønnevoll	Eksempellinje D, E og F er like. Eksempelveilinja vil følge langs dagens trasé. Utvidelse av dagens Øygardsdalkryss.	<p>Sterkt forringet</p> <p>Forringet</p> <p>Noe forringet</p> <p>Ubetydelig endring</p> <p>Forbedret</p>	0	Ubetydelig konsekvens.

6.3 Påvirkning og konsekvens for kryssløsningene

Det gjøres oppmerksom på at tiltakets påvirkning, også når det gjelder kryssløsninger, er beskrevet og vurdert på bakgrunn av eksempeleinjer. I reguleringsplanen, som er neste planfase, vil kryssløsningene bli ytterligere optimalisert.

I den samfunnsøkonomiske analysen har det kommet fram 3 nye kombinasjonslinjer. De nye kombinasjonslinjene består av elementer fra eksempellinjene som er utredet i denne temarapporten. Det er også utredet kryssløsninger for disse eksempellinjene. Påvirkning og konsekvens av kombinasjonslinjene og kryssløsninger er utredet i en egen tilleggsutredning og det henvises til denne: *Dok-F-018 Tilleggsutredninger ikke-prissatte konsekvenser*.

6.3.1 Kryssløsninger på strekningen Dørdal - Tvedestrand

For Delstrekning 1 er det angitt ett nytt kryss til Gjerdemyra – kryss 53. Dette er lokalisert rett sør for dagens kryss ved Gjerde. Plasseringen slik den er angitt på kartet, vil få konsekvenser for bolig- og gårdsbebyggelsen ved Holtane som ligger lokalisert på begge sider av dagens E18. Arealbehovet vil tilsi at mange av disse boligene vil måtte rives og innløses som følge av kryssplasseringen. Antallet er usikkert, men omfatter i størrelsesorden +/- 15 boliger. Evt gjenstående boligeiendommer vil kunne bli utsatt for støy og visuelle påvirkning. **Ikke beslutningsrelevant da det er eneste alternativ for Gjerdemyra.**

For Delstrekning 2 er det angitt to nye kryss for avkjøring til Tangen Vest/Kil. (Det søndre krysset ligger i realiteten innenfor Delstrekning 3, men omtales her). Det nordre krysset – kryss 24, er lokalisert ved Hegland. Plasseringen slik den er angitt på kartet, vil få konsekvenser for bolig- og gårdsbebyggelsen ved Hegland som ligger lokalisert ved Heglandveien og som er den innerste bebyggelsen langs denne veien. Arealbehovet vil tilsi at mange av disse boligene vil måtte rives og innløses som følge av kryssplasseringen. Antallet er usikkert, men omfatter i størrelsesorden +/- 10 boliger. Evt gjenstående boligeiendommer vil kunne bli utsatt for støy og visuelle påvirkning. Det søndre krysset - kryss 29, er lokalisert ved Vottåsen. Plasseringen slik den er angitt på kartet, vil få konsekvenser for bolig- og gårdsbebyggelsen ved Dalbråten/Nygård. Arealbehovet vil tilsi at

mange av disse boligene vil måtte rives og innløses som følge av kryssplasseringen. Antallet er usikkert, men omfatter i størrelsesorden +/- 10 boliger. Evt gjenstående boligeiendommer vil kunne bli utsatt for støy og visuelle påvirkning, samt at tilkomst til Lona med bade- og fiskeplasser i større grad berøres. **Søndre kryss (kryss nr. 29) har mest negative konsekvenser for tema friluftsliv / by- og bygdeliv på denne delstrekningen.**

For Delstrekning 3 er det angitt ett nytt kryss for avkjøring til Brokelandsheia – kryss 37. Krysset er lokalisert ved dagens avkjøring til Brokelandsheia. Plasseringen slik den er angitt på kartet vil i liten grad påvirke friluftsliv / by- og bygdelivsverdier, da dette er å forstå som en utbedring av dagens kryssløsning. **Ikke beslutningsrelevant da det er eneste alternativ for Brokelandsheia.**

For Delstrekning 4 er det angitt fem nye kryss, ett til Moland og fire til Vinterkjær.

- Kryss 41 til Moland: Krysset er lokalisert ved dagens avkjøring til Moland. Plasseringen slik den er angitt på kartet vil i liten grad påvirke friluftsliv / by- og bygdelivsverdier, da dette er å forstå som en utbedring av dagens kryssløsning. **Ikke beslutningsrelevant da det er eneste alternativ for Moland.**
- Kryss 44 til Vinterkjær: Krysset er lokalisert ved Langhøl på Fv. 416 og i et området med tilgang til Langhøl øst og en øy som er attraktiv i friluftslivssammenheng. Krysset kan bidra til å redusere adkomstmuligheter til Langhøl østfra og/eller forårsake omvei. Det vil trolig bli godt synlig fra turmålet Langhølnuten. **Kryss nr. 44 har mest negative konsekvenser for tema friluftsliv / by- og bygdeliv for Vinterkjær.**
- Kryss 43 til Vinterkjær: Krysset er lokalisert ved Kroktjenna på Fv. 416 og i et området nær vann og traktorveier. Det er knyttet usikkerhet til friluftslivsinteressene i området. **Kryss nr. 43 rangeres likt som kryss 46 for Vinterkjær.**
- Kryss 46 til Vinterkjær: Krysset er lokalisert ved Sotningskleiv og i et området nær traktorveier. Det er knyttet usikkerhet til friluftslivsinteressene i området. **Kryss nr. 46 rangeres likt som kryss 43 for Vinterkjær.**
- Kryss 42 til Vinterkjær: Krysset er lokalisert ved dagens avkjøring til Vinterkjær. Plasseringen slik den er angitt på kartet vil i liten grad påvirke friluftsliv / by- og bygdelivsverdier, da dette er å forstå som en utbedring av dagens kryssløsning. **Kryss nr. 42 er det beste alternativet for Vinterkjær.**

På Delstrekning 5 er det ingen nye kryss.

6.3.2 Kryssløsninger på strekningen Arendal - Grimstad

For Delstrekning 21 er det angitt ett nytt kryss til Arendal – kryss 4. Dette er lokalisert i Heidalen. Plasseringen slik den er angitt på kartet, vil få konsekvenser for boligbebyggelsen ved Heidalen som ligger lokalisert på begge sider av dagens E18. Arealbehovet vil tilsi at mange av disse boligene vil måtte rives og innløses som følge av kryssplasseringen. Antallet er meget usikkert. Evt gjenstående boligeiendommer vil kunne bli utsatt for støy og visuell påvirkning, boligveier og adkomst til boligområder vil kunne endres. Krysset vil kunne virke negativt inn på Arendal kirkegård ved sin nærføring. **Ikke beslutningsrelevant da det er eneste alternativ for Arendal.**

På Delstrekning 22 er det ikke angitt nye hele kryssløsninger.

På Delstrekning 23 er det angitt tre nye kryss til Grimstad:

- **Kryss 55 Bringsvæرها:** Dette er lokalisert nord for Holltretjernene. Berører ingen viktige verdier for tema friluftsliv / by- og bygdlev slik det ligger nå. **Kryss nr. 55 er det beste alternativet for Delstrekning 23.**
- **Kryss 15 Vik:** Dette er lokalisert ved Bringsvær. Plasseringen slik den er angitt på kartet, vil få konsekvenser for bolig- og gårdsbebyggelsen ved Bringsvær som ligger lokalisert nord for dagens E18. Arealbehovet vil tilsi at mange av disse boligene vil måtte rives og innløses som følge av kryssplasseringen. Antallet er usikkert, men omfatter i størrelsesorden +/- 25 boliger. Evt gjenstående boligeiendommer vil kunne bli utsatt for støy og visuell påvirkning. Det er flere veier fra Bringsvær som fører ut til Fevikmarka. Nærhet til skoler og barnehager er uheldig for disse. **Kryss nr. 15 er det alternativet med mest negative konsekvenser for Delstrekning 23.**
- **Kryss 17 Bie:** Dette er lokalisert nord for Bie. Plasseringen slik den er angitt på kartet, vil få konsekvenser for bolig- og gårdsbebyggelsen i området. Arealbehovet vil tilsi at mange av disse boligene vil måtte rives og innløses som følge av kryssplasseringen. Antallet er usikkert, men omfatter i størrelsesorden +/-5 boliger. Evt gjenstående boligeiendommer vil kunne bli utsatt for støy og visuell påvirkning. Nærhet til og kanskje sanering av Fjære barnehage er negativt. **Kryss nr. 17 er det alternativet med nest mest negative konsekvenser for Delstrekning 23.**

7 Samlet konsekvensutredning

7.1 Sammenstilling av konsekvens for delstrekning Dørdal – Tvedestrand

7.1.1 Sammenstilling av konsekvens for hver strekning

Tabell 47 Sammenstilling av konsekvens, strekning 1: Dørdal- Grøtvann

STREKNING 1: DØRDAL - GRØTVANN											
ID	Delområde navn	Ref-alt	A	B	C	D	E	F	G	H	I
DT 01	Dørdal	0	(-)	(+)							
DT 02	Bakkevannet	0	0	0							
DT 03	Postvegen	0	(--)	(--)							
DT 04	Landsverk, Hullvann	0	(-)	(-)							
DT 05	Farsjø, Gjerdevann, Grøtvann Tisjø, Brei-ungen, Tyvann	0	(-)	(-)							
	Avveining	0	Påvirkningen på delområde 2, 3, 4 og 5 er tilnærmet like i begge alternativene og vurderingene her er derfor ikke beslutningsrelevante for rangeringen. Påvirkningen på Bakkevannet innenfor delområde 1 Dørdal som et sammenhengende friluftsmiljø og konsekvensen for bebyggelsen i nord (Bakkegrenda) er tillagt størst vekt i vurderingen.								
	Samlet vurdering	0	Noe negativ	Ubetydlig							
	Rangering		2	1							
	Forklaring til rangering		Ubetydelig til noe forbedring for Bakkegrenda. Vil berøre og splitte Bakkevannet.	Noe forbedring for Bakkegrenda. Vil i mindre grad berøre Bakkevannet.							

Tabell 48 Sammenstilling av konsekvens, strekning 2: Grøtvann – Tangen Vest

STREKNING 2: GRØTVANN – TANGEN VEST											
ID	Delområde navn	Ref- alt	A	B	C	D	E	F	G	H	I
DT 05	Farsjø, Gjerdevann, Grøtvann, Tisjø, Breiungen, Tyvann	0	(-)	(-)	(--)	(-)					
DT 06	Tangen Vest, Kil	0	(+)	(+)	(-)	0					
DT 07	Fikkjebakke	0	0	0	0	0					
DT 08	Vestre Slettefjell	0	0	0	0	(-)					
	Avveining		Påvirkning på bygdesamfunn/ tettsteder er tillagt størst vekt i vurderingen								
	Samlet vurdering		Ubetrydelig	Noe Negativ	Middels negativ	Noe Negativ					
	Rangering		1	2	4	3					
	Forklaring til rangering		Legges på baksiden av Åsen som skjermer veianlegget fra tettstedet Sannidal. Nærføring til enkeltstående gårdsbruk. Minst negativ konsekvens for bygdesamfunn/ tettsteder enn øvrige alternativer	Legges på fremsiden av Åsen. Nærføring til spredt boligbebyggelse, men mindre negativ konsekvens for bygdesamfunn/ tettsteder enn alternativ C og D.	Bygdesamfunn ved Heglandsveien blir inneklemt mellom dagens E18 og framtidig E18. Vil kunne påvirke lydbilde og opplevelse smiljø ved Sannidal bygdetun og Sannidal kirkegård (to miljøer som vanskelig kan erstattes).	Bygdesamfunn ved Heglandsveien blir delvis inneklemt mellom dagens E18 og framtidig E18. Nærføring til Miljøgården (et miljø som delvis kan erstattes). Bryter Gamle Sørlandske som forbinder bygda/bygder.					

Tabell 49 Sammenstilling av konsekvens, strekning 3: Tangen Vest – Skorstøl

STREKNING 3: TANGEN VEST - SKORSTØL											
ID	Delområde / navn	Ref-alt	A	B	C	D	E	F	G	H	I
DT 08	Vestre Slettefjell	0	(-)	(-)	0						
DT 09	Østeholtheia	0	0	0	(--)						
DT 10	Holtefjorden, Øygardsheia, Svart.	0	0	(-)	(--)						
DT 11	Gjerstad vannet, Sundebru/ Sundåsen	0	(--)	(-)	0						
DT 12	Brokelandsheia sentrum	0	0	0	0						
DT 13	Fiane	0	0	0	(+)						
DT 14	Brokelandsheia	0	0	0	0						
DT 15	Skjerkholt, Moland	0	0	0	(-)						
	Avveining		Påvirkningen på delområde 8, 9, 12, 13, 14 og 15 er like i alternativ A og B og vurderingene her er derfor ikke beslutningsrelevante for rangeringen mellom A og B.								
			Påvirkningen på de store, sammenhengende, og delvis upåvirkta utmarksområdene innenfor delområde 9, 10 og 11 er tillagt størst vekt i vurderingen. Disse utmarksområdene er delt i 3, men utgjør mer eller mindre sammenhengende områder uten klare grenseskiller. Eksempelvis plassering fra der A og B skiller lag ved gamle Sørlandske, fram til Holtefjorden er ulike og denne strekningen vektlegges.								
	Samlet vurdering		Noe Negativ	Noe Negativ	Middels negativ						
	Rangering		1	2	3						
	Forklaring til rangering		Påvirker i liten grad et stort og sammenhengende nærturterreng. Alternativ A er noe bedre for tettstedet Holte da linja kommer noe lenger vekk fra bebyggelsen i tettstedet og fordi det blir noe mindre fragmentering av området mellom Holte og E18. Forskjellene mellom A og B er marginale.	Påvirker i liten grad et stort og sammenhengende nærturterreng. Alternativ B er noe dårligere for Holte da linja kommer litt nærmere bebyggelsen. Bebyggelsen langs Bjørndalen vil bli liggende klemte mellom eksist. og ny E18. B anses som marginalt dårligere enn A.	Punkterer og påvirker et stort og sammenhengende nærturterreng med store friluftsverdier på land og til vanns. Betydelig endring av lydbildet på hele strekning en. Stor endring i forhold til dagens situasjon						

Tabell 50 Sammenstilling av konsekvens, strekning 4: Skorstøl – Lindland

STREKNING 4: SKORSTØL - LINDLAND											
ID	Delområde/ navn	Refalt	A	B	C	D	E	F	G	H	I
DT 15	Skjerkholt, Moland	0	(--)	(--)	(-)	(-)	(--)	(--)	(-)	(-)	(--)
DT 16	Søndeled, Akland	0	0	0	0	0	0	0	0	(+)	0
	Avveining	0	Påvirkningen av det store, sammenhengende og delvis upåvirkede utmarksområdet vest for dagens E18 er tillagt størst vekt i vurderingen. Dermed andre friluftsområder øst for dagens E18.								
	Samlet vurdering	0	Middels negativ	Middels negativ	Noe Negativ	Noe Negativ	Middels negativ	Middels negativ	Noe Negativ	Ubetydelig	Middels negativ
	Rangering		7	9	4	2	8	5	2	1	5
	Forklaring til rangering		I stor grad sammenfallende med E. Ikke tett på folks nærturtereng i område ved Fjærbuheia.	Utgjør en strekning på om lag 7 km vest for dagens E18 som legges i delvis uberørt terreng med store friluftsinnteser. Stor påvirkning for Molandsvann og områdene sørover.	Utgjør en strekning på om lag 5 km vest for dagens E18 som legges i delvis uberørt terreng med store friluftsinnteser. Stor påvirkning for Molandsvann men mindre påvirkning sørover.	Berører i liten grad det store, sammenhengende og delvis upåvirkede utmarksområdet vest for dagens E18, men noe barrierevirking. Påvirker ikke områder øst for dagens E18 av betydning	Utgjør en strekning på om lag 7 km som legges i delvis uberørt terreng med store friluftsinnteser. Mindre påvirkning for Molandsvann enn alternativ B. Tett på folks nærturtereng i område ved Fjærbuheia.	Berører i liten grad området vest for dagens E18. Påvirker friluftsområdet og nærturtereng for beboere i Søndeled og omegn øst for dagens E18 som utgjør ca 3,5 km i delvis uberørt terreng.	Berører ikke området vest for dagens E18 men påvirker friluftsområdet og nærturtereng for beboere i Søndeled og omegn øst for dagens E18. Området er i dag påvirket av høyspentledning og dagens E18	Berører ikke det store, sammenhengende og delvis upåvirkede utmarksområdet vest for dagens E18. Vurdert som beste alternativ da det gir bedre forhold fot Søndeled.	I stor grad sammenfallende med alternativ F. Rangeres likt

Tabell 51 Sammenstilling av konsekvens, strekning 5: Lindland – Tvedestrand

STREKNING 5: LINDLAND - TVEDESTRAND											
ID	Delområde/ navn	Ref- alt	A	B	C	D	E	F	G	H	I
D T 15	Skjerkholt Moland	0	(--)	(--)	(-)	(-)	(-)				
D T 17	Songe	0	(+)	(+)	(+)	(-)	(-)				
D T 18	Lundeheian e Høgås Ljøstad	0	(--)	(--)	(---)	(---)	(--)				
	Avveining		Eksempellinje A og B går gjennom et stort, uavbrutt skogsområde med til dels store friluftsverdier. Samlet sett er B marginalt bedre enn A fordi den legger seg langs en høyspenttrasé, og er mindre inngripende, men lokalt dårligere for områder ved Skjerkholtgårdene. Hensynet til Skjerkholtgårdene er tillagt størst vekt ved sammenligning mellom A og B.		Eksempellinje C, D og E berører Åsvannet med særskilt stor verdi, men også andre områder med til dels store friluftsverdier tilknyttet tettstedene. Eksempellinjene C, D og E blir større barrierer for tilgangen til nære turområder for lokalbefolkningen mellom Røysland i nord til Fosstveit i sør. Verdiene langs C, D og E er derfor tillagt størst vekt ved den samlede vurderingen. Det er knyttet usikkerhet til hvorvidt Åsvannet (lokalt område) skal tillegges så stor verdi, sammenlignet med de mange andre verdiene i Delområde 18. Selv om alternativ A og B er rangert høyest med middels negativ konsekvens, er konsekvensen betydelig for enkeltområder.						
			De to vestre eksempelveilinjene A og B rangeres først opp mot de tre østre eksempelveilinjene C, D og E. Store sammenhengende friluftslivsområder blir delt av A og B. Det som likevel er avgjørende i den samlede vurderingen, er at alternativ A og B gir bedre forhold for flere av bomiljøene i delområdet, og minst negative konsekvenser for bomiljøene i Bordalen, Lindal, Fjellstad, Grændsen og minst negative konsekvenser for friluftsliv knyttet til Åsvannet.								
	Samlet vurdering		Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Stor negativ	Middels negativ				
	Rangering		1	2	4	5	3				
	Forklaring til rangering		Påvirker ikke Åsvannet. Påvirker ikke Skjerkholtgårdene eller bygdemiljøene mellom Røysland og Fosstveit. Berører dog store friluftslivsområder	Påvirker ikke Åsvannet. Nærføring til Skjerkholtgårdene og vil påvirke et bygdemiljø visuelt hvor det drives gårds- turisme og er aktivt bygdemiljø. Påvirker ikke bygdemiljøene mellom Røysland og Fosstveit. Berører dog store friluftslivsområder	Åsvannet med bade-plasser og møteplasser splittes visuelt ved framføring av bru. Noe bedre enn fylling som i alternativ D. Barriere for tilgang til nære turområder for lokalbefolkningen	Åsvannet med bade-plasser og møteplasser splittes av fylling. Bomiljø er i Bordalen/ Lindalen blir berørt. Barriere for tilgang til nære turområder for lokalbefolkningen.	Åsvannet med bade-plasser og møteplasser forstyrres av ny linje, men den fysiske vei plasseringen kommer noe lenger vekk enn C og D. Bomiljø er i Bordalen/ Lindalen blir berørt. Forstyrer miljøet ved Skjerkholtgårdene, men i mindre grad enn alternativ B. Barriere for tilgang til nære turområder for lokalbefolkningen				

Tabell 52 Strekninger med høyest rangering for delstrekning Dørdal – Tvedestrand

TEMA Friluftsliv / by- og bygdsliv		
Strekning nr.	Strekning navn	Eks. linje
Strekning 1	Dørdal - Grøtvann	B
Strekning 2	Grøtvann – Tangen Vest	A
Strekning 3	Tangen Vest - Skorstøl	A
Strekning 4	Skorstøl - Lindland	H
Strekning 5	Lindland – Tvedestrand	A
Forklaring: For Strekning 4 vil strekningen i eksempellinje G sør Aspelund være bedre enn eksempellinje H fordi den ligger langs eksisterende E18 der det allerede er utbygd, men den totale strekningen mellom Skorstøl-Lindland vil være best i eksempellinje H.		

7.2 Sammenstilling av konsekvens for delstrekning Arendal – Grimstad

7.2.1 Sammenstilling av konsekvens for hver strekning

Tabell 53 Sammenstilling av konsekvens for strekning 21: Arendal – Asdal

STREKNING 21: ARENDAL - ASDAL								
ID	Delområde/ navn	Ref alt	A	B	C	D	E	F
AG 01	Arendal sentrum		(-)	(-)				
AG 02	Heidalen, Myra, Bråstad		0	0				
AG 03	Åsbieskogen, Biejordene		0	0				
AG 04	Stoa og Kloder-borg pukkverk		0	0				
AG 5a	Stampefoss, Sørsvatn		0	0				
	Avveining		Likeverdige alternativer. Begge følger langs dagens trasé.					
	Samlet vurdering		Ubetydlig	Ubetydlig				
	Rangering		1	1				
	Forklaring til rangering		A og B er like	A og B er like				

Tabell 54 Sammenstilling av konsekvens for strekning 22: Asdal – Temse

STREKNING 22: ASDAL - TEMSE								
ID	Delområde navn	Ref alt	A	B	C	D	E	F
AG 5a	Stampefoss, Sørsvatn	0	0	0	0			
AG 5b	Kloderborg, Høyåsen	0	0	0	0			
AG 6a	Rannekleiv, Bjorbekk Vrengen	0	0	0	0			
AG 6b	Natvig, Nedenes	0	0	0	0			
AG 7	Gjennestad, Øyestad, Rykene, Tingstveit	0	(---)	(--)	0			
AG 8	Temse, Bringsvær	0	(--)	(--)	0			
AG 9	Lia, Birketveit, Fevikmarka	0	0	0	(-)			
AG 10	Fevik	0	0	0	0			
	Avveining							
	Samlet vurdering		Middels negativ	Noe Negativ	Ubetydlig			
	Rangering		3	2	1			
	Forklaring til rangering		Nærvirkning til friluftslivsområder, flere gårdsbruk, bygdelivet på Helle og Sjur Nerstens vei, Vestlandske hovedveg	Påvirker mindre bebygde områder enn A. Påvirker noe jaktområder.	Følger langs eksisterende E18. Inngrepene vil skje i allerede påvirkete områder. Økt nærvirkning til Huselandstjenn			

Tabell 55 Sammenstilling av konsekvens for strekning 23: Temse - Grimstad

STREKNING 23: TEMSE - GRIMSTAD								
ID	Delområde navn	Ref-alt	A	B	C	D	E	F
AG 8	Temse, Bringsvær	0	(-)	(--)	(--)	(--)	(-)	(-)
AG 10	Fevik	0	0	0	0	0	0	0
AG 11a	Fjæreheia, Dømmesmoen	0	0	(---)	(--)	0	0	0
AG 11b	Frivoll, Vik	0	0	0	0	0	0	0
AG 12	Grimstad sentrum	0	0	0	0	0	0	(-)
AG 13	Røre, Bergemoen, Landvik	0	(--)	(--)	(--)	0	0	0
AG 14	Tønnevoll	0	0	0	0	0	0	0
	Avveining							
	Samlet vurdering		Noe negativ	Stor negativ	Middels negativ	Noe negativ	Ubetydelig	Noe negativ
	Rangering		4	6	5	2	1	3
	Forklaring til rangering		Lang tunnel. Dagsone ne berører gårdsbebyggelse på Bringsvær og gårds-/boligbebyggelse på Berge. Ny E18 skaper ytterligere barriere i tillegg til de som finns i dag.	Lengst dagsone. Korte tunneler. Kommer tett på mange attraktive FBB-områder med høy bruksintensitet. Ny E18 skaper ytterligere barriere i tillegg til de som finns i dag. Kraftig barriererivning av alle alternativene.	Lange dagsoner og middels lange tunnelstrekninger. Ny E18 skaper ytterligere barriererivning i tillegg til de som finnes fra før. Kraftig barriererivning, men noe mindre enn B.	Dagsonen går i natur- og tur-områder i nord. Lang tunnel.	Dagsonen går langs eksisterende E18. Alternativet gir minst barriererivning, støy og arealbeslag av samtlige alternativer. Lang tunnel.	En kort tunnelstrekning Lange dagsoner langs eksisterende E18. Barriererivningen er mindre enn i alt. A, B og C fordi linja stort sett følger langs dagens E18.

Tabell 56 Strekninger med høyest rangering for delstrekning Arendal - Grimstad

TEMA Friluftsliv / by- og bygdeliv		
Strekning nr.	Strekning navn	Eks. linje
Strekning 21	Arendal - Asdal	A /B
Strekning 22	Asdal- Temse	C
Strekning 23	Temse – Grimstad	E
<p>Forklaring:</p> <p>På Strekning 21 har de to eksempellinjene tilnærmet like konsekvenser.</p> <p>På Strekning 22 vil inngrepene skje i allerede påvirkete områder.</p> <p>På Strekning 23 går alle eksempellinjene gjennom områder med store og svært store verdier. Lange tunnelstrekninger berører minst områder, altså A, D og E. Eksempellinje E har en kombinasjon av lang tunnelstrekning og dagsoner som ligger i allerede påvirkete områder og gir dermed minst negative konsekvenser for delstrekningen.</p>		

7.3 Nasjonale mål

Den statlige friluftslivspolitikken har følgende nasjonale mål:

- Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle.
- Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge.

7.4 Oppfølging av planprogram

Konsekvenser er utredet i henhold til planprogram fastsatt av det interkommunale planstyret 23.02.2019.

Vedtatt planprogram fastslår at følgende skal utredes for tema Friluftsliv / by- og bygdeliv og inngå i vurderingen av tiltakets konsekvenser:

- Barn og unges interesser; skoler, barnehager, lekeplasser og aktivitetsområder
- Friluftslivsområder
- Utearealer som er allment tilgjengelige
- Forbindelseslinjer for myke trafikanter
- Lydbilde
- Skadereduserende tiltak for friluftsliv / by- og bygdeliv; barrierevirkning, skjermingstiltak, erstatningsarealer

Krav i planprogrammet og hvordan kravene er svart ut, jfr. Planprogrammets kap 6.4.2:

- Barn og unges interesser
 - Barn og unge skal bli hørt
 - Barn og unges representanter i kommunene ble invitert til eget dialogmøte, avholdt 17. september 2018 på Brokelandsheia. Representanter som ikke deltok, ble kontaktet i etterkant og ga sine innspill pr. e-post
 - FAU-representantene ved berørte skoler ble invitert i dialogmøter, avholdt i respektive kommuner i perioden 19.-23. november 2018
 - Det ble sendt e-post til ytterligere FAU-representanter og barnas bystyre i Arendal og bedt om innspill til foreliggende korridorer i desember 2018
 - Det ble sendt e-post til rektorer og ledere ved berørte skoler og barnehager og bedt om

innspill til foreliggende korridorer i januar 2019

- I medvirkningsportalen har det kommet inn et stort antall innspill vedrørende barn og unges bruk av områder, som har økt kunnskapsgrunnlaget i utredningen og som er blitt kommentert i konsekvensutredningen

- Utearealer som er allment tilgjengelige
 - Konsekvensutredningen belyser hvilke virkninger tiltaket har for brukere av områder som blir påvirket av tiltaket
 - Områdenes bruk er registrert og virkningene er beskrevet
- Friluftslivsområder
 - Muligheter for å skåne friluftslivsområder forbi Dømmesmoen/Fjære/Frivoll med hjelp av tunnelløsning er utredet
 - Tverrfaglig samarbeidsmøter for å vurdere ulike løsninger er gjennomført
- Forbindelseslinjer for myke trafikanter
 - Barrierevirkninger er vurdert
- Støy som del av lydbilde
 - Endringer av den helhetlige opplevelsen av ulike lyder på en lokalitet er beskrevet.
 - Det er ikke foretatt vurdering på bakgrunn av støyutredninger. Støyberegninger og tiltak i forbindelse med støy ivaretas av prissatte konsekvenser
- Skadereduserende tiltak
 - Vurdering av ulike tiltak for å redusere de negative konsekvensene er vurdert
- Utredningsbehov
 - Kunnskapsgrunnlaget er supplert med helikopterbefaring og feltbefaring på enkelte lokaliteter med konfliktpotensial.
 - Det er utarbeidet registreringskart og verdikart med beskrivelser av lokaliteter.
 - Skadereduserende tiltak er beskrevet.
- Få fram de miljømessige virkningene av prosjektet for Friluftsliv / by- og bygdlev.
 - Det er foretatt en systematisk gjennomgang av verdi, påvirkning og konsekvens
 - Fagutrederne har bidratt i det tverrfaglige arbeidet med optimalisering av veitraséer for i størst mulig grad å unngå konflikter med miljø og samfunn. I de tilfeller det ikke har vært mulig er det foreslått skadereduserende tiltak

7.5 Usikkerhet

Det er i konsekvensutredningen usikkerhet knyttet til veianleggets endelige plassering og utforming, da dette er en kommunedelplanfase. Dette gjelder både plassering av selve veitraséen, hvor og hvor lange tunnelene og bruene vil bli, kryssene plassering og arealomfang. Konsekvensutredningen er basert på eksempellinjer som vil bli justert i de neste fasene. Justeringer i den endelige prosjekteringen av veianlegget kan få betydning for hvor store konsekvensene for friluftsliv / by- og bygdlev faktisk vil bli.

Det er ukjent hvor eventuelle erstatningsområder kan komme. Dette være seg friområder; for eksempel lysløyper eller badeplasser, skoler eller barnehagers uteaktivitetsområder, lekeplasser nær boligbebyggelse etc.

Friluftsliv i form av jakt- og fiske er beskrevet generelt på bakgrunn av eksisterende kunnskapsgrunnlag. Det er ikke innhentet opplysninger fra jeger- og fiskeforeninger eller tilsvarende ut over det som har innkommet av innspill i medvirkningsportalen.

Det er gjort en vurdering av lydbildet der eksempelveilinja kommer nærmere boligbebyggelse, lekeplasser, skoler, barnehager og områder som benyttes i friluftslivssammenheng. Lydbildet er vurdert ut fra eksempellinjenes plassering og med følgende forutsetninger:

- Der det ligger terrengformer mellom veien og de ulike lokalitetene vil det bli en naturlig støyskjerming
- Der terrenget er åpent bærer lyden langt
- Der veien kommer i dyp tosidig skjæring vil den gi mindre støy enn der den kommer på terreng eller på bru
- Der veien kommer gjennom ubebygde områder vil lydbildet endres og påvirke opplevelsen
- Det blir etablert støyskjermingstiltak mot bebyggelse

Fagutrederne anser kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig og at det ikke er behov for tilleggsutredninger for å dokumentere bredden i økosystemtjenestene som gjelder friluftsliv / by- og bygdeliv, herunder opplevelsestjenester.

7.5.1 Vurdering av usikkerhet for delstrekningen Dørdal – Tvedestrand

- Strekning 1 Dørdal-Grøtvann
Eksempellinje A: Det knyttes usikkerhet til omfang av veiomlegging mht gamle Sørlandske hovedveg ved Bakkevann. Høyden og lengden på brua over Bakkevannet avgjør hvor stor den fysiske barrierevirkningen blir.
Eksempellinje A og B: Konsekvensgraden for delområdet avhenger av hvor godt man klarer å reetablere Postvegen på den strekningen som blir berørt.
- Strekning 2 Tangen Vest – Skorstøl
Eksempellinje A og B: Utøvelse av jakt i området er ikke utfyllende dokumentert, men basert på innspill fra lokalbefolkningen.

7.5.2 Vurdering av usikkerhet for delstrekningen Arendal - Grimstad

- Strekning 22 Asdal – Temse
Eksempellinje C (delvis A og B): Ny E18 kommer langs dagens trasé. Det er uvisst hvilken siden av eksisterende E18 veien kommer på. Konsekvensene vil bli mest negativ for den siden som breddeutvidelsen kommer på, da veianlegget kommer nærmere lokaliteter langs veien.
- Strekning 23 Temse – Grimstad
Eksempellinje D og E: Tunnelstrekning under store deler av delstrekningen vil komme i både fjelltunnel og løsmassetunnel. Det er knyttet usikkerhet til grunnforholdene, som er avgjørende for om det blir fjell- eller løsmassetunnel. Eksempelveilinja er i prinsippet planlagt med løsmassetunnel der det er dyrka mark og fjelltunnel under Bieheia og Frivoll der det er bebyggelse. Usikkerheten er knyttet til utbredelsen av løsmasser.

7.6 Konsekvenser i anleggsperioden

Det er utarbeidet en egen temarapport om anleggsgjennomføring; Riggområder og massehåndtering. Et eget miljøprogram følger opp målsettinger i anleggsperioden.

Pr. i dag er det for liten kunnskap om hvordan anleggsfasen vil være, men det vil være svært viktig å opptre så arealminimerende som mulig slik at inngrepene blir så få og små som mulig.

Rigg- og driftsområder bør legges der det allerede er gjort inngrep slik at ubebygde områder ikke blir berørt.

Massedeponier og anleggsveier er ikke lokalisert i denne fasen. Massedeponier legges slik at de ikke reduserer kvaliteten på folks bruksområder. Dersom det er aktuelt å anlegge friluftsområder som erstatningsområder kan det være aktuelt å benytte masser i denne sammenheng. Det må da tidlig avklares hvor erstatningsområdene skal etableres og hvordan massene kan benyttes.

7.7 Skadereduserende tiltak

Gjennom hele planprosessen har det vært jevnlig vært jobbet tett tverrfaglig for å redusere de negative konsekvensene av en ny E18. For å unngå de verste konsekvensene er noen linjer blitt silt ut eller flyttet. Dette gjelder f.eks. en veilinje på fylling over Bakkevann i Bamble som er silt vekk, en daglinje forbi Abel/Sunde skoler som er flyttet lenger øst for å unngå å berører skolens uteområder, og daglinjer over Dømmesmoen som er silt vekk pga. konflikter med en rekke friluftslivstilbud.

De skadereduserende tiltakene er generelle fordi dette er et kommunedelplannivå og usikkerhet rundt endelig plassering av veilinja er stor.

En ny fire felts motorvei vil medføre barrierevirkning. Veien kan avskjære folks tilgang til rekreasjonsarealer, kutte snarveier, dele friluftsområder og begrense bevegelsesmulighetene. Det vil være flere generelle skadereduserende tiltak for å redusere barrierevirkning, endring av støybilde, beslaglegging av arealer, mm.

For å redusere eller unngå at veien blir en fysisk barriere vil det være skadereduserende å etablere tunnel, kulvert eller bru der veien vil krysse etablerte kommunikasjonslinjer. Videre vil lengden på tunneler og bruer være avgjørende for hvor stor konsekvensgraden blir. Generelt er det viktig å opptre så arealminimerende som mulig i både anleggs- og driftsfasen slik at minst mulig arealer blir berørt.

Der det er etablerte friluftslivs- og aktivitetsområder som blir sterkt berørt vil det være aktuelt med skadereduserende tiltak i hvert enkelt tilfelle. Det gjelder f. eks. for lysløyper, lekeplasser, balløkker etc. Hvis det er aktuelt med erstatningsområder, må lokaliseringen og etableringen utredes nærmere i reguleringsplanfasen.

Der eksisterende vei skal breddeutvides vil det være viktig å vurdere hvilken side utvidelsen skal skje. Det vil være et skadereduserende tiltak å legge utvidelsen på den siden av veien der det er registrert lokaliteter med minst verdi.

7.7.1 Skadereduserende tiltak for delstrekningen Dørdal – Tvedestrand

Skadereduserende tiltak vil for denne strekningen i stor grad handle om justeringer av veitraséen og etablering av tilstrekkelig mange og gode kryssløsninger.

7.7.2 Skadereduserende tiltak for delstrekningen Arendal – Grimstad

For denne strekningen er de negative konsekvensene knyttet til at det kommer dagsoner gjennom tett befolkete områder eller friluftslivsområder med stor bruksfrekvens. Det er allerede en tett vev av veier og bebyggelse som avskjærer tilgangen til rekreasjonsområder og har redusert arealenes verdi. For temaet friluftsliv / by- og bygdsliv vil alle dagsoner forsterke denne barrierevirkningen og medføre negative konsekvenser. Tunneler vil være skadereduserende i varierende grad; fjelltunneler vil oppnå stor gevinst med tanke på skadereduksjon, mens løsmassetunneler vil ha begrenset effekt på grunn av det store anleggsmessige omfanget.

Det er en rekke overganger og underganger som knytter områder med verdi for friluftsliv / by- og bygdsliv på hver side av dagens E18 sammen. Når veien utvides fra tofelts- til firefeltsvei vil lengden på disse over- og undergangene øke betydelig. Det vil i prinsippet være bedre å krysse E18 på bru enn i en lang kulvert, da den sosiale overvåkingen er bedre på en bru enn i en kulvert.

Asdal – Temse, Alt. A: Vurdere lengden på brua over Nidelva slik at den for å gi minst mulig konsekvenser for boligbebyggelsen på Helle og langs Rykeneveien.

Temse-Grimstad: Alt D og F: Optimalisere lengden på tunnelen under Bieheia der det er boligbebyggelse, for å redusere støybelastningen og inngrepene i boligbebyggelse, lekeplasser og nærturområder.

Temse-Grimstad: Alt. B og C: Optimalisere tunnelstrekningene vest for Skytebanetjenn og Dønnestad.

De skadereduserende tiltakene må følges opp i reguleringsplanfasen.

8 Måloppnåelse

8.1 Måloppnåelse friluftsliv / by- og bygdeliv

Arbeidet med konsekvensutredningen for tema friluftsliv / by- og bygdeliv har identifisert og kartfestet verdier i plan- og influensområdet på et kommunedelplannivå.

I det tverrfaglige samarbeidet er det søkt å finne løsninger som berører minst mulig av områder med stor og svært stor verdi. Prosessen har bidratt til å redusere belastningen på disse delområdene. Det har likevel ikke vært til å unngå at eksempelveilinjene berører både friluftslivsinteresser og by- og bygdelivsinteresser. Alle eksempellinjene påvirker enten utmarksområder eller bebygde områder i større eller mindre grad. Ved å justere eksempellinja vekk fra et område med boligbebyggelse for å redusere belastningen for dette, vil den ofte flyttes til friluftslivsområder som så blir belastet, og omvendt. Gjennom den tverrfaglige prosessen er det søkt å oppnå følgende miljømål:

- Begrense inngrep i verdifulle friluftsområder
- Beholde tilgang til viktige områder for friluftsliv, by og bygdeliv, samt unngå forringelse av opplevelsesverdien
- Opprettholde turveier gjennom veianlegget

9 Miljøoppfølging

Inkludert før-etterundersøkelser

Inneværende fase er en oversiktsplan hvor kunnskapsstatus må være god nok til å sikre beslutningsgrunnlag for valg av korridor. Etter at valg av korridor er avgjort vil det være nødvendig med videre miljøoppfølging, bl.a. ved at datagrunnlaget i konsekvensutredningen forsterkes for den valgte traséen. Følgende forhold vil være særlig viktig i det videre arbeidet med tema friluftsliv / by- og bygdeliv på reguleringsplannivå:

- Direkte involvering av barn og unge
- Plassering av massedepotier, anleggsveier, rigg- og driftsområder
- Plassering av kryss
- Utstrekning av tunneler og bruer for å redusere barrierevirkninger
- Erstatningsarealer
- Støyberegninger og støyskjermingstiltak
- Plassering av krysningspunkter (over- og underganger) for å redusere barrierevirkninger
- Miljøprogram i kommunedelplanen
- Miljøoppfølgingsplan i reguleringsplanen

10 Kilder

Muntlige kilder:

Aust-Agder Fylkeskommune

Fylkesmannen i Agder

Innbyggere i alle kommunene (folkemøter og dialogmøter)

Vest-Agder Fylkeskommune

Skriftlige kilder:

ATP, Areal- og transportplan for Arendalsregionen

Turkart

Databaser:

www.arendalskart.no

www.godtur.no

www.inatur.no

www.naturbase.no

www.skisporet.no

www.ut.no

Barnetråkkregistreringer (Aust-Agder Fylkeskommune)

FKB

Fylkesmannen: Sykkelfremmende tiltak Arendal Grimstad

Kommuneplaner i respektive kommuner

Miljødirektoratet Kartlagte friluftsområder